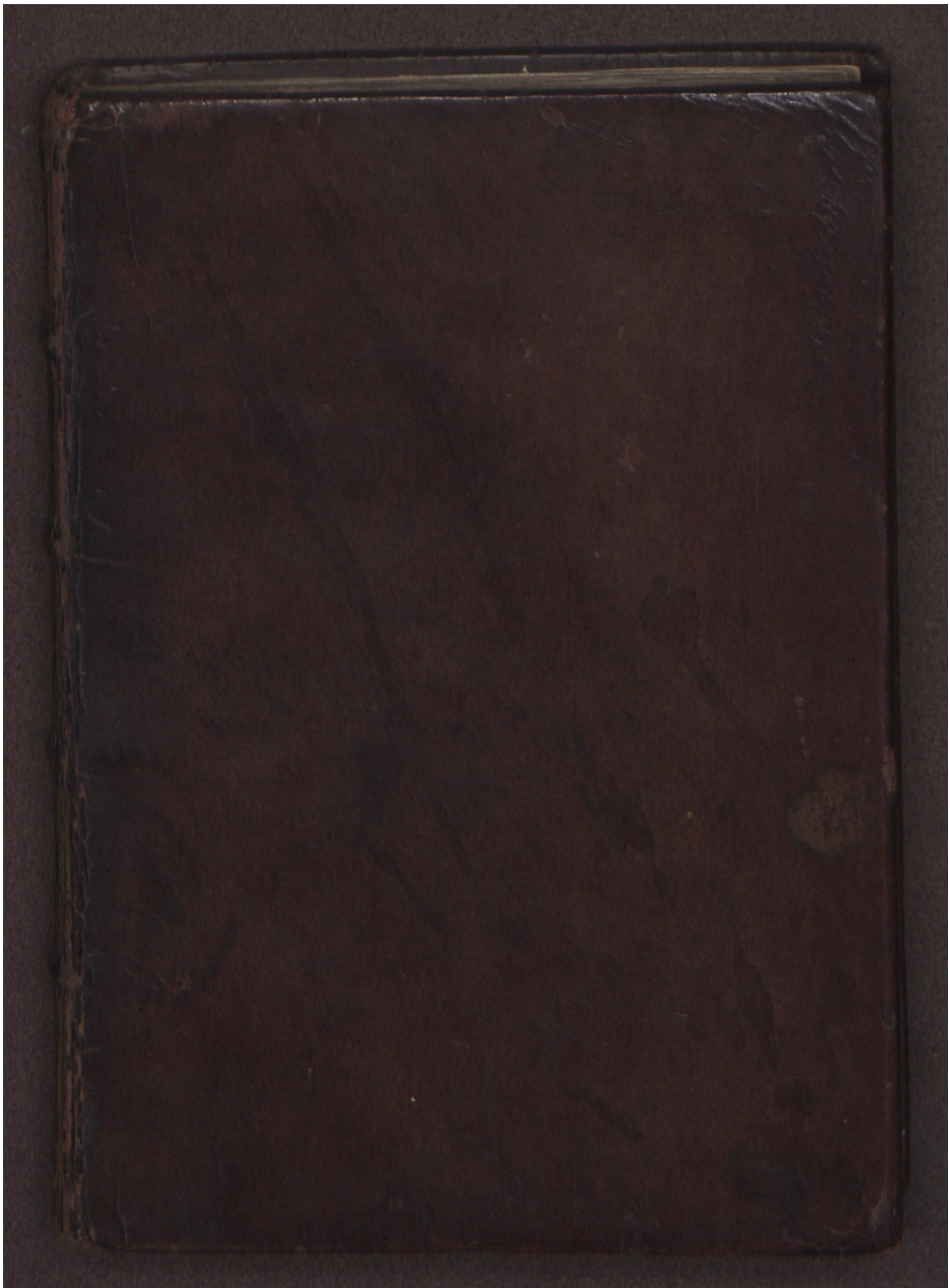
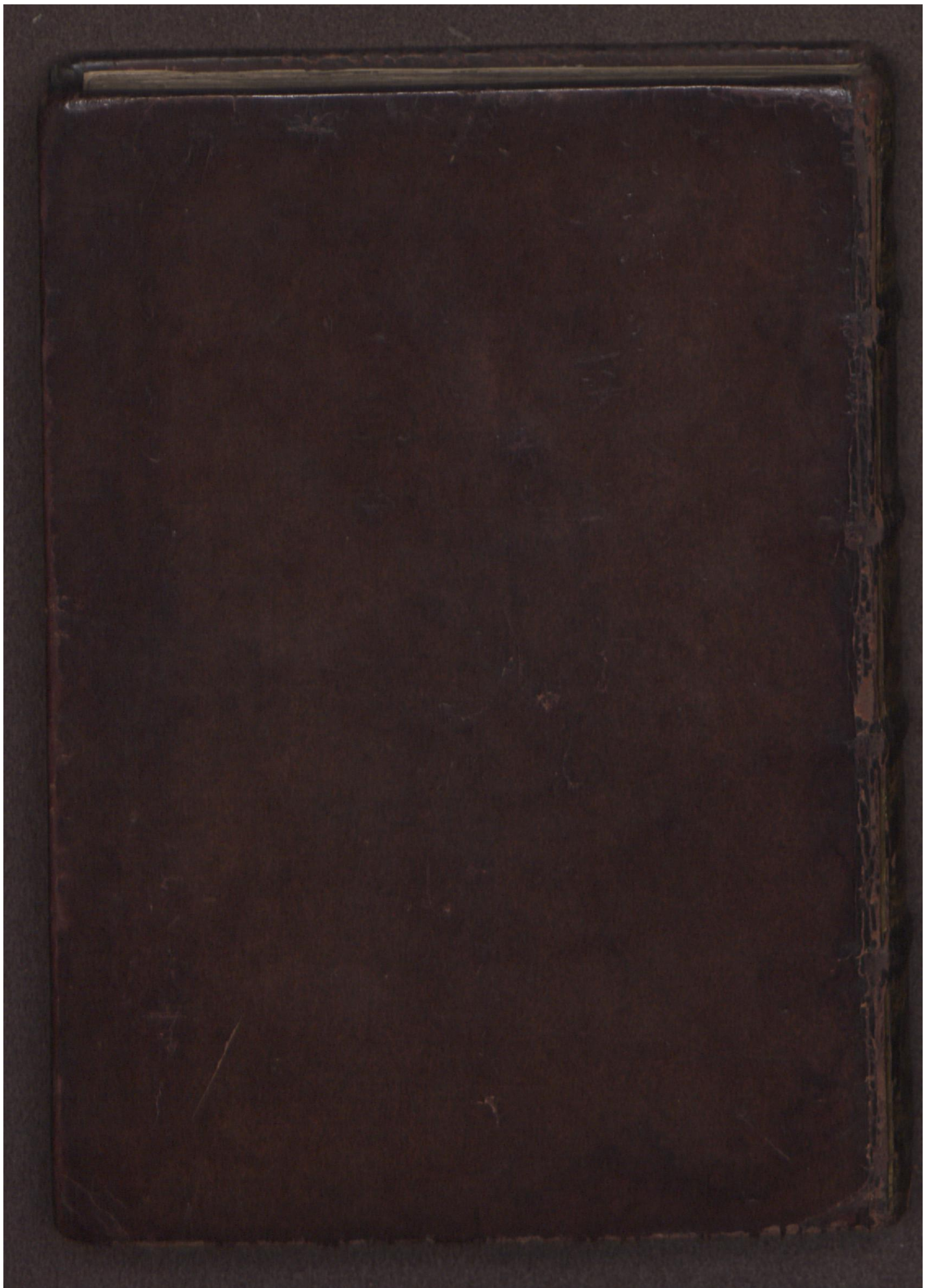

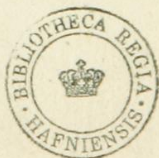

DA BOX

Kay Halgs eks.

CHR. PEDERSENS URTEBOG 1534. (Pedersen, Christiern). Om Urte Vand Till Ath Lege alle honde Sotter oc Siugdomme Bulde Blegner Pestilentze oc all ande brøst met Induertis oc uduertis paa menniskens legeme Och huorledis och paa huad tid om aarit man skal brende samme vand aff de urter som her voxe i Riget. Malmø, (Joh. Hochstraten), 1534. 4⁰. 98 Bl. Smukt gammelt Læderbind (17. Aarh.), Ryg med Ophøjninger og Forgyldning i 5 Felter. 2.800.—

Laur. Nielsen Nr. 211. — Bl. 93 (÷ 1) samt Bogtrykkermærket paa sidste Side (Bl. 98) facsimileret. Første Ark lidt mere beskaaret end de øvrige, hvorved ubetydeligt Tab af den træskaarne Titelramme. Nogle Blade pænt repareret i Margen, gennemgaaende Fugtskjold i ca. første Halvdel af Bogen. Bindet smukt restaureret ved Kapitælerne.

Bortset fra de nævnte Mangler et *usædvanlig stort og velbevaret Eksemplar* af denne uhyre sjældne og berømte Inkunabel i næsten samtidig Indbinding. I danske offentlige Biblioteker findes kun eet komplet Eksemplar, nemlig paa Det Kgl. Bibliotek, idet Universitetsbibliotekets som komplet ansete Eksemplar mangler Bl. 98. Ialt kendes i europæiske Biblioteker kun 7 komplette Eksemplarer. Bogen blev i 1937 paa Auktion betalt med *Kr. 5000.— plus Salær* for et Eksemplar i *moderne Indbinding.*

Urtebogen og Chr. Pedersens Lægebog, som udkom Aaret før, er de to første medicinske danske Bøger, som er trykt her i Landet. I Urtebogen findes Oplysninger om Kemiens og Botanikkens daværende Tilstand samt Beskrivelse af de kemiske Apparater. Desuden omtaler Forf. omtrent 140 Urter med deres danske Navne og Angivelse af deres Voksested, Farve, Bladenes og Stænglernes Beskaffenhed.

Om Urte Vand

Till Ath Lege alle honde Sotter oc Siugdomme Bulde Blegner Pestilentze oc all andē bꝛøst met Induertis oc vduertis paa menniskens legeme Och huoꝛledis och paa huad tid om aarit man skal bꝛende sam me vand aff de vrter som her voxe i Riget

Sat i Malmø

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

DEn Aldermegtiste Gud haffuer skabt mã
ge vtalige kaastelige och edelige vrter her
paa Jorden / Alle Mennisker till hielpe
trøst oc gaffn Emod atskillige Sotter och
Siugdomme som dem hender til ath kõ-
me paa deris legeme / Han haffuer och
giffuit samme vrter deylige oc subtilige blõster Som Crist-
us selff siger Mathei vi Capittel Seer til Lüyerne som gro
paa Jorden / huorledis de voxe / De arbeyde icke / oc spinde
ey heller / Dog siger ieg eder Ath Salomon vaar icke saa
kledder i all sin største ere som en aff dem are / Gud haffuer
oc giffuit vrterne kaastelig søð / edelig oc god naturlig Luct
i deris blomster blad oc røder Saa ath mennisker gledis der
ved naar de see lucte eller tage dem De haffue och mange
store naturlige dygder oc kraffter i dem emod mange atskil-
lige siugdomme / som Mennisken hender til ath kõme paa
deris legeme Der fore skulle der ingen for smaa sãme Gudz
gode gaffuer som han oss alle aff sin egen godhed och kerlig
hed giffuit haffuer / til vor sundhed och helbrede / Der ere
dog mange saa wanwittige Ath de icke ville nyde eller bru
ge dem / naar de bliffue siuge / eller fonge nogen anden brøst
paa deris legeme Men de sige / Naar Gud vil da bliffuer
ieg vel karsk oc sund igen / Det er vel sant for vden alt twil
Ath Gud kan gøre hannem helbrede naar hwn vil Men
saa ath sige / oc ville icke hielpe sig selff om hã kã Det er at
friste Gud Thi hã skabede icke vrterne forgeffuis paa Jor
den / Men at wi skulle hielpe oss met dem i vore siugdõme
Oc tacke oc loffue hannẽ der faare / Oc spørge raad oc lege
dõme aff andre om wi icke viste dem selffue Oc icke gaa hẽ
den ene dag effter den anden som andre wskellige creature /
Oc lade siugen selff regere i oss effter sin vilge

☞ Hwn begerer alder mest en lad och wløstig kraap och legeme / oc vil der helst vere som hun maa lenge ligge stille met ledye / oc icke bort driffuiß met vrter oc legedome Fordi skulle alle menniske gerne ville lare ath kende oc vide samme vrterß nature dygder oc krafter At de met dem kunde hielpe andre / och dem selffue fra atskillige siugdomme Til huilket de fonge nw her en god aarsage aff denne bog J huilken de finde klarlige bescreffuit huorledis och paa huad tider om Aarit / de skulle brende samme Vrte vand mod alle honde Siugdomme Aff de vrter som her voxe Almindelige i Riget paa Markerne / i Skowene och desligest i vrte gaarde

Den som vil brende megit Vrte vand hā maa gøre en Oen aff Sten oc Leer eller och all eniste aff Leer vel tilgiort tilforn met haar oc søye sand / ath han icke reffner Han skall och gøre ith hwll tw eller try øffuerst vd paa siderne / effter sō Onē er stor til Ath røgen och dampen kan der vdfare Ath ilden fonger luct til ath brende och icke quelyeß / Han skal oc legge nogre Jern som en røst tuert i Onen ith hande breth fra bonden / Oc legge kwlene der paa ath asken kan falde der i gennem ned paa bondē Oc sette saa en dyb kedel mit paa Onen met en rende eller pibe øffuerst paa hannem Ath van det forderffuer icke Onen / om det siuder offuer

☞ Siden maa han skere eller støde vrterne smaa Och legge dem vdi ith glaß / som er stort neden til / oc smalt offuen til / Och kallis paa tydske en kolff Oc sette det i kedelen met vrterne / oc lade det vell beuare ath det falder icke

omkuld / Oc sette en glass hielm der paa och tette den vel tilsammen met linklude Ath lucten och vedsken far icke bort aff vandet Men ath det løber all emiste ned i glasset som settis vnder piben aff hielmen Det skal och vel tettis met ith klede ath lucten gaar icke vd Saa ath brende vand / det kallis (Balneum Marie) vor Frue bad / oc det er best

☞ Han maa oc bruge en hielm aff Tin / oc lade den kolff eller kar som vrterne skal vere vdi oc gøre aff tin Thi det er bedre vissere oc fastere Fordi ath glass hielme / oc glass kolff ne brøste snart sønder Om der kommer kalt vand paa dem naar de ære hede / Och desligest om der kommer heet vand paa dem naar de ære kolde

✠ De Fattige mwe binde ith linklede paa en gryde / eller lerpotte som er vel glaseret Oc legge vrterne der paa sõ før ere smaa hackede eller støtte / Och ith papir paa dem Och sette ith becken eller en liden kedel der paa met føye aske paa baandẽ och gøre lempelig ild der paa ath vrterne icke forbrendis Man maa oc gøre ith lidet hull paa bonden aff en lerpottẽ sõ vrterne ligge vdi Oc sette ith glass der vnder ath vandet kan strax falde der vdi saa det icke forbrendis eller faar nogen vansmag

☞ Naar Vandet er brent Da skal mand lade det i ith glass saa ath der fattis en tredye part i glasit och stoppe det vel til Oc sette det paa nogen sand mod Solen i xv eller xvi dage naar hun brender hedest / Saa purgeris oc rensis Vandet aff Solen och aff den hede som kõmer aff sanden fra all den vansmag oc anden brøst som det haffuer hoss sig aff ond fugtighed eller andet Siden maa man si det vdi ith andet glass oc teppe det vel til Oc beuare det om vinteren vel i en kellere ath det icke fryss och forderffuis / Thi ath setter

Mand det i en varm stue/da bliffuer vandet røth oc ilde sma gendis Oc forkastis Saa ath det bliffuer icke nøtte till suge menniske Om Sommeren skal man beuare oc sette samme vand paa en maadelig kolder sted/naar det er tilforn vel pur geret oc renset aff Solen/som forscreffuit staar

❧ Alle de vand som ere brende aff de vrter som ere kolde oc vaade aff deris egen rette nature/de vare icke lenger en eth aar ved deris krafft oc dygder til legedom Men de vand som ere brede aff de vrter som ere tørre oc hede aff nature/de vare thu eller try aar ved deris krafft til legedom oc icke lē ger Alligeuel ath somme vrters vand haffue lenger en god luct Som er Polleye vand/Commille vand/Dille vand/ Lauendel vand/och andre flere som mange bruge/ emen de haffue den gode luct/oc for trang skyld

Du finder alle vegne i gamle danske Legebøger ath den eller den vrt er hed kold eller tør i den første anden tredye eller fierde trappe / huilcket ord trappe/den menighe mand icke forstaar eller ved huad der met merckis/det kallis oc paa latine Gradꝰ oc paa Tydske en Grad Det mercker dog ingen trappe sō man gaar op ath Der fore skal man stynden bruge lignel= ser Der som man haffuer inted ord paa danske som man kan sige meningen vd met paa de ting som man vil tale om Fordi vil ieg her nu scriffue nogre lignelser om samme ord Trappe/at huer kan mercke oc vide huad det betyder huor han det finder i Legebøger/Første lignelse/ Naar man eder nogen vrt/ och finder en føye varm smag i hende/som han icke meget mercke kan/det er i den første Trappe Han eder

en andē vet oc finder en mere Verme i Hede/det er i den andē Trappe/Han eder den tredye aff ith andet slag/oc finder en megit større Hede i Hende/det er i den tredye Trappe/ Han eder den fierde vet/ och finder en merckelig stor hede i Hende som han kan icke lide/det er i den fierde trappe
En anden lignelse/En eder søde Mandel oc finder en søde verme i dem/det er i dē første trappe/Hā eder sidē Anis eller Fēnicke oc finder en større hede i dē/det er i den andē trappe Han eder siden Negliken eller Jngefer/oc finder en fast større hede i dem/det er i den tredye trappe/Han eder siden Peber oc finder saa merckelig stor hede i hannem ath han kan icke lide eller thaale hānem i sin mund/det er i den fierde trappe
Den tredye lignelse/Tag en potte varmt vand/oc lad en potte kalt vand der til/saa bliffuer det luncket/Lad saa en potte varmt vand der til/Saa bliffuer det varmt ath du det føle kant Det er i den første trappe/Lad saa en potte het vand der til/saa bliffuer det hedere ath du det mercke kant Det er i den anden trappe / Lad saa en potte het vand der til/saa bliffuer det saa het ath du det neppelige thaale kant Det er i den tredye trappe/Lad saa en potte het vand der til/saa bliffuer det saa het ath du det icke lide kant/ det er i den fierde trappe
Det som er het i den første trappe Det haffuer tho dele aff heden/oc en del aff kulden/ Det som er het i den anden trappe Det haffuer tre dele aff heden/och en del aff kulden/ Det som er het i den tredye trappe/ det haffuer fire dele aff heden oc en del aff kulden/Det som er het i den fierde trappe Det haffuer fem dele aff heden oc en del aff kulden

Tafflen till denne bog

Tafflen till denne bog

Taflen till denne bog

Tafflen till denne bog

Taflen till denne bog

Taffley till denne bog

Tafflen till denne bog

Tafflen till denne bog

Om hoffuit Verck/oc hierne ve
Det første capittel

DEn som haffuer hoffuit Verck eller Ve i Hiernē/han maa tage Holtz vrt Sō mand och kaller S. Elene rod/och brende vand aff hende oc aff hennis røder/oc dricke det aff om morgenen oc om afftenen tho eller iii. skeder fulde Eller en egge skal fuld till lige/oc stryge aff sāme vand om hoffuedet/oc lade det selff indtørris Det hielper oc styrcker hoffuedit oc hiernen megit

✿ Du maat oc tage vand/som er brent aff den vrt Borass oc dricke det afften oc morgen tho eller tre skeder fulde/ och stryge der aff om hoffuedit oc paa hiernen Det styrcker dem megit/Borass er en laaden vrt och haffuer blaa blomster/ Mand pleger gerne ath ede hende i Salat/ thi hwn gør gaat blod

☘ Commille blōme vand Det styrcker hoffuedit oc hiernen meget/om mand stryger hoffuedit och hiernen offte der met/oc lader det saa thørris aff sig selff/man maa oc dric-ke det aff

✿ Cardo Benedicta vand maa mand dricke tho skeder om morgenen/oc tho om afftenen i sex eller otte vger/ det styrc-ker hoffuedit oc hiernen megit

✿ Vand sō er brent aff Jordber/det styrcker hoffuedit/naar mand thor och stryger hoffuedit offte der met/ och lader det saa tørris aff sig selff

☘ Fennicke vand maa man dricke tho skeder fulle til lige om morgenen/och tho om afftenen/och stryge hoffuedit der

met och lade det selff indtørris / Det stercker hoffuedet och hiernen

❧ Vand som er brent aff de smaa huide Lilyer som voxe i skouen (som kallis liliū conuallium paa latine) Oc May Maanetz blomster paa danske) der aff maa mand dricke ii skeder fulde morgen oc afften / oc stryge det om hoffuedet oc lade det indtørris aff sig selff det stercker hierne oc hoffuedet megit

❧ Dē Syuge maa tage vand som er brent aff Oxe Tunge oc dricke afften oc morgen tho eller tre skeder fulde til lige Och stryge hoffuedet der met / Det sterker hiernen oc hielper meget for fantasie oc gelne

❧ Rosen vand aff huide rosen styrcker hoffuedet / om mand thor hēderne oc føderne der met / oc styger det offte paa pulss aarerne paa henderne oc paa føderne / Oc i tindingerne

❧ Rosen vand aff Røde rosen skal mand oc dricke sex eller vii dage ii skeder fulde afften och morgen / Det stercker hiernen oc aaderne i hoffuedit / oc hielper dem til deris mact igē

❧ Saluie vand skal mand dricke sex eller siw dage huer morgen oc afften ii eller iii skeder fulde / Det stercken hiernen oc aaderne i hoffuedit / Oc hielper for flud aff hoffuedet och nesen / oc for den Fallende sot / Oc for Popelsie / da skal mā stryge de lemmer oc ledemode der met som siugen staat vdt oc lade det tørris aff sig selff

❧ Naar mand skeer Vinquiste om vaaren / och sancker det vand som dryber der aff Oc dricker der aff ii skeder fulde om morgenen oc to om afftenen / Eller oc blender det i sin drick da sterker det hoffuedet

For hoffuit verck som kommer aff Hede

Andet capittel

Tag den vrt som kallis Sure paa danske oc voxer gerne paa enge oc mader / oc brent der vand aff / oc drick der aff morgen oc afften / Och stryg det paa hoffuedet oc i tindingerne oc lad det tørris aff sig selff / det lesker heden oc fordriffuer hoffuit vercken

Alt wyn vand er gaat / om mã stryger panden oc tindingerne der met afften och morgen tre eller iiii dage thi det lesker heden oc fordriffuer hoffuit vercken

Vand som er brent aff Sulme / Der vdi skal man døppe ith klede / oc binde det om hoffuedit / oc bruge det saa tre eller fire gonge / det bort tager heden

Mand maa brende vand aff de smaa blaa Fiole / oc stryge hoffuedit och tindingerne der met / och lade det tørris aff sig selff / det fordriffuer heden / om man bruger det offte

Mand maa oc brende vand aff hussløg / oc stryge pandẽ hoffuedit oc tindingerne der met / och lade det tørris aff sig selff det borttager hoffuit vercken som kommer aff hede

Natskade vand er oc meget gaat for hede Om mand stryger det offte paa hoffuedit / oc lader det tørris aff sig selff / Da bort tager det heden

Mand maa oc tage knoppene oc bladene aff hamp / naar han er vng / oc hacke dem smaa / oc brende vand aff dem / Och stryge panden och tindingerne der met tit om dagen och om natten / Det hielper meget for hoffuit verck / som kõmer aff hede

Faar alle honde hoffuit verck ehuor aff han kommer iii Cap

Vand som er brent aff Betonye / som kallis Betonica paa latine / oc voxer her mange stedis paa marken i Riget Der i skal mād døppe tth klede / oc legge det saa vaat saare paa hoffuedit / Det hielper for den hoffuit verck som kommer aff frost och kuld

❧ Commille blomme vand hielper meget om mand dricker huer dag ii eller tre skeder sulde / Oc stryger mand hoffuedet der met / da hielper det hoffuedit till sin naturlige verme igē

❧ Cardo benedicta vand / skal mād dricke v eller vii dage afften och morgen huer gong ii skeder fulde / det hielper for alle hande hoffuit verck

❧ Vand som er brent aff Mercke / Det er megit gaat for hoffuit verck / naar mand stryger det tit oc offte paa hoffuedit / oc lader det tørris aff sig selff igen

❧ Jern Vrte vand / er och gaat Om man tager en klud och døpper det vdi / och legger hannem saa vaad paa hoffuedit / det bort tager hoffuit verck som lenge haffuer vared

❧ Vand sō er brent aff hylde blomster / Er gaat mod hoffuit verk / naar mand døpper en klud der vdi / oc legger hānem saa vaad paa nacken

❧ Lauendel vand er oc gaat naar man stryger det om hoffuedet och lader det tørris aff sig selff Och det hielper for all hoffuit verck som kommer aff kuld oc frost

❧ Maioran vand er och gaat for hoffuit verck sō kommer aff kuld / Oc da skal man dricke ii skeder fulle der aff huer dag i nogre dage / och stryge paa hoffuedit / oc i tindingerne der aff baade morgen oc afften

❧ Rosamarin vand / skal mand dricke morgen oc afften ii eller iii skeder fulle / oc stryge der aff om hoffuedet Det vermer

hoffuedet/oc sterker menniskens sind och thukommelse / och bort tager Melancolie Fantasie oc flegma

Saluite vand/skal mand dricke en sked ful eller tho aff ten oc morgen/ Oc stryge hoffuedet och tindingerne der met Oc lade det tørris aff sig selff

Polleye vand /skall man dricke huer dag ii eller iii skeder fulle / och stryge hoffuedet / tho gonge det met om dagen / Det gør gaat fore kuld och for siude aff hoffuedet och nesen och bort driffuer all gammel siugdom aff hoffuedit

Dw maat oc brende vand aff vor frue senge halm/oc dric ke tho skeder fulde der aff/om morgenē middag oc om affte nē/Dw maat oc stryge hoffuedet der met oc lade det tørris aff sig selff/det hielper for all hoffuit ve som kommer aff ond vedske oc fugtighed

For Swimelse i hoffuedit iiij Ca.

Dv maat dricke Vand som er brent aff Cardo benedicta huer dag ii skeder fulle vdi x eller xii vger fastendis

Lauendel vand / maa mand dricke afftē oc morgen tho skeder fulde/oc stryge hoffuedet der met oc i tindingerne oc lade det tørris aff sig selff

Vand som er brent aff Mussore (som er en liden vrt/och er laaden oc voxer vd met iorden paa tørre steder) Det skal mand dricke morgen och afften tho eller tre skeder fulde aff/ Och stryge hoffuedit der met /oc lade det tørris aff sig selff

Saluie vand /maa mand oc dricke afftē och morgē tho eller tre skeder fulde/ Oc stryge hoffuedet der met / Det er gaat fore beswimelse oc hoffuit verck

✤ Vand som er brent aff rød kaal/maa mand dricke sex eller otte vger/Huer dag/morgen och afften/ tho skeder fulde Det hielper meget for suimelse i hoffuedit

✤ Rude vand maa mand oc dricke huer dag ii eller iii skeder fulde/oc stryge hoffuedit der met/oc i tindingerne/oc lade det tørris aff sig selff Det hielper for hoffuit Suimelse

✤ Rosen vand hielper megit for saadan hoffuit Suimelse om mand stryger hoffuedit offte der met och lader det tørris aff sig selff

✤ Vand som er brent aff røde Rosen maa mand blende met Vin Oc dricke der aff morgen oc afften fire eller fem skeder fulde Det hielper for saadan hoffuit Suimelse/ och det stercker leffueren megit

✤ Vand som er brent aff ith grønt tre/ som kallis Seuenbom Det er megit gaat for Suimelse/ om mand tager ith linet klede oc døpper der vdi/oc binder det saare paa hoffuedit/och lader det saa tørris aff sig selff/och bruger det offte baade morgen oc afften

Om hoffuedit er hoffued Eller om der er noged Pestilentze bulde voren der paa v capittel

Vand som er brent aff Bethonye / som kallis Betonica paa latine/ och voxer her i Skaane paa marcken mãge stede/oc serdelis hoff Stodhage Aff det vand skal mand dricke afften oc morgen ved tho skeder fulde Det bort tager saadan heffuelse/oc leger bulderne som voxe i hoffuedit/mand maa oc stryge aff samme vand vden paa heffuelsen

❧ Mand maa oc tage Vand som er brent aff Loesticke/ och døppe en linen klud der vdi Oc legge den paa hoffuedit/der som heffuelsen eller bulden er Det hielper for saadan heffuelse oc lener bulden

❧ Du maat oc tage Rude vand/och døppe en linen klud der vdi huer dag/afften oc morgen oc middag/ oc legge den paa hoffuedit Det fordriffuer den heffuelse oc det bryder den Bulde oc Aposteme/som er voxen i hoffuedit om mand drager noget op i nesen aff samme Vand

❧ Vand som er brent aff rød Løg maa mand drage op i nesen tho eller tre gonge om dagen/ afften oc morgen Det bryder den Bulle som er voxen i hoffuedit oc leger den heffuelse oc Bullen met

Om nogen faar saa stor Melancolie och Fantasie eller sorg at han bliffuer saa gaat som halff vilder oc fantaseer   Siette Ca

DA maa mand dricke Vand som er brent aff Marubie om morgenen oc om afftenen/huer gong tho eller tre skeder fulde til lige Det hielper megit for saadan Melancolie/Fantasie och Drøffuelse/och renser blodit i Mennisken igen som waar tilforn forderffuit

❧ Vand som er brent aff Boraffe blomster som ere blaa Eller aff de vnge vrter om mand kan icke faa saa mange blomster som behoff gørs ath brende vand aff

Der aff skal mand dricke morgen oc afften vdi tre vger bed tho skeder fulde huer gong Det fordriffuer saadan Melancolie oc Fantasie/ath menniske kommer til sinde igen

❧ Vand som er brent aff Engelsøt/som kallis Polipodiū paa latine Samme vrt er lige som smaa Bregne / och hwn voxer vnder Ege tre/och der som mand hugger eeg aff Aff dette vand skal mand dricke huer dag tre eller fire gode skeder fulde Det bort tager den Fantasie oc Melancolie/oc renser blodit/oc den wnaturlige vedske

✿ Mand maa och brende vand aff kat vrt / och blende det met vin/och dricke der aff om middagen oc om afftenen/det gør gaat for saadan Fantasie oc Melancolie oc for wnaturligt blod oc ond vedske

Om nogen mister sine sind vii Ca.

Den som mister sine sind Eller bliffuer Jern galen/eller vilder aff megen studeren / eller aff ond stanck oc luct Da maa han dricke vand/ som er brent aff Borass och hennis blomster/eller aff de vnge vrter/ det skal mād dricke afftē oc morgē huer dag tho skeder fulde Det fordriffuer saadan gelne oc brøst som mand haffuer i Hiernen Dog skal mand icke studere eller meget dybt grunde paa nogen ting/men han haffuer saadan brøst ath han skal icke bliffue galen eller fra sinde Jeg kender mānge som bleffue plat galne/fordi ath de studerede oc grundede for megit dyblige/oc brugede icke raad der til met det første i tide

❧ Vand som er brent aff gule Fioler skal mand dricke huer dag om morgenen tho skeder fulde/det hielper den siuge me-

get /ath han kommer til sinde igen
❧ Du maat oc tage vand som er brent aff Lectuge/ oc tho den siugis hoffuit met / och stryge hannem offte om dagen paa hoffuedit der met

❧ Du maat oc tage vand som er brent aff Hiertens freyd Oc giffue den siuge tho skeder fulde der aff til lige huer dag oc stryge hoffuedit met samme vand /och lade det tørris aff sig selff Det hielper hannem til ath komme til sinde igen

❧ Vand som er brent aff en vrt kallis Oxe tunge/som oc voxer almindelige her i landene hoss vand/graffuer och søer/ Der aff maa mand giffue den siuge huer dag tho skeder fulde ath dricke/oc stryge hoffuedit der met Det hielper hānem til sine sind igen/oc styrcker hans hierne megit

❧ Du maat oc tage vand som er brent aff de smaa blaa Fioler/oc giffue den siuge huer dag ii skeder fulde at dricke oc stryge aff samme vand om hans hoffuit tho eller tre gōge huer dag Det hielper hannem til sinde igen Om han haffuer fonget den gelne oc vildelse aff ond luct oc stor stanck

Om nogen bliffuer hiern galen eller vil der aff nogen Bulde som er fore eller bag i hoffuedit viii capittel

Han maa tage Saluie vand och giffue den siuge tho skeder fulde huer dag ath dricke vdi xxx. dage/oc stryge hans hoffuit der met tho eller tre gonge huer dag Det styrcker hans hoffuit och hierne megit/oc bort tager den onde vedske som er i hoffuedit

❧ Vand som er brent aff Hussløg er och gaat / om mand

døpper ith linet klede der vdi oc binder det faare om hoffuedit da hielper det for den vnaturlige hede som er i hiernen och i hoffuedit

Om Menniskēs hoffuit er forstoppet eller han haffuer Snue ix capitel

ROlleye vand er gaat det faare / om mand dricker der aff huer dag tho skeder fulde / Och stryger hoffuedit der met / Da hielper det megit faar fluet aff nesen och faar Snue som mand haffuer

☙ Vand som er brent aff Meyoran det er och megit gaat / om mand drager det op i nesen / tho eller tre gonge om dagen Thi det fordriffuer det flud aff hoffuedit oc hielper faar den snwe

☙ Mand maa oc tage vand som er brent aff den vrt Oyetunge / oc dricke der aff huer dag tho eller tre skeder fulde / Det hielper megit for saadan Snue

☙ Saluie vand maa mand oc dricke der faare vdi otte dage huer dag ii skeder fulde / Det fordriffuer Snwen och hielper om hoffuedet er forstoppet

☙ Vand brent aff Katte stert/en vrt som saa kallis Det er gaat om mand drager det op i nesen / tho eller tre gonge om dagen / thi det renser den forstoppelse oc hielper meget for Snwen

☙ Vand som er brent aff Haarsse Mynte som voxer paa enge / oc i vaade steder/Det renser hoffuedit for Flud oc Snue om man drager huer dag noget der aff op i nesen / Thi det hielper om hoffuedit er forstoppet

☙ Mand maa oc brende vand aff den vrt som mange kal-

Om mẽniſkens hoffuit er forſtoppet vi bla le Vor Frue ſengehalm/Och dricke huer morgen der aff tho eller tre ſkeder fulde /oc ſtryge hoffuedet der met/Det hielper for alle honde forſtoppelſe oc Snwe vdi hoffuedet oc neſen

Faar klud aff Neſen och Hoffuedet x capit.

Dv maat och brende vand aff Boras den vrt och dricke huer afften tho eller tre ſkeder fulde der aff/ Det hielper meget faar klud aff hoffuedit

❧ Vand ſom er brent aff den grøne Spikenardis ſom voxer her mange ſtede i Riget i vrtegaarde / Der vdi ſkal man døppe ith lined klede / oc binde det om hoffuedet/ oc drage aff det vād op i neſen tho eller tre gonge om dagen/ det hielper for hoffuit klud

☞ Mand maa oc brende vand aff Vor Frue ſengehalm oc dricke der aff tho eller tre ſkeder fulde om afftenen/ thi det fordriffuer kludet aff hoffuedit och den onde fugtighed

Naar mand kand icke Soffue nat eller dag xi Capittel

Hvo ſom icke kan Soffue nat eller dag han maa tage vand ſom er brent aff Rød Byncke oc ſtryge det i ſine tindingerne om dagen / oc før en han gōger i ſeng/Det hielper hannem ath ſoffue

✠ Vand ſom er brent aff Alrwn ſkal mand ſtryge ſaare i pādē /oc i tindingerne/der gør at Soffue Mād maa oc dricke en føye ting der aff ved en ſked fuld /naar mand vil gaa i ſeng/det hielper hannem til Søffn igen

❧ Dw maat oc tage Vand ſom er brent aff Bulme och døppe der vdi en linen klud / Och ſtryge din

pande / oc tindinger der met / oc legge samme klede paa hoff uedit saa vaat / Det hielper megit til ath Soffue oc ath songe rolighed igen

✿ Dw maat oc tage vand som er brent aff Latoske oc stryge dine tindinger offte der met / thi det hielper megit til ath soffue oc songe rolighed

✿ Vand som er brent aff Dill / maat dw dricke en sked fuld eller tho / Mand maa oc stryge der aff i sine Nesebozen / Det hielper megit til at soffue

✿ Dw maat oc brende vand aff Vedbende och stryge panden och tindingerne der met / thi det hielper megit till ath soffue

✿ Mand maa brende vand aff Lectuge / och dricke der aff tho skeder fulde om afftenen / och stryge der aff Paa hoffuedet och i tindingerne / Det hielper vel ath soffue.

✿ Rosen vand hielper och megit til ath Soffue Om mand stryger det saare i panden oc i tindingerne / och i nesebozene naar mand vil gonge ath soffue

☞ Dw maat brende vand aff Huide Valmuer naar de ere mopen mode / och dricke der aff om afftenē och morgenen tho eller tre skeder fulde / Och stryge der aff i nesebozene

Naar mand vil for megit Soffue och faar hede Blegner i hoffuedit xii Ca

Ennicke vand er gaat for megen Søffn / om mād dricker der aff ii eller iii skeder fulle huer dag om morgenen och om afftenen

✿ Vand som er brent aff Malurt / Det er gaat at

strygé paa hoffuedet for hede blegner oc vdslet

✤ Dw maat oc brende vand aff Blaa smaa Fiole och stryge hoffuedet och tindingerne der met Det hielper for megen Søffn

✤ Mand maa oc tage Greffskar naar de ere fuld mode och skere dem sønder oc brende saa vand aff dem / baade aff katene / kernene/oc osen/oc døppe en linen klud der i och stryge hoffuedit der met / och desligest de hede blegner som ere paa hoffuedit Det køler oc heler dem

Ath haar skall Voxe langt xiii Ca.

Hwnig Vand er gaat at gøre langt oc gult haar met/om mand thor det offte der met Da voxer det langt oc deyligt

✤ Dw maat oc brende vand aff Rød Byncke och smørge hoffuedet / Och skegget der met / thi det hielper megit till ath det bliffuer langt oc deyligt

✤ Mand maa och brende vand aff Aakane blad/blomster oc røder / och tho hoffuedet met det vand / Det gør haaret langt Mand maa stryge hoffuedit oc skeggit der met

✤ Dw maat oc tage Vie knopper/oc de smaa blad aff Vie tre oc brende vand der aff / och tho haaret der met da voxer det snart oc bliffuer langt

Naar haar falder aff hoffuedit Eller om det er ellers skallet xiiii capittel

A skal mād brende vand aff Blaa Lilye rødder/oc tho hoffuedit der met/och stryge der aff paa den skallede sted/saa voxer der haar igen

✿ Om mand thoer eller stryger sit hoffuit tit oc offte met Rosemarin vand Da bliffuer haarit paa hoffuedit oc hielper til ath der voxer mere haar igen

✠ Vand sō er brent aff Løg/det er gaat der til/om mand thoer och stryger hoffuedit der met / da voxer haarit snarlige igen

✿ Du maat oc tage Vaterkersse/oc brende vand der aff/oc tho haarit oc hoffuedit der met Da bliffuer haarit paa hoffuedit/oc voxer snarlige

For Orm i haarit och huad vand der hielper faare xv capittel

Om mand vil fordriffue Orm aff haarid/da maa mand brende vand aff rød Byncke/oc tho och stryge haaret der met offte/oc lade det saa tørris aff sig selff Det fordriffuer Ormen

✠ Du maat och brende vand aff vng Malurt/oc stryge haarit der met Det døder Ormen snart

✿ Du maat oc tage knopperne/och de vnge smaa Egeløff oc brende vand der aff/oc kemme och stryge haarit offte der met Det døder Ormen i haarit

Om mand haffuer mange Luß i hoffuedit Eller paa kraappen xvi capittel

OM mand tager bladene aff Hyncke/och brender vand aff dem/oc stryger steden der met som de ete paa/da fordriffuer det dem

✤ Du maat oc tage bladene och stelkene aff en urt som kallis Lwss urt paa danske (och Staphisagria paa latine) oc brende vand aff hende oc smørge och stryge steden der met Det fordriffuer dem snarlige

✤ Du maat oc tage Kattoste røder oc brende vand aff dem oc tho oc stryge steden der met Da hielper det meget/oc fordriffuer dem snarlige/oc Fladluss met

✤ Mand maa och brende vand aff Malurt/och tho steden der met Det fordriffuer dem snarlige bort/oc Fladluss met

For alle honde brøst paa øgene   xvii cap

POlleye vand er gaat for brøst oc breck paa øgene och paa synen Den som haffuer den brøst Han maa dricke ii skeder fulde Polleye vand om dagen/oc drøppe en thaar i øget om afftenen naar han gaar i seng Vil mand oc legge en lineklud i vande/och legge den offuer øgene Da hielper det dem snarlige/oc drager den onde vedske fra øgene

✤ Man maa oc lade en draabe aff blaa Fiole vand om dagen i øget som brøst haffuer Da hielper det megit

✤ Vand som brendis aff Mussøre Som er en liden laaden urt Det er gaat for onde øgen/om mand lader en føye ting i øgene der aff om dagen

✤ Du maat oc brende vand aff Morber oc aff bladene aff samme træ/oc drøppe en føye ting i øgene der aff om dagen Det claret synen/oc stercker hende

For alle haande brøſt paa øgene

✿ Vand ſom er brent aff Mynte Det hielper megit for øgen verck/om mand døpper en linen klud der vdi/oc legger offuer øgene tho gonge om dagen Man maa och drøppe en føye ting i øgene aff ſamme vand huer dag Det lener pinen oc ſtyrcker ſynen

☙ Vand ſom er brent aff Vegen trøſt Som er en liden vrt oc voxer paa marcken paa ſmaa backe oc tørre ſteder Det hielper for alle haande ve oc pine ſom er i øgene / om mand dricker tho ſkeder fulde huer dag om morgenen faſtendis / Mand maa oc døppe en linen klud der vdi / och legge hannem offuer øgene/oc lade en føye ting komme ind paa øgene der aff Det bort tager alt ont aff øgene / och gør dem clare och rene

✿ Mand maa oc brende vand aff vor Frue Sengehalm (en vrt ſaa kallis) oc dricke der aff huer dag ved tho ſkeder fulde Det ſtercker ſynen/oc bort tager pinen/och det ſkind och mørck ſom voxer i øgene/oc clarer ſynen megit igen

☙ Mand maa oc taxe tho ſkeder fulde aff røde roſen vand oc lade ith quintin Sucker Candi der vdi/oc blende det vel tilſammen/och lade en føye ting der aff drøppe i øget Det renſer oc ſtercker ſynen megit

Om nogen haffuer dumme oc mørcke øgen xviii capittel

HVo ſom vil gøre gant vand til mørcke oc dumme øgen Han maa tage Boraff blomſter/om han ſaa mange fonge kan/eller knoppene oc de vnge baa och brende vand der aff/och lade en føye ting plad en linen klud/oc legge den paa øgene om natten/oc bruge det

offte det hielper megit

❧ Mand maa oc tage vand aff Sure/oc lade en føye ting i øgene der aff en time før mand gaar i seng Det lesker heden/oc clarer synen

❧ Taget mand oc Bethonye vand/oc lader der aff en føye ting i øgene før mand gaar i seng Da clarer det de dumme øgen/oc hielper synen megit

❧ Mand maa oc dricke Polleye vand tho skeder fulde før mand gaar i seng/oc døppe en linen klud i vandet och legge hannem om natten paa øgene De clarer synen megit

❧ Om mand lader Fennicke vand i øgene viii eller x dage Da clarer oc stercker det synen megit

❧ Vand som er brent aff Linde blomster clarer oc stercker synen/om mand lader en føye ting i øgene om afftenen

❧ Vand som er brent aff Degen trøst/det er gaat der till om mand lader drøppe en føye ting der aff i øgene och stryger det oc omkring øgene/thi det clarer synen

❧ Du maat oc brende vand aff Jern vrt/ oc lade en føye ting der aff i øgene/thi det clarer synen megit

❧ Du maat och tage vand som rinder aff Vintre naar de skeris/oc brende det vand aff/och lade en føye ting der aff i øgene Det clarer oc stercker synen/och bort tørrer den wnaturlige vedske aff dem

❧ Mand maa dricke Rude vand tho skeder fulde om morgenen/oc drøppe en føye ting der aff vdi øgene Det clarer oc stercker synen meget

❧ Vand som er brent aff røde Rosen/det clarer synen om mand lader en føye ting der aff i øgene naar mand gaar i seng/thi det steder ingen wnaturlig vedske til synen

❧ Du maat oc tage vand som er brent aff Tormentille

oc lade huer afften en søge ting der aff i øgene /Det fordriff uer dumheden aff dem / och klarer dem megit

❧ Vand sō er brent aff Celidonie (som er en almindig urt och der gaar gwll milk aff hende naar hwn sønder brydis) Der aff maa mand lade en søye ting huer afften i øgene /det clarer synen oc fordriffuer dumheden aff dem

Om der er en hwd paa ogene xix Capit

Vand som er brent aff Bøne blomster Det er gaat der faare om mand lader daglige en søge ting der aff i øgene /thi det fordriffuer den hud

✤ Vand som er brent aff Blaakorn blomster maa mand lade i øgene om afftenen/det fordriffuer den hud/ och clarer synen megit/oc heler dem

✤ Du maat oc tage vand som er brent aff Hylde blomster oc lade der aff i øgene/det fordriffuer den onde hud aff øgene oc dumheden

✤ Vand som er brent aff Linde blomster/det fordriffuer den onde hud aff øgene/Om mand lader en søye ting der aff i øgene om afftenen naar man gaar i seng

✤ Rosemarin fordriffuer megtelige den onde hud aff øgene/ Om mand lader en søye ting i øgene der aff om natten / det clarer oc stercker synen meget igen

✤ Vand som er brent aff Vie løff men de ere vnge det fordriffuer dumheden oc huden aff øgene

For alle honde dumhed morckhed hud eller skind paa øgene xx Capittel

V maat tage Blaa Lilye rødder och brende vand aff dem / Oc lade en føye ting der aff til lige i øgene det fordriffuer all brøst oc dumhed aff dem

✿ Vand som er brent aff det huide aff Eggene / Och ladet i øgene om afftenen och morgenen en føye ting til lige / det fordriffuer den onde hud aff øgene / oc clarer och styrcker synen meget igen

✠ Vand som er brent aff Linde blomster / det er megit gaat faar saadan ond hud / oc andē brøst i øgene / Om mãd lader en føge ting der aff i dem om afftenen

Om nogen er Starblind xxi Capittel

M mand tager vand som er brent aff de smaa Blaa Fiole / och lader der aff en føye ting i øgene tit oc offte / da fordriffuer det den onde vedske oc forwarer mennisken / ath det icke bliffuer starblind / thi det clarer synen megit

✠ Den som fornemmer ath han skal bliffue starblind / hã skal gerne dricke fennicke vand tho eller tre skeder fulde om morgenen oc afftenē / Oc lade en føye ting i øgene der aff til lige / Det beuarer hannem ath han icke bliffuer starblind

✿ Vand som er brent aff Jern urt / det fordriffuer det lille skind som mand bliffuer / starblind aff / Om mand lader daglige en føye ting der aff i øgene

✠ Huo som frøcter ath han skal bliffue starblind / Han

maa dricke daglige tho skeder fulle aff Vand som er brent aff Retticke / Oc lade en føye ting i øgene aff samme vand thi det fordriffuer den onde vedske / som menniskeny bliffuer starblinder aff

Om mennisken haffuer stor ve och sprecke i øgene xxii Capittel

Den som haffuer stor ve oc sprecke i sine øgen han maa brende vand aff Polleye och døppe en linen klud der i / och legge hannem paa øgene / det vd drager det onde aff øgene oc clarer dem igen

☙ Vand som er brent aff Baldrian / Det skal mand blende met vin oc dricke det aff tho eller tre skeder fulle afften oc morgen / Mand skal och lade en føye ting aff samme rene vand i øgene om dagen / eller døppe en linen klud der i / Oc legge hannem / paa øgene om natten

☙ Mand maa oc tage aff det vand som er brent aff Degetrøst / och lade en føye ting i øgene der aff / Oc stryge det aff vden omkring øget / Det hielper obenbarlige for all pine oc ve som er i øgene

Om Menniskens øgen flyde megit xxiii Ca

Om Nogen haffuer saadan brøst i sine øgen ath de rinde megit / Da maa han brende vand aff Polleye oc lade der aff i øgene en føye ting til lige / thi det bortttaget det onde flud oc vercken aff øgene oc leger dem

☙ Dw maat och brende vand aff May maanedz blomster

(ſom kallis Liliū conuallium paa latine) Oc lade en føye ting i øgene oc aff til lige det fordriffuer den onde vedſke aff øgene ath de icke ſaa rinde /oc klater dem meget

Om menniſkēs øgen rinde megit xxiiij C.

Naar Menniſkens øgen rinde megit oc ſtedſſe flyde Da ſkal mand brende vand aff Søne blomſter oc lade en føye ting der aff i øgene en time før nat thi det bort tørrer dē onde rinnēde vedſke aff øgene ath de icke ſaa rinde oc drybe

✤ Vand ſom er brent aff Bethonye / Det ſkal man lade i øgene en føge ting til lige / det hielper ath de icke ſaa rinde thi det tørrer den onde vedſke

☘ Dw maat oc tage vand ſom er brent aff de ſmaa Blaa ftole/Det fordriffuer den onde vedſke ath øgene icke ſaa rinde oc flyde

✤ Dw maat brende vand aff Skidwrt / Oc drage det aff op i neſen det renſer hoffuedit /oc bort tager den onde vedſke ſom rinder ned til øgene / oc til ørene

☞ Dw maat oc tage vand ſom er brent aff Rwde / och lade en føye ting i øgene der aff til lige huer dag / Det renſer den onde vedſke bort ath de icke rinde

☘ Vand ſom er brent aff Røde Roſen /maa mand lade en føye ting aff i øgene/oc ſtryge det vel omkring dem/det hielper megit at de ſkulle icke rinde oc flyde

✤ Vand ſom er brent aff det Vand ſom der rinder aff Vintræ naar de ſkere dem om vaaren/ Och brende det vand aff Oc lade en føye ting i øgene naar mand gaat i ſeng/det hielper ath de icke ſkulle rinde

Om mand haffuer bulde eller blegn i øger ſom er hed eller bꝛender
xxv Capittel

En ſom haffuer ſtoꝛ hede i øgene Eller nogen hed blegn eller bulde/ han maa bꝛende vand aff Sure Och lade der aff i øgene en ſøye ting naar han gaar i ſeng/oc døppe en linen klud der i/oc legge hannem om natten offuer øgene Det vddꝛager heden/ oc leger bulden eller blegnen

✤ Vand ſom er bꝛent aff blaa koꝛn blomſter maa mand tho ſine øgen met/oc legge en linen klud der vdi/oc lade hãnem ligge offuer øgene om natten Det vddꝛager heden oc leger bulden eller blegnen

✤ Du maat oc tage vand ſom er bꝛent aff Hylde blomſter oc lade en ſøye ting i øgene der aff/det boꝛt tager heden och leger bulden oc hede blegner

✤ Vand ſom er bꝛent aff Ridderſpoꝛe/ det hielper megit foꝛ hede blegner oc bulde i øgene Om mand lader en ſøye ting i øgene/oc veder en klud i ſamme vand/oc legget offuer øgene om natten/det vddꝛager heden oc lager

✤ Vand ſom er bꝛent aff røde Roſen/det vddꝛager heden om mand lader en ſøye ting i øgene der aff / och døpper en klud der i/oc legger hannem offuer øgene om natten

Om nogen haffuer røde øgen xxvi capit.

Haffuer nogen røde øgen/da maa han lade vand i dem ſom er bꝛent aff Cardo benedicta / det foꝛdriffuer heden/oc hielper ath de bliffue icke ſaa røde men bliffue til paſſ igen

Vand som er brent aff Jordbere blad/blomster oc quiste/ Det hielper och bort tager den rødhed aff øgene/ om mand lader en føye ting der aff i dem/ oc stryger det vel omkring dem

Du maat och lade vand i dem som er brent aff Celidonye/thi det bort tager den rødhed aff dem oc clarer dem

Vand som er brent aff Bøne blomster bort tager rødheden aff øgene om mand lader en føye ting der aff i dem

Tag blomsterne aff den store Jern urt / som er blaa / och brent vand aff dem Och drøppe en føye ting i øgene der aff Det renser dem ath de icke rinde eller bliffue røde

Om ogene heffuis effter bad och stor hede eller bliffue ellers hoffne xxvii Capittel

DV maat tage Polleye vand/ oc stryge øgene met och døppe en klud der i och legge offuer dem om natten Det drager heden vd/ och heffuelsen bort aff dem

Vand som er brent aff Baldrian/det bort tager heden om mand døpper en klud der i/oc legger hannem offuer øgene om natten/oc lader en føye ting i dem tilforn der aff

Tager mand oc Vand som er brent aff huide Lilyer och lader det i øgene om afftenen/ før man vill gaa i seng Da tager det heden och heffuelsen bort effter bad och anden hede

Om ogene bagis til hobe och klo megit xxviii Capittel

Om øgene bagis til hobe/oc gunnis/oc klaa fast Da skal mand brende vand aff Hwssiøg/och tho øgene der met/och lade en føye ting i dem der aff Det hielper megit at de icke saa bagis eller gunnis tilsammen

Du maat och tage vand som er brent aff Cardo Benedicta/oc lade drøppe noget i øgene der aff / thi det fordriffuer den klaade/oc gund som er i dem

For blegner i ogene xxix Capit.

Naar mand fonger blegner i øgene / da maa mand tage vand som er brent aff Bøne blomster/ och lade der aff nogit i øgene tho gonge om dagen/oc naar mand gonger i seng/det fordriffuer samme blegner visselige

Du maat oc tage vand som er brent aff Blodurt/ oc lade der aff i øgene en føye ting om dagen/det fordriffuer saadanne blegner

For Nagel i ogene xxx capittel

Vand som er brent aff blaa Lilye røder / det fordriffuer Nagel aff øgene/om mand lader en føye ting i dem der aff daglige

Vand som er brent aff Kat vrt(hwn kallis saa/fordi ath katte gnide dem op til hende) Det leger Nagel om mand drøpper det stedsse i øgene

Du maat och tage vand som er brent aff den store Jern vrt/som kallis Cicorea paa latine/oc drøppe der aff i øgene

huer dag Det fordriffuer Nagel visselige

❧ Vand som er brent aff Neglsken / det skal man huer dag tho gonge lade en føye ting i øgene der aff Det fordriffuer den Nagel och den hud som voxer i øget Man maa och døppe en klud der i / och legge hannem offuer øgene Det hielper megit

❧ Den som haffuer Nagel eller saadan sterck hud paa sit øge/han skal dricke Cardo Benedicta vand / tho gonge om dagen/huer tid tho skeder fulde/och vede en klud i samme vand och legge hannem offuer øgene om natten / Det hielper hannem snarlige baade for den Nagel/oc for de sting mand haffuer i øget/lige som en stunge hannem i øget met en Nagle eller søm

Om mennisken kan icke vel høre xxxi Ca.

DEn sô haffuer brøst paa sin hørelse/da maa han tage vand som er brent aff Sure/och lade der aff en føye ting i ørene saa luncket oc føye varmt/da hielper det hannem til hans hørelse igen

❧ Mand maa oc tage vand som er brent aff Husløg/oc siude det i Oliue Olye/och lade der aff en føye ting i ørene Det hielper hannem til sin hørelse igen

❧ Vand som er brent aff det grøne skind som sider vden paa Valnødder/det hielper vel til ath høre / om mand renser oc thor ørene der met daglige/oc lader en føye ting i dem der aff/oc det bort tager den Susen oc Bulder som er i ørene

❧ Vand som er brent aff vor Frue Sengehalm / maa mand oc lade i ørene afften oc morgen Det hielper mennisken till sin hørelse igen

Om menniskken kan icke vel høre

❧ Dw mat oc tage vand som er brent aff Malwrt / och verme det vel i en liden potte oc lade den røg och damp fare ap i øret som dw haffuer brøst paa / det hielper

❧ Mand maa lade tre eller fire drobe i øret aff det vand som er brent aff Myre agh det hielper megit til at høre igen

Om mēniskēs øren Swse oc siwnge xxxii C

OM det Swser klinger eller Siwnger i ørene paa nogen / Da maa han tage vand som er brent aff Sorass / och lade det i ørene en føye ting til lige Mand maa oc vede en klud det i / oc legge hā nem paa ørene saa luncken / Det bort tager den lyd sang oc klingen

❧ Vand som er brent aff Blaa Fiole det hielper megit for saadan brøst / om mand vedet en klud der i Oc legger hannem offuer ørene

❧ Vand som er brent aff Isop / det hielper megit for saadā Susen oc klingē i ørene Om mand lader en føye ting der aff i ørene

❧ Dw maat oc brende vand aff de grøne skaler som sider paa Valnødder / thi det er gaat om dw lader en føye ting i ørene der aff / Det fordriffuer den Susen oc klingen i ørene

Om mand haffuer stor ve oc pine i ørene xxxiii Capittel

En som haffuer saadan ve eller pine i sine øren han maa tage vand som er brent aff Bethonye oc lade noget der aff saa maadelige varmt i ørene det fordriffuer den pine oc ve

❧ Han maa oc tage vand som er brent aff Marubien och lade en føye ting i ørene der aff naar det er lidet tilforn var- mt giort / Och døppe en klæd der i oc legge den offuer øret Det hielper for den pine

❧ Vand som er brent aff den brede Veybrede skal mand varme oc lade en føye ting i øret der aff det lener pinē oc hielper for siugdom i ørene

❧ Vand som err brent aff de grøne skale som side paa Valnøder/der aff maa mand drøppe en føye ting i ørene/det fordriffuer den pine oc ve aff dem

Faar Bulde oc Saar i ørene   xxxiiii Ca.

HVo som haffuer Saar eller Bulde i ørene hā maa tage vand som er brent aff Swre och lade en føye ting i ørene der aff/ thi det heler samme Bulde oc Saar

❧ Vand som er brent aff Bethonye maa mād gøre varmt/och lade det i ørene iii eller iiii droppe til lige det heler samme Bulde oc Saar

❧ Dw maat oc tage vand som er brent aff Mwssøre och lade en føye ting der aff i ørene tilsammen Det heler sāme Bulde oc Saar

❧ Vand som er brent aff de Karder som mand reder klede til met det hielper megit om mand lader en føye ting i ørene der aff/thi det leger bulden oc saarit

Naar ørene hefftuis eller om der er orm i dem   xxxv Capit.

OM mand haffuer Heffuelse eller Orm i ørene Daa maa mand brende vand aff Kattost / och lade det noget aff i ørene noget varmt Mand maa och døppe en klud der i / och legge det offuer dem / det fordriffuer heffuelsen

Dw maat oc tage vand som er brent aff Fennicke oc drøppe en føye ting i ørene der aff / det fordriffuer ormen oc heffuelsen

☞ Mand maa och brende vand aff Katturt / oc lade i ørene der aff tho gange om dagen / Det døder oc fordriffuer ormen oc helffuelsen met

Dw mat oc tage vand som er brent aff Persicke løff / oc lade en føye ting der aff i ørene det fordriffuer ormen

Naar man haffuer ith røt angesigte met blegner lige som han vaare specalsker xxxvi Capittel

DEn som haffuer saadant ith Røt ansigte met blegner Han skal brende vand aff Jord røgh (som kallis Fumus terre paa latine) och dricke huer dag tre eller fire skeder fulde der aff om morgenen och afftenen en maaned igennem / Det renser hans blod / och hielper hannem for den siuge

Den som haffuer saadan siugdom / han skall tho sit ansigte daglige met Jordbere vand / det fordriffuer de blegner och anden wnatturlige hede och Rødme som er i ansictet

☞ Vand som er brent aff Ege løff / det fordriffuer de blegner om mand thoer ansictet der met daglige

Dw maat oc tage vand som er brent aff Matrem oc two ansictet der met tho gonge om dagen / det fordriffuer de røde

blegner oc det onde blod aff ansigtet

☞ Mand maa och brende vand aff Vilt Sedefer och tho ansictet offte der met/ det heler det/och det fordriffuer de blegner oc rødme som er i ansigtet

❧ Vand som er brent aff Egge blommer /det fordriffuer de blegner oc rødme som er i ansictet/om mand thor sig der met effter bad /oc hede

❧ Vand som er brent aff Gule Fioler / det renser ansigtet for alle honde blegner oc smitte / som der er oc kõmer aff ont oc forbrent blod

❧ Dw maat oc brende vand aff Mwssøre/oc tho an sictet der met tho eller tre gonge huer dag/det fordriffuer de blegner oc den vdslet som er i ansictet

❧ Vand som er brent aff Retticke det fordriffuer de blegner oc den rødme som er i ansictet

❧ Dw maat oc tage vand som er brent aff Hwide Lilyer oc stryge ansictet der met tho eller tre gõge om dagen det fordriffuer de røde blegner och plette i ansictet

❧ Vand som er brent aff Linde blõster/det fordriffuer samme røde blegner och plette aff ansictet/om mand stryger det daglige paa dem

❧ Om mand brender vand aff Maymaanedz dwg / och thor ansictet daglige der met / det hielper for de røde blegner oc plette som er paa ansictet

Haffuer man vdslet eller plette i ansictet xxxvii Capittel

For vdslet eller plette i ansictet

DEn som haffuer røde plette i sit ansicte lige som det waare skab eller Rindorm/ han maa tho sig met Polleye vand tit oc offte om morgenen oc om affteneu Det fordriffuer den vdslet snarlige

☙ Du maat oc tage vand som er brent aff Gede milk/ oc smørge ansictet offte der met/och lade det tørris aff sig selff Det fordriffuer den vdslet oc orm

☙ Vand som er brent aff Matrun blendet met liden vin/der met skal mand offte tho ansictet Det hielper for den vdslet oc orm oc læger det snarlige

☙ Mand maa oc saffne vand som dryber aff Vintre naar mand skeer dem om waaren/och tho ansictet der met daglige dagis tit oc offte Det heler all den vdslet oc plette som ere i ansictet/ath de snarlige forgaa

Om nesen bløder met huad vand hwn skal stillis xxxviii Capittel

NAar Nesen bløder da maa mand tage en klud oc døppe hannem i Polleye vand / och stoppe hannem op i nesen oc legge hannem offuer hen de Det stiller blodit snarlige

☙ Du maat oc tage vand som er brent aff den store och brede Vepbrede frø / och dricke tre eller fire gode skeder fulde der aff/oc døppe nogen bom vld i samme vand oc stoppe det i Neseborerne Det stiller blodit snarlige

☙ Vand som er brent aff den vrt som kallis Fem fingre der i skal mand døppe en klud/oc legge hannem faare i panden Det stiller blodit

❧ Du maat oc brende vand aff en vrt som kallis Katte stert/oc døppe nogen Boin vld der vdt/oc legge hende siden i Nesen Det stiller blodit

❧ Vand som er brent aff Husløg er och gaat der til om mand døpper nogen Bom vld der i och stopper hende op i nesen sactelige

❧ Du maat och legge en klud i vand som er brent aff røde Rosen/oc legge hannem offuer nesen och panden Det stiller blodit snarlige

❧ Du maat och døppe en linen klud i vand som er brent aff en vrt som kallis Hønsebane / eller Taske vrt Och legge den offuer Nesen och stiernen / Det stiller blodit snarlige

Om der voxer stort kød fore paa nesen lige som det waare Bulde xxxix Capitel

Du maat brende vand aff Nelle røder / oc døppe nogen Bom vld/eller en linen klud der i/ och stoppe hannem op i nesen Det hielper for samme heffuelse och røde bulder oc vnaturlige kød som voxer paa nesen

❧ Vand som er brent aff Romsk kaal er oc gaat/ om mand døpper en klud daglige der vdt/oc stopper hannem op i nesen Det fordriffuer det onde blod som samme vnaturlige kød voxer aff paa nesen

Om nogen haffuer en ond bulde hoss nesen som icke vil legis xl Capitel

Vand som er brent aff blaa Lilye røder / det er gaat for samme bulde/om mand legger en klud der i/oc thor hannem offte der met/oc lader hannem ligge saa vaad der paa om dagen

❧ Vand som er brent aff den vrt som mand kaller Cardo Benedicta læger samme bulde eller krefft/ om mand thor hannem offte der met/och støder frøet aff samme vrt/och strøer det i saarit

❧ Du maat oc brende vand aff den spidsse Veybrede/och døppe en klud der i/oc legge hannem paa samme bulde eller krefft Det heler hannem snarlige

Om Tenderne eller aanden lucter ille
xli Capittel

Om menniskens aande eller tender lucte ille / da maa han brende vand aff vild Mynte som voxer paa enge oc i vaade steder/ oc tho sin mund oc tender offte met samme vand Det fordriffuer den onde luct oc stanck aff dem

❧ Du maat oc brende vand aff Jordber oc aff dere blomster oc blad/oc tho tenderne oc munden der met/ thi det fordriffuer den onde luct aff dem

❧ Man maa oc tho munden och tenderne met vand som er brēt aff Matrem/thi det fordriffuer den onde luct aff dem

❧ Vand som er brent aff kruse Mynte som voxer i vrtegaarde/och tho munden och tender der met / thi det fordriffuer den onde luct oc stanck aff dem

❧ Du maat och brende vand aff den vrt som mand kaller Oxe tunge/oc dricke daglige der aff tho eller iii reder fulde

oc tho munden oc tenderne der met

✤ Mand maa oc tho munden och tenderne met vand som er brent aff røde Rosen Det fordriffuer den onde luct och stanck aff tenderne

Om den onde luct och stanck er aff saar i Munden eller aff blegner oc buller xlii Capittel

Or nemmer du ath den onde luct och stanck kommer aff den fulighed som er i Munden eller aff mad/da maat du brede vand aff Agermønye/oc tho Munden stedsse der met

✤ Du maat och tage vand som er brent aff Jordrøg/som kallis Fumus terre paa latine/ oc tho Munden der met Det bort tager den onde luct aff Munden/ som er aff blegner/bulde eller andet

✤ Vand som er brent aff Jordber eller aff de blad oc blomster Det er gaat til ath tho munden met/for saadan stanck oc ond luct i Munden.

✤ Du maat oc brende vand aff huide Lilye røder/oc blende det met noget Hunnig/oc tho munden der met daglige/ thi det heler de saar och blegner som er i hannem/och fordriffuer den onde luct oc stancken

✤ Du maat oc tho Munden met vand som er brent aff Salute/det heler saarene oc blegnerne i hannem/ och fordriffuer den stanck oc onde luct

✤ Vand som er brent aff Radhel det er oc gaat om mand thoer munden oc blegnerne der met Da heler det dem snarlige

Naar den stanck i munden kommer aff Tandgeren xliii Capittel

OM kødet i Tangeren lucter ille / Eller om det er saart Da maat dw tho dem offte met vand som er brent aff den brede Veybrede / det heler dem snart oc fordriffuer dē onde stãck aff munden

Dw maa oc tage vand som er brent aff blomsterne aff Hylse / oc blende det met søpe Alwn/oc tho Tendgeren der met / thi det heler dem /oc fordriffuer den onde luct

Vand som er brent aff Rude det er och gaat der til em mand thor Tandgeren der met daglige / thi det heler dem oc fordriffuer den onde luct

Hwo som thoer sin Mund met Saluie vand /oc holder det iblant met i sin mund /Da heler det Tandgerene / och fester Tenderne i dem oc fordriffuer den onde luct

Dw maat oc tho Tandgerene met vand sō er brent aff Hwide Lilye røder/ thi det heler dem/oc fordriffuer den onde lwct oc stanck aff dem

Naar den onde luct oc stanck kommer aff Halsen xliiii Capittel

KOmmer den onde luct och stanck aff Menniskens halss Eller aff Tandgeren Da maa han dricke vand som er brent aff Agermønye afften oc morgē tho skeder fulle /oc tage en sked fuld der aff oc gurgle det op och ned i halsen det beste mand kand thi det heler Saarene i halsen oc fordriffuer den stanck

Dw maat oc brende vand aff den brede Veybrede / och gurgle det op oc ned i Halsen thi det heler saarene i hannem oc fordriffuer den onde stanck oc luct

Vand som er brent aff Hiorte tunge sō voxer i Urtegaarde mange stede/ det er och gaat der til om mand gurgler det op oc ned i halsen /thi det læger saarene i hannem

Dw mot oc tage vand som er brent aff Legtuge som mā ge kalle Leckerfyge /och gurgle der op oc ned i halsen thi det læger saarene i hannem och fordriffuer den onde stanck aff hannem

Vand som er brent aff Natskade det er och gaat der til om mand gurgler det op oc ned i halsen/thi det læger saarene oc fordriffuer den onde luct

Om nogē haffuer en Bulde i halsen xlv C.

Haffuer nogen fongit en Bulde i halsen / som icke vil legis hastelige /Da maa han tage vand som er brent aff Jordber / oc gurgle der op och ned i halsen /thi det læger bullen snarlige

Dw maat oc tage vand som er brent aff Locsticke och gurgle det op och ned i halsen offte om dagen / thi det læger bulden

Dw maat oc tage vand som er brent aff Matrem/oc gurgle det op oc ned i halsen /thi det leger bulden

Mand maa oc tage vand som er brent aff det grøne paa Valnødde skale/oc gurgle det op oc ned / i halsen thi det heler bulden snarlige

Dw maat och tage vand som er brent aff Redicker och gurgle der op och ned i halsen thi det læger bulden som er i hannem

Dw maat oc tage Vand som er brent aff Senip oc gurgle det op oc ned i halsen thi det læger bulden i hannem

Vand som er brent aff Hwide Lilye rødder / det leger

oc bulden i halsen / om mand gurgler det op oc ned i hånem tre eller iiii gonge om dagen

❧ Vand som er brent aff Radhel Det læger Bulden i halsen om mand gurgler det op oc ned i halsen offte

Om mand haffuer krefft paa lebene eller Tandgeren xlvi Capittel

DEn sō haffuer krefft paa Lebene eller paa Tandgeren / Han maa tho samme saar offte met vand som er brent aff den store Veybrede / och døppe en klud der i oc lage paa saaret det leger snart

Vand som er brent aff Rosemarin det er megit gaat der til / Om mand thor saaret der met offte / thi det læger sāme krefft oc onde saar paa læbene

❧ Dw maat oc brende vand aff den store Radhel oc strygé paa sāme krefft / oc tho hannem offte der met / thi det heler hannem snarlige oc døder hannem

Om munden halsē och Tandgeren heffuis paa nogen aff formeget blod xlvii Capittel

OM Munden Tandgeren eller halsē heffuis paa Menniskē aff formegit blod Da skal han tage vand som er brent aff den brede Veybrede / och gurgle det op oc ned i halsen / och two munden der vdi oc spøtte det saa vd igen / Det fordriffuer den heffuelse aff halsen vel

❧ Vand som er brent aff Hwideløg / det er och gaath en

mand dricker ii lod det aff om dagen / oc veder en klud der vdi oc binder hannem om halsen daglige Saa forgaar den heffuelse snarlige

✠ Dw maat oc tage vand som er brent aff Toste och gurgle det op oc ned i halsen / det fordriffuer den heffuelse

Om Tungen bliffuer sort paa Mennisken xlviii Capittel

OM Tungen bliffuer sort paa noget Mẽniske aff offuer maade stor hede Da maa mãd tage vand som er brent aff Radhell/ocħ holde det i mwnden oc tho Tungen der met idelige/det bort tager den store hede

✠ Vand som er brent aff Veybrede det fortager oc den store hede som er paa tungen / om mand thor hende der met

✠ Dw maat oc brende vand aff Gule Fioler / och stryge der aff paa Tungen oc dricke der aff /det hielper megit faar amme stugdom

Om mand haffuer meget Spyt oc vedske i Munden xlix Capittel

DEn som haffuer meget Spyt oc vedske i Mũden han maa tage Vand som er brent aff Agermøn-ye och tho sin mwnd daglige tho eller tre gonge der met/thi det bort tager den megle vedske

✠ Vand som er brent aff Dill maa mand oc holde i Mun-den och tho hannem der met /thi det fordriffuer oc den meg-le vedske oc spyt

Du maat oc tage vand som er brent aff den brede Veybrede, oc tho Munden der met tit och offte Det fordriffuer den megle vedske som er i Munden

Om Menniskens Aande eller Mund lucter ille L Capittel

Om Aanden eller Munden lucter ille paa nogen da maa han tage vand som er brent aff Haarsse Mynte/oc tho munden offte der met

Vand sō er brēt aff Kleuerblad som mād kaller Swer/oc haffue tøcke brune blōster det er gaat der fore/om mand thoer munden offte der met om dagen

Du maat och tage vand som er brent aff Matrem och tho munden offte der met om dagen / Det bort tager den stanck aff hannem

Du maat oc tage vand som er brent aff kruse Mynte/oc tho munden der met daglige/det fordriffuer den onde stanck aff hannem

Vand som er brent aff Oxe Tunge Det fordriffuer den stanck aff munden/om du thor hannem der met daglige

Den som haffuer saadan brøst /han maa daglige tho sin mund met Rosen vand Det hielper der fore

Om mand mister sit maal aff Popelsie eller aff vansmectelse Li Capittel

Vo ſom miſter ſit maal aff Popelſie/ eller aff ſiugdom oc vanſmectelſe/han maa tage vand ſõ er bꝛent aff blaa Lilye blomſter/oc dꝛicke ii ſkeder fulde der aff/och holde noget i munden der aff / det hielper hannem til ſit maal igen om han bꝛuger det offte

Han maa oc dꝛicke Lauendel vand tre gonge om dagen tho ſkeder gode fuld till lige Det hielper hannem till ſit maal igen/ath han kan tale

Du maat oc giffue den ſiuge vand ath dꝛicke ſom er bꝛent aff Matrem tho ſkeder fulde om moꝛgenen/ och døppe en blaa klud der vdi/oc legge paa hans tunge

Du maat oc giffue hannem en ſked eller tho fulde aff vand ſom er bꝛent aff Lilium conuallium blomſter/ ſom ere ſmaa oc huide/och kallis Maymonetz blomſter/och tho den ſiugis tunge der met om dagen/det hielper hãnē til ſit maal

Vand ſom er bꝛent aff Pione blomſter/det hielper den ſiuge ſnarlige til ſit maal igen/om han dꝛicker det aff moꝛgen oc afften tho ſkeder fulde huer gong/oc holder noget der aff paa tungen det meſte han kan

Du maat oc giffue den ſiuge ſom haffuer miſt ſit maal vand ſom er bꝛent aff huide Lilyer/tre gonge om dagen huer tid tho ſkeder fulde/det hielper hannem til ſit maal igen

Om mand haffuer ont i tenderne lii Cap.

En ſom haffuer ve eller pine i tenderne han maa tage vand ſom er bꝛent aff blaa Lilye røder/ och gøꝛe det varmt/ och holde det i munden der ſom pinen er/det hielper hannem foꝛ den ve oc pine

✤ Vand som er brent aff Bethonye Det hielper megit om mand holder det varmt i munden

✤ Du maat och tage vand som er brent aff Jern vrt/och holde noget der aff i Munden varmt op til den ve i tenderne Det hielper megit der fore

✤ Du maat oc tage vand som er brent aff Isop/ och holde det varmt i Munden/och tho Tenderne der met/och gnide dem offte der met Det hielper fast

✤ Huo som haffuer Tande verck han maa holde Lauendel vand i sin mund Det hielper

✤ Vand som er brent aff Matrem/ det hielper oc megit om mand holder det varmt i Munden op til Tenderne

✤ Vand som er brent aff Celidonye / det hielper for Tande verck om mand holder det varmt i Munden

✤ Holder mand Rosen vand i munden som er nogit varmt Da hielper det for Tande verck

✤ Den som thoer huer dag sine Tender met vand som er brent aff Løg/han fonger snart bod paa sin Tande verck och pine

Om Tēderne ere løse eller øme paa nogen ath han kan icke ede Liii Capittel

Naar Tenderne ere løse eller saa øme paa mennisken ath han kan icke ede/da maa han tage varmt Salute vand/oc holde det i Munden /oc gnide tenderne der met Det hielper megit

✤ Den som haffuer saadan siugdom i sine tender/han maa tage vand som er brent aff røde Rosen/och holde i Munden Det hielper

Om menniskens drøbel er for lang ath han trecker paa Tungen/eller falder ned Liiii Capittel

DEn som drøbelen er falden paa / eller om han henger ned paa tungen/han maa tage vand som er brent aff Hiorte tunge vrt/ och gurgle det offte i Halsen op oc ned Det hielper hannem megit for den siwgdom

Han maa oc tage vand som er brent aff Malurt/oc gurgle det tit op oc ned i Halsen Det hielper hannem til sin helbrede igen snarlige

Du maat oc tage vand som er brent aff den store Jern vrt som kallis Cicorea paa latine/oc gurgle det op och ned i Halsen Det hielper for den siugdom

Om Lungen bliffuer hoffnen oc støder menisken op mod Halsen Lv Capittel

Hvilket menniske som fonger saadan heffuelse paa sin Lunge ath hun støder hannem mod Halsen/da maa han brende vand aff Marubie oc dricke tho skeder fulde der aff om morgenen det hielper hannem meget for samme siuge.

Du maat och brende vand aff de smaa Kleuer blad/som voxer paa enge/och aff deris knopper/huilcke mand kaller Swer almindelige/och dricke der aff morgen och afften huer gong tho skeder fulde/thi det hielper megit for Lunge heffuelse oc hennis sot

Om menniskenn bliffuer heest lvi Cap.

Om menniſken bliffuer heeſſ

m noget menniſke bliffuer megit Heeſſ/Da maa han tage vand ſom er brent aff de ſmaa Blaa Fiole / och dricke der aff tre gonge om dagen Huer gong tre ſkeder fulde /det hielper hannem faſt for ſaadan heſe

❧ Mand maa oc dricke vand ſom er brent aff Iſop morgen oc afften / huer gong iii ſkeder fulde det hielper meget for ſaadan heſe

❧ Vand ſom er brent aff Loeſticke/er gaat for heſe om mand dricker iii ſkeder fulde der aff morgen och afften

Om menniſken drager ſin Aande ſuarlige

Lvii Capittel

en ſom kan icke vel drage ſin Aande Han ſkal brende vand aff Boraſſ /oc dricke der aff morgen oc afften huer gong tre ſkeder fulde / i nogre dag det hielper megit til ath fonge ſit Aande fang igen

❧ Dw maat oc brende vand aff Hwideløg/och dricke der aff tre gonge om dagen / huer tid tho ſkeder fulde / det hielper megit til ath mand kan vel drage ſin Aande

❧ Mand maa oc dricke vand ſom er brent aff Nelle røder afften oc morgen tre ſkeder fulde det hielper vel ath mand kā ſactelige drage ſin Aande

Om nogen hweſer naar han ſkal drage ſin Aande

Lviii Capittel

en ſom drager ſin ande ſuarlige met ſtor nød lige ſom han ſkulle miſte aanden / Da maa han dricke vand ſom er brent aff Cōmille blomme afften oc morgen huer gong iii ſkeder fulde det hiel-

Om nogen hweser naar han tall xxii bla-

per hannem ath fonge sit aande fang igen

☙ Den som haffuer saa suart aande fong ath han huæser oc huger naar han skal drage hannem / Da maa han dricke vand / som er brent aff Iern vrt om morgenen och afften huer gong tho gode skeder fulde / Det lager det snæffre bryst

✿ Vand som er brent aff Isop vrt maa mand dricke morgē oc afften ved ii gode skeder fulde huer gong det hielper til at fonge gaat aanden fong igen

✿ Den som haffuer saa suart aande fang Han maa dricke iii skeder fulde Rosemarin vand morgen oc afften / oc lade det før verme lidet / det hielper

✿ Dw maat oc giffue den siwge daglige om afftenen och om morgenen huer gong tho gode skeder fulde aff vand som er brent aff Abrød det hielper hannem meget ath fonge sit aande fang igen

Om nogen hicker effter aanden aff hede

Lix Capittel

Haffuer noget Menniske fonget den siwge aff stor hede oc brynde at han hicker effter aandē / naar han skal drage hannem Da maa han dricke morgen oc afften huer gong ii skeder fulde aff vand sō er brent aff Borass thi det er gaat for saadan hicken oc suart aande fong

✿ Dw maat oc tage vand som er brent aff Rosemarin oc giffue den siwge ath dricke tho gonge om dagen / afften oc morgen ii skeder fulde huer gong det hielper hannem megit for samme siugdom

✿ Dw maat oc giffue hannem huer dag afften och morgen tho skeder fulde aff vand som er brent aff Vegbrede det hielper hannem oc megit

Om nogen tøckis ath ville miste Aanden naar han hicker   Lx Capittel

DEn som tøckis ath han skal miste sin aande naar han hicker saa suarlige men han haffuer saa suart Aande fang / Han maa dricke vand som er brent aff Hiorte tunge vrt Om morgenen och om afftenen huer gong tho gode skeder fulde det hielper hannem megit for samme siwge

✠ Hã maa oc dricke vand som er brent aff Mayoran tho gonge om dagen Afften oc Morgen huer gong tho gode skeder fulde det hielper hannem meget

Met huad vand Brystet sterckis aff   Lxi Capittel

VAnd som er brent aff Angelica det styrcker Brystet meget om mand dricker det afftē oc morgē huer gonge tho gode skeder fulde / thi det renser brystet for wnaturlig vedske

✠ Dw maat oc brende vand aff Rød Syncke / oc dricke det aff morgen oc afften / huer gong tho gode skeder fulde / thi det styrcker Brystet oc renser magen

Vand som er brent aff Nelle rødder er och megit gaat for ith trangt bryst / om mand dricker det aff morgen oc afften huer gong tre skeder fulde / thi det stercker brystet Oc hielper for den onde vedske som kommer fra Lungen

✠ Dw maat oc brende vand aff Marubien och giffue de siuge huer dag afften och morgen der aff ath dricke tho gode skeder fulde / det renser oc styrcker brystet

❧ Du maat oc giffue den siuge daglige Rosen vand ath dricke afften och morgen huer gong tho skeder fulde thi det renser brystet oc stercker det meget

Om Brystet er forstoppet paa nogẽ lxii C.

NAar Brystet bliffuer forstoppet paa noget Mennisker/da maa han taye vand som er brent aff Bethonye/oc dricke der aff morgen oc afften huer gong tre skeder fulde/det renser oc rummer brystet

❧ Du maat oc giffue den siuge vand som er brent aff Lectuge/som mange kalle Lecketyge/om morgenen oc om afftenen huer gõg tho skeder fulde/thi det rũmer oc rẽser brystet

❧ Vand som er brent aff Redicke/det renser oc rummer brystet meget/om du giffuer den siuge der aff morgen och afften huer gong tho skeder fulde

❧ Du maat oc giffue den siuge vand ath dricke afften oc morgen som er brent aff Abrød huer gong tho skeder fulde thi det rummer oc renser brystet

Om nogen er trang brystet lxiii Capi.

DEn som er trang brystet han maa dricke vand som er brent aff Holtz vrt(som mange kalle S. Helene vrt(morgen och afften/huer gong tho skeder fulde Han maa och blende samme vand met dubbel saa megen vin oc dricke hannem om afften/det hielper for ith trangt bryst

❧ Huo som dricker daglige afften och morgen tho skeder fulde aff vand som er brent aff Marubie/det hielper for ith

trangt bryst
☙ Vand som er brent aff Endiuie/det er gaat for ith trangt bryst/om mand dricker der aff morgen och afften tho skeder fulde daglige/det hielper oc megit for hierte trang
☙ Mand maa oc dricke vand som er brent aff Angelica morgen och afften huer gong ii skeder fulde til lige Det hielper megit for bryst verck/oc for hierte trang
☙ Huo sō haffuer bryst verck hā maa dricke vand sō er brent aff Jordber morgen och afften huer gong tre eller fire skeder fulde/thi det hielper hannem megit
☙ Vand som er brent aff Engels søt/som kallis Polipodium paa latine/oc er lige som smaa Bregne/oc voxer almindelige vnder Ege tre/det hielper megit for bryst verck
☙ Vand som er brent aff Jern vrt/det hielper fast fore bryst verck/om mand dricker det afften oc morgen/huer gong iii. eller iiii. skeder fulde
☙ Huo som haffuer ith trangt bryst/han skal dricke afften oc morgen daglige ii. gode skeder fulde til lige aff vand som er brent aff Jsop Det hielper snarlige
☙ Du maat oc giffue den siuge vand som er brent aff Kat vrt/som mange kalle Baldrian morgen oc afften huer gong tho skeder fulde/det hielper hannem snarlige

Om nogen er trang brystet eller haffuer en bulde i brystet
Lxiiii Capittel

Hvilcket mennische som er trang brystet / eller fornemmer ath han haffuer nogen bryst bulde / han skal dricke vand som er brent aff Boraff afften oc morgen i nogre dage/huer gong iii. skeder fulde
☙ Vand som er brent aff Maioran det er gaat for ith trangt

bryst om mand dricker der aff daglige morgen oc afften huer gong tho skeder fulde til lige

Vand som er brent aff Dieffuels bid/som kallis Morsus diaboli paa latine/det er gaat for ith trangt bryst om mand dricker der aff morgen oc afften tho eller tre skeder fulde

For bryst bulde   lxv Capittel

En som haffuer bulde i Brystet han maa dricke daglige morgen oc afften tho skeder fulde aff vand som er brent aff den brede Vegbrede/ thi det heler samme bryst buld

Drick vand som er brent aff Dieffuels bid dē vrt morgē oc afften tho skeder fulde det heler saadan bulde

Vand som er brent aff en vrt som kallis Scab vrt paa danske/oc Scabiosa paa latine/ maa mand dricke afften oc morgen/det leger den bryst bulde/oc lunge sot oc siugdom.

Du maat oc giffue den siuge vand at dricke som er brent aff Abrød afften oc morgen huer gong tho eller tre skeder fulde/det heler bryst bulden

Du maat oc giffue den siuge ath dricke vand som er brent aff Isop/tre gonge om dagen/ och huer tid tre skeder fulde til lige/thi det heler bryst bulden

Om brystet heffuis vnder reffbenene lxvi c

En som Brystet heffuis vnder reffbenene / eller liffuit gør hannem ve / han maa døppe en klud i vand som er brent aff Natskade/och legge hannem vden paa Brystet paa den heffuelse / thi det fordriffuer hende

❧ Du maat oc giffue den siuge vand som er brent aff Rude/tre gonge om dagen/huer gong ved tre skeder fulde Det fordriffuer heffuelsen aff Brystet

Om en quinde haffuer liden eller ingē milk

Lxvii Capittel

En Quinde som haffuer liden eller ingen milk hwn maa dricke tho eller tre gonge om dagen vand som er brent aff Dil/huer gong tho eller tre skeder fulde Det hielper hende til milk igen

❧ Quinde som icke haffuer milk eller di/hwn maa dricke Fennicke vand x eller xii dage/huer dag tre eller fire skeder fulde/det hielper hende til ath fonge di igen

❧ Hwn maa oc dricke huer dag morgen och afften tre skeder fulde aff vand som er brent aff Lectuge/som mange kallle Leckerkyge Det hielper hende til milk

❧ Du maat och giffue hende daglige morgen/middag och afften/huer gong tre skeder fulde aff vand som er brent aff Linde blomster/thi det hielper hende til milk oc di igen

❧ Vand som er brent aff Lilium conuallium/som kallis Maymaanedz blomster/oc voxer i skoffuen Det hielper en Quinde megit til milk/om hwn dricker der aff morgen och afften huer gong tho skeder fulde

Om brystene heffuis paa en qninde aff hede eller bulde

Lxviii Capittel

Naar en Quinde fonger stor heffuelse i sine Bryst aff hede eller bulde/da maa hwn tage vand som er brent aff en vrt kallis Storcke neb/eller Gudz naade (oc Gratia dei paa latine) oc døppe en klud

det i/och legge hannem paa Brystene tho eller tre gonge om dagen/det fordriffuer heden

✿ Hun maa oc dricke hver dag afften och morgen/ huer gong tre skeder fulde aff vand som er brent aff Mynte/hun maa och døppe en klud i samme vand/och legge hannem offuer Brystene Det fordriffuer den suare hede och heffuelse

✠ Hun maa och tage vand som er brent aff den brede Vepbredé/och døppe en klud der i och legge hannem paa heden tho eller tre gonge om dagen Det fordriffuer heden oc heffuelsen

At brystene skulle icke voxe paa Piger oc Jomfruer Lxix Capittel

Tag vand som er brent aff Hundekep blomster/oc døppe en klud der vdi/och legge hannem daglige paa Brystene i nogen tid/ det formener dem ath voxe store

✠ Du maat oc brende vand aff vilde Peter/och døppe en klud der i/oc legge hannem offte paa Brystene/det formener dem ath bliffue store eller voxe megit

✿ Du maat och brende vand aff huide Søne blomster och døppe en klud der i oc legge hannem paa Brystene/det steder dem icke til ath voxe store

Om brystene ere bløde paa quinder lxx C

Du maat brende vand aff vilde Peter/oc legge paa Brystene paa de Quinder som haffue bløde bryst Saa bliffue de horde igen/om du døpper en klud daglige i samme vand/oc legger den paa Brystene

da bliffuer de haarde igen

☙ Dw maat oc brende vand aff Endiuie oc døppe en klud der i / oc legge hannem paa brystene tho eller tre gonge om dagen / da bliffue de haarde igen

Hwad vand der styrcker hiertet lxxi Ca.

Vand som er brent aff Borass (dē vrt) det styrcker hiertet meget / om mand dricker morgen och afften tho skeder fuld der aff daglige

☙ Dw mat oc brende vand aff Quesurt som mange kalle Bied vrt (oc hun kallis Pimpinella paa latine) Det stercker hiertet megtelige om mand dricker huer morgen fastendis tre eller fire skeder fuld der aff / Det er och megit gaat for alle honde induertis siugdomme

☞ Vand som er brent aff Basilikō / det stercker oc hiertet megtelige om mand dricker tho skeder fulde der aff om morgenen fastendis Mand maa oc døppe en klud der i oc legge hannem paa hiertet / Det styrcker det meget

☙ Vand som er brent aff Blaa smaa Fiole / Det styrcker hiertet meget om mād dricker tho skeder fulde der aff om morgenen fastendis

☙ Dw maat oc brende vand aff Jordber / oc dricke tho skeder fulde der aff morgen oc afften / det styrcker hiertet

☙ Man maa oc brende vād aff Jsop / oc dricke der aff morgen oc afften / thi det styrcker hiertet

☙ Vand som er brent aff Hiorte Tunge den vrt / om morgenen oc om afftenen tho skeder fulde huer gong / det styrcker

hiertet gantske megit

✠ Mand maa oc brende vand aff Liliū cōuallis som vox er i skouen Oc dricke der aff morgen oc afftē huer gong tho skeder fulde/det styrcker hiertet megit

✠ Vand som er brent aff Matrem / det styrcker hiertet om mand dricker der aff morgen och afften huer gong tho gode skeder fulde

✠ Dw maat oc brende vand aff Oxe Tunge den vrt oc dricke der aff Morgen oc afften huer gong tho skeder fulde / det styrcker hiertet megit

✠ Vand som er brent aff Rosemarin / Det stercker hiertet megit/ om man dricker der aff morgen och afften huer gong tre skeder fulde

✠ Mand maa och dricke Rosen vand afften och morgen huer gong tho skeder fulde/det styrcker hiertet

✠ Dw maat oc dricke vand som er brent aff Veybrede morgen oc afften huer gong tho skeder fulde/ Dw maat oc blende aff samme vand i din drick / thi det styrcker hiertet

✠ Dw maat oc dricke vand som er brent aff Huide Lilye røder morgen oc afften huer gong tho skeder fulde thi det styrcker hiertet megit Dw maat oc blende det i din drick daglīge / Thi det er gaat for Vansmectighed oc det stercker hiertet meget

Om nogen er Vansmectig hoss sit hierte
Lxvii Capittel

Den som er Vansmectig oc fornēmer stor hede hoss sit hierte Oc tøckis ath han vil besuime han maa dricke vand som er brent aff Mynte han maa oc blende det met Rosen edicke Oc stege noget Byg brød oc døppe der i /oc æde det/Det bortager den vansmectelse / oc giffuer hannem styrcke igen

Om nogen er Vansmectig hoss sit hiertte

Han maa oc dricke daglige morgen oc afften tho skeder fulde huer gong aff vand som er brent aff Vor frue Senge-halm (den vrt) Oc døppe en klud i samme vand och holde hannem fore sin nese / thi det styrcker hannem megit

Det er och gaat ath han stryger sig offte om dagen och om nätte em sit hoffuit met Rose vand Oc døpper en klud der i och holder hannem fore sin nese / Det hielper meget for den Vansmectelse oc swimelse

Vand som er brent aff Spikenardis det er och gaat om mand dricker it lod eller tho skeder fulde det aff om morgenen / Han Maa och døppe en klud der i oc holde hannem for nesen /det hielper for saadan swimelse

Om menniskens hiertte er siwgt aff kuld

Lxviii Capittel

OM nogen fornēmer at han er siug hoss sit hiertte aff kuld Da maa han dricke morgen oc afften i thi eller tolff dage Vand som er brent aff Gule Fiole huer gong tho skeder fulde/det hielper for samme hiertens siugdom

Vand som er brent aff Matrem/det er oc gaat for saadan hiertens siugdom /Om mand dricker Morgen oc afftē huer gong tre skeder fulde det aff /det vermer hiertet igen

Den som haffuer saadā siugdom Han maa dricke Rosemarin vand morgen oc afften huer gong tho skeder fulde hā maa och døppe en klud der i oc legge hannem mod sit hiertte det hielper hiertet til pass igen

Om nogen haffuer lenge vered siug oc er

Om nogen haffuer lenge vered vansmectig der aff Lxxiiii Capittel

NAar ith Menniske haffuer lenge veret siug oc mister sit huld oc kød paa sit legeme / och bliffuer der aff vansmectigh / Da maa han dricke Akeleye vand tre gonge huer dag / tho skeder fulde til lige / Det hielper hannem til sin mact igen snarlige

☙ Den siwge maa oc dricke vand som er brent aff Cardo benedecta huer dag morgen oc afften / tho skeder fulde i tre vger til lige / thi det stercker hans hierte och hielper hans legeme til sin velmact igen

☙ Vand som er brent aff Jordber / drucket morgen oc afftē huer gong tho skeder fulde / Det styrcker hiertet oc all kroppen meget igen effter stor siugdom oc vansmectelse

Rosematin vand det styrcker oc menniskenn megit snarlige effter swat siugdom / om mand dricker det aff morgen oc afften huer gong tre skeder fulde / thi det stercker hiertet oc legemet naar det er saa vansmectet

Om mēniskēs hierte bewer oc slar lxxv C

Om Menniskens hierte beffuer eller slar fast / Da maa han brende vand aff Linde blomster / Oc dricke der aff morgē oc afften huer gong tre skeder fulde det hielper for saadā hierte beffuelse

☙ Den som hiertet beffuer eller slar paa / Han maa dricke vand som er brent aff Oxe Tunge dē vrt morgen oc afften / huer gong tre skeder fulde / Det hielper Hiertet ath det icke saa beffuer eller slar.

Om menniſken er heffuen om hiertet

Om mēniſken er heffuen om hiertet

Lxxvi Capittel

DEn ſom fornemmer nogen heffuelſe om ſit hierte han maa dricke Fennicke vand afften oc morgen huer gong tre ſkeder fulde/ det hielper megit for hiertens heffuelſe oc beſpendelſe

Vand ſom er brent aff den ſtore huide Tidſel/ſom mange kalle Marie korn/och ſomme kalle hende den ſtore Stenbrecke/det er gaat for ſamme ſiuge/om mand dricker det aff morgen oc afften/huer gong tho ſkeder fulde

Vand ſom er brent aff en vrt kallis Dieffuels bid/det er gaat for ſaadan hierte heffuelſe / om mand dricker det aff morgen oc afften huer gong tre ſkeder fulde til lige

Om nogen haffuer ſting och ve hoſſ hierted

Lxxvii Capittel

HVo ſom haffuer ſaadanne ſting oc ve hoſſ ſit hierte han maa dricke vand ſom er brent aff Endiuie/huer gong tho ſkeder fulde tøſuer om dagen det hielper hannem oc om han hagde faldet/eller om han hagde for megit blod hoſſ hiertet

Vand ſom er brent aff Boraſſ den vrt/det er oc gaat for ſaadanne ſting hoſſ hiertet/om mand dricker daglige det aff tre ſkeder fulde huer gong til lige

Den ſom haffuer ſaadanne ſting hoſſ ſit hierte han maa oc dricke vand ſom er brent aff Dieffuels bid morgen oc afften iii. ſkeder fulde huer gong/det hielper megit vel

Han maa oc dricke vand ſom er brent aff gule Fiole/morgen/middag oc afften huer gong iii. ſkeder fulde

Vand ſom er brent aff de ſmaa huide Lilyer ſom voxe i

skoffuen/oc kallis Lilium conuallium / Det aff maa man dricke morgen/middag och afften/ huer gong iii skeder fulds

Den siuge maa och dricke vand som er brent aff Oxe tunge den vrt/morgen middag oc afften huer gong iii. skeder fulde/det hielper megit for hierte sting

Vand som er brent aff vild Saluie/maa den siuge och dricke om morgenen oc om afftenen/huer gong tre skeder ful de/thi det hielper for hierte sting

Om nogen haffuer en ond eller skrøbelig Maffue

Lxxviii Capittel

Den som haffuer en skrøbelig oc ond Maffue han maa dricke vand som er brent aff Holtz vrt / och aff hennis rod/nogen tid huer dag tre skeder fulde til lige afften oc morgen/thi det stercker Maffuen meget igen

Den som haffuer en skrøbelig Maffue han maa dricke vand som er brent aff rød Byncke morgen oc afften/tre skeder fulde til lige/det stercker Maffuen

Han maa oc dricke vand som er brent aff Commille blomster/afften oc morgen tre skeder fulde huer gong/thi det stercker Maffuen megit igen

Vand som er brent aff Jord røg/som kallis Fumus terre paa latine//det er och gaat for en skrøbelig Maffue/ om man dricker det aff morgen och afften tho skeder fulde till lige

Vand som er brent aff Hylde blomster/det er oc gaat for en skrøbelig Maffue/om man dricker det aff otte eller thi dag morgen oc afften tre skeder fulde huer gong

❧ Den syuge maa oc dricke vand som er brent aff Isop morgen och afften huer gong tre skeder fulde til lige/ thi det stercker Maffuen megit

✿ Vand som er brent aff kleuer blad oc Swer/ det stercker Maffuen megit om mand dricker tre skeder fulde der aff morgen oc afften huer gong

❧ Du maat oc giffue hannem vand som er brent aff Matten/ afften oc morgen tho skeder fulde til lige/ thi det stercker Maffuen om han er skrøbelig

✿ Den som haffuer en skrøbelig Maffue han maa dricke vand som er brent aff Mynte/ afften/ morgen och middag/ huer gong tre skeder fulde/ det stercker hannem

❧ Han maa oc dricke vand som er brent aff vor Frue Sengehalm/ afften och morgen/ huer gong tho skeder fulde/ det stercker Maffuen/ oc giffuer løst til ath ede

✿ Du maat oc dricke vand aff røde Rosen morgen oc afften/ huer gong tho skeder fulde/ thi det stercker Maffuen/ och gør løst til ath ede

+ ❧ Mand maa dricke Salute vand/ om morgenen/ middag oc afften/ huer gong tho skeder fulde/ thi det stercker Maffuen/ oc gør løst til ath ede

✿ Vand som er brent aff Tormentille/ det stercker Maffuen om mand dricker det om morgenen/ middag och afftenen huer gong tre skeder fulde til lige

❧ Mand maa oc dricke vand som er brent aff Malurt tre gonge om dagen/ tre skeder fulde til lige/ thi det stercker Maffuen/ oc alle Lemmerne oc Ledemode

❧ Vand som er brent aff Vegbrede/ det stercker oc Maffuen megit om mand det dricker afften oc morgen/ huer gong tho gode skeder fulde til lige

Om mand haffuer en wren Maffue lxxix

M Mennisken haffuer en Slimmig och wren Maffue/da maa han dricke daglige Fennicke vand sex eller siw dage / morgen och afften huer gong fire skeder fulde til lige/thi det renser Maffuen/oc fordriffuer den slim oc wrenhed aff hannem

☙ Han maa oc dricke vand som er brent aff Matrem/om afftenen/morgenen oc middagen/tho skeder fulde til lige/thi det renser oc fordriffuer den slim aff Maffuen

Om Maffuen er fuld aff hede lxxx Ca.

En som haffuer suar hede i sin Maffue han maa dricke vand som er brent aff de smaa blaa Fiole afften oc morgen/huer gong tho skeder fulde till lige/det fordriffuer heden aff Maffuen

☙ Han maa oc dricke vand som er brent aff Fennicke / sex eller siw dage morgen oc afften tre skeder fulde til lige/thi det køler den hede i Maffuen mectige

☙ Mand maa oc dricke Rosen vand tre gonge om dagen huer gong tho gode skeder fulde til lige/thi det fordriffuer heden/ oc køler Maffuen megit

☙ Vand som er brent aff Pione blomster det køler Maffuen megit om mand dricker der aff morgen oc afften tre skeder fulde til lige

☙ Vand som er brent aff Veybrede/det køler Maffuen megit/om mand dricker der aff morgen oc afften, huer gong tho skeder fulde til lige

Om Maffuē er forkølet po nogē lxxxi C.

Em nogen haffuer en kolder och forkølit maffue Da maa han dricke vand som er brent aff haar se Mynte som voxe paa enge oc i ker Morgen oc afften tho skeder fulde til lige / det hielper for den forkølede maffue

☞ Vand som er brent aff Rød Byncke det er oc gaat for en forkølet maffue om mand dricker der aff morgen oc afftē tre skeder fulde huer gong thi det vermer hannem

☙ Vand som er brent aff Benedicta vrt / maa mand dricke afften oc morgen huer gong tre skeder fulde / det er gaat om maffuen er forkølet oc vermer hannem

☞ Vand som er brent aff Centaure / er gaat for en forkø let maffue / Om mand dricker der aff morgen oc afften / huer gong tre skeder fulde til lige

☙ Dw maat oc giffue dē siwge vand som er brent aff Lin de blomster huer dag to gonge ath dricke morgen oc afften / tho skeder fulde til lige

☙ Vand som er brent aff Matrem det vermer den forkøle de Maffue / om mand dricker tho eller tre skeder fulde om morgen fastendis

☙ Vand som er brent aff Malurt / det vermer den forkøle- de maffue om mand dricker det aff morgen och afften huer gong tho skeder fulde

Om mand kā icke fordøffue madē lxxxii C

En som icke kan fordøffue maden i sin Maffue Oc haffuer icke løst til ath ade / han maa dricke vand som er brent aff Angelica tho skeder fulde /

huer gong /Det gør hannem til pas igen ath fordøffue
✤ Vand som er brent aff Søre som voxe paa enge oc i vrte
gaarde / Det hielper maffuen til at fordøffue maden Om
mand dricker der aff morgen och afften / huer gong tre eller
fire skeder fulde
✤ Den som haffuer en ond Maffue oc kan icke fordøffue
han maa dricke daglige tre gonge vand som er brent aff Be
thonye huer gong tre eller fire skeder fulde
✤ Vand som er brent aff Centaure/det hielper til ath for-
døffue maden /om man dricker tre skeder fulde afften oc mor
gen /Oc det gør løst til ath æde
✤ Dw maat oc giffue den siuge ath dricke vand som bent er
aff Isop Morgen oc afften huer gong tre skeder fulde til li-
ge det hielper til ath fordøffue /oc gør løst til ath æde
✤ Vand som er brent aff Kleuer blad oc Søre maa mã dric
ke afften oc morgen det fordøffuer vel oc gør løst til ath æde
igen om mand dricker iii skeder fulle til lige
✤ Vand som er brent aff Kruse Mynte det hielper megit till
ath fordøffue/oc gør løst til ath æde/om mand dricker der aff
morgen oc afften huer gong tre skeder fulde
✤ Mand maa oc dricke vand som er brent aff Persilye tre
eller fire gonge om dagen huer tid tre skeder fulde det renser
Maffuen ath man kan fordøffue maden
✤ Mand maa oc dricke vand som er brent aff Vor frwe
Sengehalm morgen oc afften / tre skeder fulde huer gong /
det fordøffuer oc gør løst til at æde
✤ Malurte vand er oc gaat oc fordøffuer vel / om maud
dricker det aff morgen oc afften / tre skeder fulde huer gong
Det gør oc løst til ath æde
✤ Vand som er brent aff Redicke er gaat om mand dricker
det aff morgen och afften i sex dage / huer gong tho skeder

fulde / thi det renser Maffuen oc gør løst til ath ade

For Vemmelse och Spyelse lxxxiii Capit

OM Mennisken haffuer stor Vemmelse / oc bryder sig swarlige Oc tøckts ath han skall Spy / Da maa han dricke vand som er brent aff Polleye morgen oc afften / huer gong tho skeder fulde / det fordriffuer den Vemmelse oc brydelse

Vaud som er brent aff Ackeleye det hielper for saadan Vemmelse om mand dricker det aff Morgen och afften tre skeder fulde til lige i nogre dage

Vand som er brent aff Dill det er oc gaat for saadā Vemelse Om mand dricker det aff morgen och afften huer tid tho skeder fulde

Den som haffuer stor Vemmelse han maa dricke Rude vand som er blendet met vin Morgen och afften / fire eller fem skeder fulde huer dag i nogre dage / Han maa dricke Rude vand tre gonge om dagen / Tre skeder fulde till lige vblandit

Vand som er brent aff Malurt det er oc gaat for saadan Vemmelse Om man dricker der aff morgen och afften huer gong tre skeder fulde

Dw maat och dricke vand som er brent aff Mynte tre gonge om dagē huer tid tre skeder fulde det hielper for saadā Vemmelse oc spyelse

Vand som er brent aff Ridder spore det er gaat for saadā Vemmelse Om mād dricker det aff Morgen oc afften huer gong tre skeder fulde

Vand som er brent aff Centaure det hielper for saadan

Vemmelse om mand dricker der aff tho skeder fulde Morgẽ oc afften

Om nogen Spyer Blod lxxxiiii Cap

Naar mand Spyer Blod Da maa han dricke vand som er brent aff Bethonye / morgen oc afften huer gong tre skeder fulde / det hielper der fore

✤ Den som spyer Blod han maa oc dricke vand som er brent aff Polleye / morgen oc afften / huer gong tre skeder fulde / Det er gaat der faare

✤ Dw maat oc brende vand aff den brede Veybrede och blãde det met Blodstẽ / oc Bolo Arment ith quintin aff huer dere Och tre gode skeder fulde aff samme vand / och dricke det aff morgen och afften / Det fordriffuer den Blod spyen

✤ Vand som er brent aff Katteskert det fordriffuer dẽ Blod spyẽ / om mand dricker der aff morgen och afften tho skeder fuld til lige

✤ Dw maat oc giffue den siuge vand ath dricke afften oc morgen / som er brent aff Legtuge tre skeder fulde huer gong Det stiller den Blod spyen meget

✤ Vand som er brent aff Mussøre (den vrt) det stiller den Blod spyẽ Om man dricker der aff morgen oc afften oc mid dag huer gong tre skeder fulde

✤ Den som Spyer Blod / han maa dricke vand som Rin der aff Vintre naar de skeris om fasten / det stiller meget om det er før brent vel Han skal oc dricke ii skeder eller tre fulle der aff morgen oc afften

Om mauẽ er forstoppet oc houẽ lxxxv C

Vand som er brent aff Commille blomster det er
det mennniske gaat som Naffuen er hoffuen paa
eller forstoppet/om han dricker der aff otte eller
thi dage morgen oc afften/ huer gong tho skeder
fulde til lige

✿ Du maat oc giffue den siuge vand som er brent aff Jern
vrt morgen oc afften/tho skeder fulde huer gong/ det hielper
for Naffuens heffuelse

✠ Den som Naffuen er hoffuen paa han maa dricke
vand daglige morgen och afften som er brent aff Jsop/tho
skeder fulde til lige/det hielper hannem snarlige

✿ Vand som er brent aff Matrem/det hielper for den for-
stoppede Naffae/oc fordriffuer heffuelsen/om mand dricker
der aff daglige/oc blender sin drick der met

✠ Vand som er brent aff Katteskert vrt/ det hielper for den
heffuelse om mand dricker der aff morgen och afften tho ske-
der fulde huer gong

Naar mand haffuer stor tørst i sin Siuge
Lxxxvi Capittel

Onger noget menniske stor tørst i sin siuge da maa
han dricke vand som er brent aff Swre tre eller
fire gonge om dagen/oc blende sin drick met sāme
vand/thi det lesker tørsten

✿ Vand som er brent aff Endiuie det sløcker tørsten
och fordriffuer heden/om den siuge dricker der aff tre eller
fire skeder fulde huer dag/och blender sin drick der met dag
lige

✠ Du maat oc brende vand aff den store huide Tid-

ffel som mange kalle Marie korn/och giffue den siuge tho gonge om dagen ath dricke tho skeder fulde til lige/thi det lesker heden

Vand som er brent aff de smaa blaa Fiole det er gaat for saadan hede och tørst/om man dricker tho gonge der aff huer dag ii skeder fulde till lige

Du maat oc giffue den siuge morgen och afften vand som er brent aff Jordber tho eller tre skeder fulde til lige/ det fordriffuer den tørst oc heden

Vand som er brent aff Greffkar maa mand dricke afften och morgen tho eller tre skeder fulde till lige/ det fordriffuer tørsten och heden

Om mand haffuer en siug leffuer
Lxxxvii Capittel

Et menniske som haffuer en siug Leffuer det skal dricke vand som er brent aff Benedicta baade aff vrterne och røderne/morgen och afften tho eller tre skeder fulde/thi det stercker Leffueren

Den som haffuer en siug Leffuer han maa dricke tre gonge om dagen vand som er brent aff Commille blomster tho skeder fulde huer dag/det stercker hende

Han maa oc dricke vand som er brent aff Jsop morgen och afften/huer gong tho skeder fulde til lige/ thi det lager Leffueren megit

Vand som er brent aff den gule Fiole/ maa mand dricke afften och morgen/huer gong tre skeder fulde/ thi det lager Leffueren megit

Du maat och giffue den siuge vand daglige ath dricke som er brent aff Jern vrt/huer gong tre skeder fulde

❀ Du maat oc vede en klud i samme vand/och legge han-
nem vden emod Leffueren/det hielper hende megit
Vand som er brent aff Lectyge maa den siuge dricke tre gon
ge om dagen huer gong tho skeder fuld/thi det hielper Leff-
ueren

✠ Den siuge maa oc dricke Rude vand om morgenen och
afftenen/huer gong tre skeder fulde/det stercker Leffueren

❀ Han maa oc dricke vand som er brent aff røde Rosen met
søye Vin tho eller tre gonge om dagen/thi det heler Leffue
ren oc stercker hende

✠ Du maat och giffue den siuge Salule vand om morge-
nen middagen och afftenen tho skeder fulde huer gong / det
stercker Leffueren

❀ Vand som er brent aff Tormentille stercker Leffueren
om mand dricker der aff tre gonge om dagen tre skeder fulde
till lige

Om leffueren er forstoppet lxxviii Ca.

Om menniskens Leffuer er forstoppet/ da maa
han dricke Bethonye vand tre gonge om da-
gen huer tid tre skeder fulde/ det løser den be-
stoppelse

✠ Vand som er brent aff Commille blomster
hielper for den bestoppelse om den siuge dricker tho skeder
fulde der aff om morgenen oc om afftenen

❀ Den siuge maa och dricke vand som er brent aff Hylde
blomster morgen oc afften/huer gong tre skeder fulde/thi det
løser den bestoppelse

✠ Du maat oc giffue den siuge vand som er brent aff Jern

det morgen och afften huer gong tre eller fire ſkeder fulde /
det løſer Leffuerens beſtoppelſe

✿ Den ſiuge maa oc dricke vand ſom er brent aff Iſop
morgen och afften/ huer gong tho ſkeder fulde/det løſer den
beſtoppelſe fra Leffueren

✠ Du maat och giffue den ſiuge vand ſom er brent aff
kruſe Mynte huer dag tho gonge/och huer tid tho gode ſke
der fulde/thi det løſer den beſtoppelſe

✿ Vand ſom er brent aff Mireticke er och gaat om man
dricker det morgen oc afften/huer gong tho ſkeder fulde/ det
løſer den beſtoppelſe

✠ Den ſiuge maa oc dricke vand ſom er brent aff vor Frue
Sengehalm tho gonge om dagen/och huer gong tho ſkeder
fulde/det løſer den beſtoppelſe paa Leffueren

✿ Vand ſom er brent aff Malurt er oc gaat om mand dric-
ker det aff morgen oc afften/tre ſkeder fulde til lige

✠ Man maa och dricke Roſen vand afften och morgen/thi
det hielper oc megit for den beſtoppelſe

Om Leffueren er wren eller bullen lxxxix

DEn ſom fornemmer nogen brenhed paa ſin Leff-
uer aff bulde blegner eller andet da maa han dric-
ke vand ſom er brent aff Cõmille blomſter afften
oc morgen huer gong tre ſkeder fulde/ thi det ren-
ſer Leffueren

✠ Den ſom haffuer ſaadan brøſt paa ſin Leffuer han maa
och dricke Fennicke vand tho gonge om dagen / huer gong
tho gode ſkeder fulde/thi det renſer hende

✿ Den ſiuge maa oc dricke vand ſom er brent aff Baldrian

om mange kalle Kat Urt / Om morgenen oc om afftenen huer gong tho skeder fulde / det renser Leffueren

Vand som er brent aff Blaa Lilye blomster / det renser Leffueren om mand dricker der aff i otte dage Morgen oc afften tre skeder fulde til lige

Om menniskens leffuer er forderffuit rc C

Hvo som fornēmer ath hans Leffuer er forderffuit aff nogen siugdom / eller aff for megen wkyskhed han maa dricke vand som er brent aff Salute morgen och afften huer gong tre skeder fulde till lige / det læger hende

Den singe maa oc dricke vand som er brent aff Mur Rude Om morgenen oc om afftenen / huer gong tre skeder fuld til lige / det læger leffueren

Vand som er brent aff Leffuer urt maa mand och dricke afften oc morgen / tre skeder fulde huer gong / det læger Leffueren snarlige

Vand som er brent aff den urt Katteskert / maa den siuge dricke afften oc morgen huer gong tre skeder fulde det læger leffueren / om det er aff for megen wkyskhed

Om leffueren er hetend eller brender meget

Xci Capittel

Fornemmer nogen ath hans Leffuer er hetend eller brender / Eller om han haffuer nogen wnaturlig hede paa hende / Da maa han dricke vād som er brent aff Swrte tre gonge om dage huer tid tre skeder fulde / thi det køler hende

Vand som er brent aff de smaa Blaa Fiole er gaat for den hede om mand dricker der aff Morgen oc afften tre ske-

der fulde til lige

☙ Vand som er brent aff Benedicte urt oc aff hennis rødder det er gaat for saadan hede / Om mand dricker det aff morgen oc afften tre skeder fulde til lige

☙ Vand som er brent aff Kaarss urt det er gaat for saadan hede Om man dricker ii skedet fulde det aff morgen oc afften huer gong / thi det køler

☙ Vand som er brent aff den huide Tidsel som mand kaller Marie korn Det hielper oc køler den hede Leffuer om man dricker det aff Morgen och afften tre skeder fulde huer gong

☙ Vand som er brent aff Fennicke det køler den hede paa Leffueren om man døppet en klud der i och legger hannem paa hende

☙ Dw maat och brende Vand aff Hwsløg oc doppe en klud der i oc legge hannem offuer Leffueren i den høgre side Det køler oc lesker den hede

☙ Vand som er brent aff Hiorte Twnge urt / blendet met Rosen vand skal man dricke tre gonge om dagen huer gong tre skeder fulde / det køler den hede paa hende

☙ Vand som er brent aff Lectyge det lesker den hede om man dricker tho gonge der aff om dagen / hwer tid tho skeder fulde til lige

☙ Vand som er brent aff Aakane blomster / det sløcker heden paa Leffueren om man døpper en klud der i och legger hannem i den høgre side offuer leffueren

☙ Vand som er brent aff hønse greß det lesker den hede om man døpper en klud der i tre gonge eller fire / oc legger hannem offuer leffueren i den høgre side

Om mand haffuer en bulde Ve eller hett neise paa Leffueren Xcii Capittel

Om man haffuer Buld paa Leffueren

OM nogen fornemmer ath han haffuer en Bulde paa sin leffuer/eller nogẽ anden Ve eller hiffuelse / Da maa han dricke vand som er brent Aff Mirreticke morgen oc afften huer gong tre skeder fulde det læger Leffueren

⁜ Vand som er brent aff Kattestert Det heler den Bulde oc Vede/Om mand dricker det aff Morgen och afften tho skeder fulde huer gong

✤ Mand maa oc dricke vand sõ er brent aff Dieffuels bid tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde det heler dẽ bulde paa Leffueren

⁜ Vand som er brent aff Marrubie/som mange kalle kat urt det hielper meget om mand dricker det afften oc morgen tre skeder fulde til lige

Om leffuerẽ er forkølet xxiii Capit

KAn nogẽ fornẽme at hans Leffuer er forkølet Da maa han dricke vand som er brent aff Malurt tho gonge om dagen /huer tid tho skeder fulde /thi det vermer Leffueren igen

☞ Vand som er brent aff Nelle røder det er oc gaat om mand dricker det aff tho gonge om dagen / huer tid tho skeder fulde thi det vermer hende igen

✤ Vand som er brent aff Rude det hielper hende megit om man dricker det aff Morgen oc afften /huer gong tho skeder fulde til lige

Om man haffuer den Gwlesot xxiiii C

Vand som er brent aff Agermønye / Det er gaat for den Gwlesot Om mand dricker der aff tre gonge huer dag tho skeder fulde til lige / thi det fordriffuer hende snarlige

Vand som er brent aff Ackeleye det er gaat for Gulsot Om mand dricker det aff Morgen oc afften huer gong tho skeder fulde

Vand som er brent aff Endiuie det er gaat for Gulsot/ Om mand dricker til lige tho skeder fulde der aff om Morgenen oc Afftenen

Dw maat oc giffue den siwge vand som er brent aff Borasi den vrt /tho skeder fulde huer gong Afften oc morgen/ det hielper for Gulsot

Den som haffuer Gulsot / han maa dricke daglige morgen oc afften vand som er brent aff Horse Mynte / tho skeder fulde huer gong /det hielper hannem

Vand som er brent aff Rød Hyncke det hielper for Gulsot / Om man dricker der aff tre gonge om dagen huer tid tho skeder fulde til lige

Den Siuge maa oc dricke Cõmille blomme vand Morgen och afften huer gong tre skeder fulde til lige vdi fiorten dage til lige det hielper for Gulsot

Vand som er brent aff Jordber er gaat for Gulsot om mand dricker der aff morgen oc afften tho skeder fulde til lige huer gong

Vand som er brent aff Fennicke det er gaat for Gulsot om mand dricker det aff Morgen afften och middag huer gong tho skeder fulde til lige

Den som haffuer Gulsot Han maa dricke vand som er brent aff Oxe Tunge daglige i tolff eller xiiii dage/ tre gon

ge om dagen tho skeder fulde til lige

Vand som er brent aff Blorte tunge vrt er gaat for Gul sot om man dricker tre skeder fulde der aff til lige morgen och afften

Han maa och dricke vand som er brent aff Redicke tre gonge om dagen i tre vger / huer gong tho skeder fulde till lige / det fordriffuer Gulsot

Vand som er brent aff Nelle røder / er gaat for Gulsot / om mand dricker tre gonge der aff om dagen / huer gong tre skeder fulde

Om man haffuer Vatersot   xcv Capit.

DEn som fornemmer ath han haffuer Vatersot / han maa dricke Agermønye vand afften oc morgen / huer gong tho skeder fulde Han maa oc smørge oc stryge sine lemmer och leder met samme vand oc lade det tørris aff sig selff

Den siuge maa och dricke vand som er brent aff blaa Lilyer och aff deris røder tre gonge om dagen / huer gong tre skeder fulde

Vand som er brent aff rød Byncke maa man dricke i xl dege til lige / huer dag tre gonge / fire skeder fulde til lige det fordriffuer Vatersot

Den siuge maa och dricke vand aff Commille blomster tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde

Han maa och dricke Fennicke vand blendet met Vin dag lige huer gong tre skeder fulde

Vand som er brent aff Hylde blomster maa den siuge

dricke tho gonge om dagen/huer tid fire skeder fulde til lige

✠ Vand som er brent aff Rude hielper for Vatersot om mand dricker der aff i xl dage/tho gonge huer dag/tho ske-der fulde til lige

❧ Vand som er brent aff den brede Vegbrede er gaat om mand dricker der aff morgen oc afften daglige tho skeder ful-de til lige/thi det lager Vatersoten

✿ Vand som er brent aff Matrem er gaat for Vatersot om mand dricker der aff morgen och afften tre skeder fulde i nogre dage til lige

Vand saar Lunge Sot xcvi Capittel

En som fornemmer siugdom paa sin Lunge han maa dricke Fennicke vand afften oc morgen/huer gong tho skeder fulde til lige/thi det hielper for Lunge sot

✠ Vand som er brent aff Kirnel maa mand dricke tre gon-ge om dagen/huer gong tho skeder fulde till lige / det hiel-per Lungen

✿ Den siuge maa och dricke Isoppe vand tre gonge huer dag tre skeder fulde till lige Det hielper meget for Lunge sot

✿ Rude vand er och gaat for Lunge sot/om mand dricker der aff morgen och afften tho skeder fulde huer gong til lige

✿ Du maat och giffue den siuge vand som er brent aff Marubien/afften oc morgen/tho gode skeder fulde huer gong till lige

Naar Lungen er forstoppet xcvii Cap

Om menniskeñ fornemmer ath hans Lunge er forstoppet/da maa han dricke vand som er brent aff Jsop tre gonge om dagen/huer tid iii skeder fulde til lige/det hielper hannem megit

✿ Den siuge maa oc dricke vand som er brent aff Cõmille blomster tre gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde / det hielper for den bestoppelse

✿ Vand som er brent aff Fennicke det hielper for den bestoppelse/om mand dricker der aff morgen och afften tre skeder fulde till lige

✿ Vand som er brent aff Jern vrt / det hielper for den bestoppelse/om mand dricker der aff morgen och afften huer gong tre skeder fulde

✿ Du maat oc giffue den siuge vand som er brent aff Nelle røder tho gonge om dagen/tre skeder fulde til lige/ det hielper for Lungens bestoppelse

Naar Lungen er tør oc hed paa nogen
xcviii Capitel

Een som formercker ath hans Lunge brender hed Eller om hwn er tør / da maa han dricke vand tre gõge om dagen/som er brent aff de smaa blaa Fiole/huer tid tre skeder fulde/thi det lesker heden paa Lungen

✿ Vand som er brent aff den brede Veybrede er gaat for saadan hede och tørre paa Lungen om man dricker der aff tre gonge om dagen/huer tid tho skeder fulde

❧ Du maat oc giffue den siuge Jern vrte vand tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde/det lesker den hede paa Lungen aff huilken mange forsuinde bort/thi den siuge kan icke lagis om hwn bliffuer gammel

Faar alle siuger paa Lungē   xcix Capittel

MAnd maa dricke vand som er brent aff Jsop for alle honde siugdōme paa Lungen tre gonge huer dag/oc tre skeder fulde til lige

❧ Du maat och giffue den siuge vand som er brent aff Oxe tunge tre gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde/det hielper for Lunge sot

❧ Vand som er brent aff Rude det er oc gaat for Lunge sot om man dricker det aff tho gonge om dagen / huer tid tho skeder fulde/thi det fordriffuer den onde fuctighed fra Lungē

❧ Vand som er brent aff blaa Lilyer røder er oc gaat faar alle honde Lunge sot / om man dricker det aff tre gonge om dagen/huer gong tho skeder/thi det renser all ond fuctighed fra Lungen

❧ Vand som er brent aff Fennicke/ det er gaat faar Lunge sot om man dricker det aff tre gonge om dagen/ huer tid tho skeder fulde

❧ Den siuge maa och dricke vand/tho gonge om dagen / som er brent aff Lectyge / huer tid tho skeder fulde / det laget Lungen

❧ Vand som er brent aff Nelle røder/skall mand dricke morgen och afften/tho skeder fulde till lige / thi det renser Lungen

❧ Vand som er brent aff Marubie/ som mange kalle Kat

ret det er gaat for Lunge sot om mand dricker det aff Morgen oc afften/huer gong tho skeder fulde

Faar gammel Hoste aff vedske C Capit

Den som haffuer gāmel Hoste aff ond Fugtighed Han skal dricke vand aff Agermønye Morgen oc afften huer gong/tho skeder fulde til lige/Det er gaat for gammel oc ond Hoste

☙ Vand som er brent aff Rød Byncke Det er och gaat om mand dricker der aff Morgen och afften huer gong tre skeder fulde/det hielper for hosten

☞ Vand som er brent aff Engelsot som kallis Polipodium paa Latine /oc er lige som smaat bregne/Det fordriffuer gāmel hoste /om man dricker der aff Morgen och afften huer gong fire skeder fulde

☙ Den Siuge maa oc dricke vand som er brent aff Mirredicke /tho gonge om dagen /tre skeder fulde huer gong det fordriffuer gammel hoste

☙ Vand som er brent aff Ridder spore skal man dricke tre gonge om dagen/huer gong tre skeder fulde / det hielper for den gamle hoste

☙ Vand som er brent aff Morber er gaat for gāmel hoste Om mand dricker tre gonge der aff om dagen /huer tid fire skeder fulde

Faar Gammel kolder oc sterck Hoste
Ci Capitel

HVo som haffuer sterck och ond gammel Hoste han skal dricke vand som er brent aff Benedicte / tho gonge om dagen tre skeder fulde til lige Det hielper hannem for den kolde hoste

Den siuge maa och dricke vand som er brent aff Isop Tre gonge om dagen huer tid tho skeder fulde til lige/Det hielper megit for gammel och kold hoste

Vand som er brent aff Nelle Røder det er gaat for Gāmel Hoste Om man dricker der aff tre gonge om dagen / huer tid tho skeder fulde til lige

Den siuge maa oc dricke Rosemarin vand /Tre gonge om dagen / tho skeder fulde til lige det hielper for gammel och kold Hoste

Naar mā haffuer gāmel Thør hoste Cii C

OM nogen haffuer Gāmel Thør hoste Da maa han dricke vand som er brent aff Legtyge / tho gonge om dagen/ huer gong tre skeder fulde / det løser hende

Vand som er brent aff Bethonye maa han dricke tho gonge om dagen/tho skeder fulde til lige

Vand som er brent aff de smaa Blaa Fiole det er gaat for gammel Tør hoste om mand dricker der aff tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde

Dw maat oc giffue den Siuge vand som er brent aff Greskar Tho gonge om dagen huer gong tho skeder fulde det hielper for den gamle hoste

Om Milten er fuld aff blod Ciii Ca.

Den som formẽmer at hans Milt er blodactig Da maa han dricke vand som er brent aff den huide Tydssel som mange kalle Marie korn / Oc dricke det aff Morgen oc afften huer tid tre skeder ful de det hielper Milten megit

Vand som er brent aff Blaa Lilie Røder det er gaat for Milten Om man dricker det aff Morgen oc afften huer gong tho skeder fulde

Den Siuge maa oc dricke vand som er brent aff Jsop Morgen oc afften / huer gong tho skeder fulde

Dw maat oc giffue den siuge vand at dricke som er brent aff Vor Frue Sengehalm Tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde

Rude vand er oc gaat for den siuge Milt Om man dricker det aff Morgen oc afftẽ huer tid tho skeder fulde til lige

Vand som er brent aff Tormentille Er oc gaat for den siuge Milt Om man dricker det aff tre gonge om dagen / tre skeder fulde til lige

Naar Milten er forstoppet Ciiii Ca

Om Nogen fornẽmer ath hans Milte er forstoppet Da maa han dricke vand som er brent aff Commille blomster Morgen oc afften / huer gõg tho skeder fulde / det leger den forstoppede Milt

Vand som er brent aff Fennicke det er gaat for den forstoppede Milt Om man dricker det aff tho gonge om dagen huer tid tho skeder fulde

Den Siuge maa oc dricke vand som er brent aff Jern

vet Morgen oc afften / huer tid tre skeder fulde / Det hielper den forstoppede Milt

Vand sö er brent aff Vor Frue Sengehalm skal dē Siuge gerne dricke Morgen oc afften / huer gong tho skeder fulde / Det hielper den forstoppede Milt

Vand som er brent aff Celidonye / maa man dricke Morgen oc afften / huer gong tre skeder fulde / det hielper den forstoppede Milt

Vand som er brent aff Malwrt skal man dricke Morgen oc afften / huer gong tho skeder fulde / Det hielper meget for den forstoppede Milt

Vand som er brent aff den brede Veybrede / Det er och gaat for den forstoppede Milt / Om man dricker det aff Morgen oc afften huer tid tho skeder fulde

Om Milten er haard som en Sten   Cv Ca

Den som fornemmer ath hans Milt er haard som en sten Han skal dricke vand som er brent aff Centaure tre gonge om dagen huer tid tre skeder fulde thi det bløder Milten igen

Den siuge maa oc dricke Morgen oc afften Vand som er brent aff Holwrt / tho skeder fulde til lige Det gør Milten blød igen

Vand som er brent aff Hiorte Tunge / gør Milten blød om mand dricker der aff Morgen Afften oc Middag huer gong tre skeder fulde

Faar sting och ve paa Milten   Cvi Capit

Faar/sting oc ve paa Milten

OM nogen fornemmer suare sting paa Milten da maa han dricke vand som er brent aff de smaa blaa fiole morgen oc afften/huer gong tho skeder fulde/det bort tager de sting fra Milten

✠ Vand som er brent aff den brede Veybrede / det er gaat for sting paa Milten/om mand dricker der aff tre gonge om dagen/huer tid tho skeder fulde

✠ Vand som er brent aff Bethonye det er gaat for de sting paa Milten/om mand dricker der aff morgen och afften tre skeder fulde till lige

✠ Den siuge maa och dricke Rude vand for de sting paa Milten/tho gonge om dagen/huer tid tho skeder fulde till lige/thi det hielper megit

Faar bulde oc Aposteme paa Milten
Cvii Capittel

DEn som fornemmer ath han haffuer nogen bulde eller Aposteme paa Milten / da maa han dricke vand som er brent aff Bethonye / tho gonge om dagen/tre skeder fulde til lige/det renser Milten

✠ Vand som er brent aff Aakane blomster er och gaat faar den siuge Milt/om han dricker der aff tho gonge om dagen huer tid tho skeder fulde

✠ Vand som er brent aff Reddicke/ det lager den bulne Milt/om man dricker der aff tre gonge om dagen tho skeder fulde til lige

✠ Den siuge maa oc dricke vand som er brent aff Marubie/som mange kalle Kat vrt/tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde til lige

Faar sting oc ve i Siden · Cviii Capittel

Den som fornemmer suare sting i sin Side / han maa dricke vand som er brent aff Endiuie tho gonge om dagen/tre skeder fulde til lige/ det hielper for de sting i Siden

❧ Vand som er brent aff Kattost/det er gaat for de sting i Siden om man dricker der aff fire gonge om dagen / huer tid fire skeder fulde til lige

❧ Den siuge maa oc dricke vand som er brent aff den store huide Tidssel/som man och kaller Marie korn / tre gonge om dagen fire skeder fulde til lige/det hielper for de sting/ serdelis vnge menniske oc børn

❧ Vand som er brent aff Fæle tunge den vrt/ er gaat faar sting i Siden/om man dricker der aff morgen oc afften/huer gong tre skeder fulde

❧ Vand som er brent aff Jsop/det er gaat for sting i Siden/om mand dricker der aff morgen och afften huer tid/tre skeder fulde til lige

❧ Den siuge maa oc dricke vand som er brent aff Kiruel/ thi det er gaat for sting i Siden/om man dricker tre gonge der aff om dagen/tre skeder fulde til lige

❧ Vand som er brent aff Loesticke/det er gaat for de sting i Siden / om mand dricker der aff tho gonge om dagen/ tre skeder fulde til lige

❧ Den siuge maa oc dricke vand som er brent aff Malurt om morgenen naar han er fastendis / tre skeder fulde til lige

❧ Vand som er brent aff Oxe tunge vrt/det er gaat for de sting om man dricker der aff morgen och afften tho skeder fulde huer gong

☘ Saluie vand er gaat for de sting om mand dricker der aff morgen oc afften tre skeder fulde til lige
☘ Vand som er brent aff Scabiose den vrt / det er gaat for Sting i Siden / om mand dricker tre gonge der aff om dagen huer tid tre skeder fulde til lige

Om der er løst blod induertis i nogen
Cix Capittel

Om nogen fornemmer ath han haffuer løst eller Leffred blod i sig / da maa han dricke vand som er brent aff blaa Fiole tho gonge om dagen / huer tid tre skeder fulde / det fordriffuer det løse blod
☘ Den som fornemmer saadant ont / oc forderffuit blod induertis i sig han maa dricke vand tho gonge om dagen som er brent aff Rude / huer gong tre skeder fulde til lige / det fordriffuer det onde blod

For megit Veer i Bugen Cx Capittel

Naar mand fornemmer ont veer i Bugen / eller induertis i Liffuit och Tarmene da maa man dricke vand som er brent aff Anis tre gonge om dagen huer gong tre skeder fulde Eller han maa siude tør Anis i Vin eller i øll ith lod eller thu och dricke der aff tre gonge om dagen / om man kan icke fonge det brede vand
☘ Den som haffuer ont veer i Bugen och Tarmene / han maa dricke vand tho gonge om dagen / som er brent aff vor Frue Sengehalm / huer gong tre skeder fulde / det hielper for den kurre i Bugen

❧ Vand ſom er brent aff Rude er gaat for veer i Bugen om man dricker der aff tre gonge om dagen / huer tid tho ſkeder fulde / det bort tager kurren i Bugen oc Tarmene

Om man haffuer ont i bugen Cxi Cap.

Den ſom haffuer ont i Bugen och i Tarmene / han ſkal dricke vand ſom er brent aff ſmaa blaa ffiole tre gonge om dagen / huer tid tho ſkeder fulde / det fordriffuer det onde i Bugen

❧ Han maa och dricke vand ſom er brent aff Commille blomſter morgen och afften / huer tid tre ſkeder fulde / det fordriffuer den ve aff Bugen oc Tarmene

❧ Han maa oc dricke tho gonge om dagen Dille vand tho ſkeder fulde til lige / det fordriffuer den ve

❧ Den ſom haffuer ſaadan ve i Bugen han maa dricke Fennicke vand tre gonge om dagen / huer tid tho ſkeder fulde til lige / det fordriffuer den ve aff Bugen

❧ Nelle vand er oc gaat for ſamme ve i Bugen / om mand dricker tre gonge der aff om dagen / huer tid tre ſkeder fulde till lige /

❧ Vand ſom er brent aff Jern vrt er oc gaat for Bug ve om man dricker der aff tho gonge om dagen / huer tid tho ſkeder fulde til lige

Naar bugen heffuis paa nogen Cxii Ca.

Om Bugen er hoffuen paa noget menniſke / eller begynder ath heffuis / da maa han dricke vand ſom er brent aff Neller / tho gonge om dagen / huer gong tre ſkeder fulde til lige

Den Siuge maa oc dricke vand som er brent aff Botus den vrt / Tho gonge om dagen / tre skeder fulde till lige

Faar Vred i Tarmene Cxix Capit

FOnger nogē vred eller sting i Tarmene Da maa hā dricke vand sō er brent aff Blaa Lilyer/Tre gonge om dagen / huer tid tre skeder fulde

Dē som haffuer vred eller sting i Tarmene hā skal dricke vand sō er brent aff Holtz vrt Rod Tre gonge om dagen /huer tid tre skeder fulde

Han maa oc dricke vand aff Cōmille blommer huer dag tho gonge oc tre skeder fulde til lige / Det er gaat for Tarme vred

Den Siuge maa oc dricke vand aff Centaurea Tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde

Han maa oc dricke vand aff Linde blomster brent om morgenen tho skeder fulde til lige / Det er gaat for Tarme ve oc sting i dem

Vand som er brent aff Mirredicke maa den Siuge dricke tho gonge om dagen huer tid tho skeder fulde Det hielper megit for Tarme vred

Vand som er brent aff Neller er oc gaat for Tarme vred/Om man dricker tre gonge der aff om dagen Tre skeder fulde til lige

Vand som er brent aff Riddee Spore Er gaat for vred i Tarmene/om man dricker der aff fire skeder fulde om morgenen /thi det fordriffuer den vred

Vand som er brent aff Malurt Det er oc gaat for vred

i Tarmene / Om man dricker tre skeder fulde der aff Om Morgenen Middag oc afftenen

Om mãd haffuer stor vred i liffuit cxiiii C

Den som haffuer stort och megit Vred i Liffuit han maa dricke vand som er brent aff Cõmille blõmer Morgen oc Afften tre skeder fulde huer tid

Han maa oc dricke vand som er brent aff Karrofte blomster / Morgen oc Afften tre skeder fulde huer gong Det hielper for vred i liffuit

Vand som er brent aff Gede milk er gaat for vred / om man dricker der aff tho gonge om dagen / tre skeder fulde til lige

Vand som er brent aff Eke løff det hielper fast om mãd dricker tho gonge om dagen der aff tre skeder huer gong

Vand som er brent aff Centaure er gaat for vred om mã dricker der aff to gonge om dagen / huer tid tre skeder fulde til lige

Du maat oc giffue den Siuge Malurte vand ath dricke tho gonge om dagen /huer tid tre skeder fulde

Vand som er brent aff Meller er oc gaat for vred om mãd dricker der aff / Morgen och afften / huer gong tre skeder fulde

Vand som er brent aff Vor ffrue Sengehalm Afften oc Morgen drucket / huer gong tre skeder fulde Er meget gaat for vred i Liffuit

Om man haffuer Bulde oc blegner i Tarmene CXV Capittel

Om man haffuer Bulde i Tarmene

OM nogen fornemmer ath han haffuer nogen Bulde paa sine Tarme eller Induertis i sig / Da maa han dricke vand som er brent aff Matrem Tho gonge om dagen / huer tid tre skeder fulde thi det leger dem

❧ Vand som er brent aff Kattoske Røder maa den Siuge oc dricke tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde / thi detlager samme Bulde

☙ Den Siuge maa oc dricke vand som er brent aff Hiorte tunge den vrt Tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde thi det læger saadanne Bulde induertis

❧ Vand som er brent aff Vintre vand oc blad Maa man dricke Morgen oc afften / Tre skeder fulde til lige det heler saadanne induertis Bulde

☙ Den Siuge maa oc dricke vand som er brent aff Aakane blomster / Tho skeder fulde til lige Morgen oc afften / thi det læger saadanne Bulde oc blender

Faar Orm i Tarmene Bugen och Maffuen

Cxvi Capittel

FOrnemmer nogen ath han haffuer Orme i sine Tarme Bugh Eller i Maffuen / Da maa hã dricke vand tho gonge om dagen / som er brent aff Agermønye Tho eller tre dage til lige huer gong tre skeder fulde

☙ Vand som er brent aff Mynte døder ormen oc fordriffuer hannem aff Om mand dricker fire skeder fulde til lige fastendis / en dag eller tho

❧ Dricket mand Nelle vand fastendis tre eller fire skeder

fulde da fordriffuer det Ormen aff Liffuit

✣ Vand som er brent aff Regfan fordriffuer Ormen om man dricker det aff fastendis tre eller fire dage huer gong fire skeder fulde

✣ Vand som er brent aff Redicke skal man dricke Fire dage fastendis huer gong fire skeder fulde til lige det fordriffuer ormen aff liffuit

✣ Dricker mand Rude vand i tre dage fastendis huer gong fire skeder fulde det fordriffuer ormen

✣ Dricker man vand som er brent aff Malurt fire skeder fulde til lige fastendendis tho eller tre dage/da fordriffuer det ormen aff Liffuit

✣ Dricker man vand som er brent aff Vteløff fastendis fire skeder fulde Da døder det ormen

✣ Vand som er brent aff Huideløg døder Ormen om mand dricker det aff tre eller fire skeder fulde fastendis

✣ Vand som er brent aff Isop døder Ormen i liffuit / om man dricker sex skeder fulde det aff fastendis

✣ Vand som er brent aff Jern vrt døder Ormen/ om man dricker det aff fire eller sex dage/huer gong fire skeder fulde fastendis om morgenen

✣ Vand som er brent aff Tormentille døder Ormen / om man dricker iiii. skeder fulde fastendis

Om Mand eller Barn faar kile eller bliffuer bruden

Cxvii Capittel

OM nogen Mand eller Barn bliffuer bruden eller fonger kile/da maa han brende vand aff Heltz vrt oc aff hennis røder morgen och afften / huer gong tho skeder fulde til lige Man maa och blende aff

samme vand i sin drick/det heler den brøst megit

Vand som er brent aff Haarsse Mynte skal mand dricke effter bad/tre eller fire skeder fulde/ och blende det aff i sin drick/det lager megit

Vand som er brent aff Polleye det skal mand dricke afften och morgen tre skeder fulde til lige/det heler den brøst megit/om mand det bruger

Den siuge maa oc dricke Mynte vand/tre gonge om dagen huer tid tre skeder fulde/det lager den brøst

Vand som er brent aff S. Cristoffers vrt lager den brøst om mand dricker der aff i xv dage morgen och afften huer tid tre eller fire skeder fulde

Om man er forstoppet oc kan icke gaa till Stol

Cxviii Capittel

DEn som er forstoppet / och Bugen er saa haard paa ath han kan icke haffue sit mag eller gaa til stol ss han skal dricke vand som er brent aff blaa Lilye røder fastendis fire skeder fulde

Ackeleye vand gør och liffuit bløt/ om man dricker der aff morgen oc afften fire skeder fulde

Blaa Fiole vand løser oc Bugen om mand dricker der aff tre gonge om dagen/tre skeder fulde huer tid

Vand som er brent aff kattoste røder gør stolgang / om man dricker tre gonge det aff om dagen / fire skeder fulde till lige

Vand som er brent aff Huldeløg gør løsen om man dricker der aff tre gonge om dagen/huer tid tho skeder

Vand aff Lectyge gør løsen om man dricker der aff tho

gonge om dagen sex skeder fulde til lige
❧ Mand maa och dricke vand aff Nelle røder brent / fire skeder fulde fastendis/det løser liffuit
❧ Man maa oc dricke vand brent aff røder kaal fastendis sex eller otte skeder fulde/det løser liffuit
❧ Malurte vand løser liffuit / om man dricker otte skeder fulde der aff fastendis
❧ Vand som er brent aff den grøne Hylde mellem barck / om man dricker sex skeder fulde der aff fastendis
❧ Vand som er brent aff Tidløse/som mange kalle gule Lilyer/och vope først om vaaren/det gør snarlige løsen/om man dricker der aff morgen oc afften sex skeder fulde
❧ Vand som er brent aff Ridder spore er gaat for løsen/om man dricker der aff fastendis vi. skeder fulde
❧ Vand brent aff Greskar gør løsen/om man dricker sex skeder fulde fastendis

Naar man haffuer for megen Stolgang eller for megen løsen i Bugen

Cxix Capittel

DEn som haffuer løsen/eller for megen Bugløff/ han maa dricke vand aff den brede Vepbrede morgen och afften tre skeder fulde huer gong/det stopper den løsen
❧ Han maa oc dricke vand som er brent aff Commille blomster tre gonge om dagen/huer tid tho skeder fulde
❧ Den syuge maa oc dricke Dille vand/tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde/det stopper

❧ Vand som er brent aff Egeløff stopper den løsen / om mand dricker der aff morgen oc afften/huer tid vi skeder

❧ Rude vand stopper den løsen/om mand dricker der aff morgen oc afften iiii skeder fulde blendit met Vin

❧ Vand som er brent aff Skow krabber stiller den løsen om mand dricker der aff tre gonge om dagen / huer tid fire skeder fulde til lige

❧ Vand som er brent aff Queder blendet met rød Vin/och drucket tre gonge om dagen/huer gong sex skeder fulde/ det stiller den løsen

❧ Den siuge maa oc dricke vand som er brent aff Vinber tre løff tre gonge om dagen/huer tid fire skeder fulde

❧ Malurte vand stiller den løsen / om mand dricker otte skeder fulde der aff fastendis

❧ Vand som er brent aff det smaa greff som staar hoff veye det stiller løsen/om mand dricker der aff tre gonge om dagen huer gong fire lod

Faar Blodsot Cxx Capittel

DEn som haffuer Blod sot han maa drick/ morgē oc Afften Polleye vand tre skeder fulle til lige/ det stiller den Blodsot

❧ Vand som er brent aff den brede Veybrede skal man dricke tre skeder fulde /blēdet met ith quintin Blodsten och ith quintin Bolus Armeni Tre gonge om dagen Det stiller Blodsot /oc anden Løsen

❧ Vand som er brent aff Lectyge / det hielper for Blodsot om man dricker der aff / tre gonge om dagen /Huer tid fire skeder

Du mat oc giffue den Siuge vand som er brent aff Tormentille Tre gonge om dagen/ oc tre skeder fulde huer tid/thi det stiller Blodsot oc anden Løsen

Rosen vand maa mand oc dricke tre gonge om dagen / fire skeder fulde huer tid det hielper for Blodsot

Naar man haffuer for megen Stolgang at Tarmene bliffue saare oc hudeløse Cxxi Capittel

OM nogen haffuer for megen Bugløs och Stolgang saa ath Tarmene bliffue hudeløse eller bulne der aff da maa han dricke vand som er brent aff den brede Veybrede tho gonge om dagen/huer tid fire skeder fulde

Den siuge maa och dricke vand brent aff Fennicke tho gonge om dagen huer tid fire skeder fulde/thi det heler Tarmene induertis megit

Han maa oc dricke vand som er brent aff vor Frue Segehalm tre gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde/ thi det heler Tarmene

Om man haffuer ont oc ve i bleren Cxxii C

DEn som haffuer ont eller pine i sine Blere eller der hoss/da skal han dricke vand som er brent aff Matrem tho gonge om dagen/ huer gong tre skeder fulde/det stercker oc læger Bleren

Vand som er brent aff de smaa huide Lilyer/som voxe i Skowen / och kallis Lilium conuallium paa latine/skal man dricke tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde til

lige / Det stercker Bleren oc Lenden

Vand som brent aff Gule Fiole / skal man dricke Tho gonge om dagen / tre skeder fulde til lige / det hielper Bleren megit

Den Siuge maa oc dricke vand som er brent aff Marubie som mange kalle Katturt / Tho gonge om dagen / tre skeder fulle til lige det stercker Bleren

Faar hede paa Bleren oc lenden Cxxiii C

DEn som fornemmer stor hede i Bleren eller Lenden han maa dricke vand som er brent aff den brede Veybrede Tho gonge om dagen / tre skeder fulde til lige Thi det køler den hede

Han maa oc dricke vand som er brent aff Legtyge Tre gonge om dagen Tre skeder fulde til lige

Om Bleren Nyren eller lenden er forkølet Cxxiiii Capittel

OM nogen formercker Ath hans Blere Nyre eller Lend er forkølet Da maa han dricke vand som er brent aff Neller Tho gonge om dagen / huer tid tre skeder fulde / det vermer dem igen

Han maa oc dricke vand som er brent aff Marube som mange kalle Kath urt her i landet Tho gonge om dagen / oc tre skeder fulde huer tid / Thi det vermer Bleren Nyren oc lenden igen

Om Nyren eller Bleren er Forstopped eller Bulne Cxxv Capittel

ER Nyren eller Blerẽ forstopped eller Bulne paa nogen Da maa han dricke vand som er brent aff Kattost Tre gonge om dagen / huer gong Tre skeder fulde / Det løsner den bestoppelse / oc læger

✠ Han maa oc dricke vand Tre gonge om dagen / som er brent aff de store Kirseber / Tre skeder fulde til lige thi det renser oc leger de Bulde oc bestoppelsen

✤ Vand som er brent aff Cõmille blõme maa han oc dricke Tho gonge om dagen / huer tid tre skeder fulde det fordriffuer bulden oc bestoppelsen

Faar ve i lenden Nyrẽ och Bleren Cxxvi C.

DEn som haffuer stor Pine eller Ve i sine Lender Nyre och Blere / Han maa dricke vand som er brent aff Bethonye Tho gonge om dagen / tho skeder fulde huer tid det hielper for den pine

✠ Han maa oc dricke vand som er brent aff Abrød Tre gonge huer dag / tre skeder fulde til lige / thi det fordriffuer den ve aff Lenderne oc Nyren

✤ Vand som er brent aff Baldrian Er gaat for saadan pine oc ve Om mã dricker det aff Tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde

Om Nirene och Blerẽ er wren oc siug
Cxxvii Capittel

HVo som fornẽmer at hans Nyre eller Blere er wrẽ eller siug Da maa han dricke vand som er brent aff Holtzwrt / Som mange kalle Sant Elene urt Tho gonge om dagen huer gong tre skeder fulde

til lige Det renser Lenden Nyren oc Bleren

✠ Vand som er brent aff Roer maa man dricke tho gonge om dagen/ huer tid fire skeder fulde

☞ Fennicke vand er oc gaat om man dricker der aff morgen oc afften huer tid tho skeder fulde

✿ Vand som er brent aff Greskar Er oc gaat om man dricker der aff tho gonge om dagen / tho skeder fulde til lige / thi det renser Bleren oc Nyren

✠ Vand som er brent aff Vedbende Maa den siwge och dricke tho gonge om dagen / Tho skeder fulde huer tid / thi det renser Nyren oc bleren

✿ Vand som er brent aff de smaa Blaa Fiole er gaat om man dricker der aff morgen oc afften huer tid tre skeder fulde thi det renser Nyren oc bleren

For Sand i Lenderne oc Nyren Cxxviii C

OM Nogen fornemmer Sand i sine Lender eller Nyre / Samme Sand er styndem. Rød / styndem graa och styndem Bleg Oc kommer gerne før en Sten/ huo som fornemmer ath hā haffuer saadā brøst Han maa brende vand aff Holtz vrte Rod /oc dricke der aff tho gonge om dagen huer gong tho skeder fulde thi det fordriffuer den sand aff Lenderne oc Nyrene

✠ Vand som er brent aff Birkeløff er gaat for Sand Om man dricker der aff Morgen och afften / huer tid fire skeder fulde

✿ Vand sō er brent aff dē longe gressløg er gaat for Sandē/ Om man dricker aff/ Morgen oc afften huer gong tre skeder fulde/ det hielper meget

❧ Dw maat oc giffue den Siuge vand som er brent aff Fennicke tho gonge om dagen huer tid tho skeder fulde

❧ Dw maat oc giffue den Siuge for sanden/ Vand som er brent aff Jern vrt Morgen oc afften /huer tid tre skeder fulde thi det bryder Sanden i Lenden

❧ Vand som er brent aff Hwid kattost Er gaat for den Sand/ om man dricker der aff Morgen oc afften huer gong tre skeder fulde

❧ Vand som er brent aff Huideløg er gaat for Sand i Lenden Om man dricker der aff morgen oc afften/ tho skeder fulde huer gong

❧ Vand som er brent aff Loesticke er gaat for Sand i Lenden Om mand dricker der aff Tre gonge om dagen huer gong tre skeder fulde

❧ Vand som er brent aff Redicke blad oc blomster /er gaat for sand Om mand dricker der off morgen och afften huer gong tre skeder fulde

❧ Vand som er brent aff Stenbrecke maa mand dricke/tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde / thi det bryder stenen i Lenden oc i Nyren

Om nogen haffuer Sten Cxxix Capit

En som fornemmer ath han haffuer Sten/ Han skal strax met det første brende vand aff Holtz vrt blad oc aff hennis røder/ Och dricke der aff Morgen oc afften /huer gong tre skeder fulde / thi det bryder Stenen

❧ Mand maa oc dricke vand som er brent aff grøne Bønne skale tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde thi det er

gaat for Sten/oc er forsøct

✿ Vand som er brent aff rød Syncke er gaat for Sten/om mand dricker der aff tre gonge om dagen/huer gong tre skeder fulde/thi det bryder hannem

✿ Du maat oc brende vand aff kattost/oc giffue den siuge der aff morgen och afften tre skeder fulde til lige/thi det bryder Stenen

✿ Du maat och giffue den siuge vand som er brent aff Cõmille blomster tho gonge om dagen/huer gong tre skeder fulde/thi det bryder stenen oc læger megit

✿ Du maat oc dricke vand som er brent aff Cardo Benedicta/tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde / thi det bryder Stenen mectelige

✿ Du maat oc giffue den siuge vand som er brent aff Huidelóg tho gonge om dagen / huer tid tre skeder fulde / det fordriffuer Stenen

✿ Mand maa oc brende vand aff Kiruel/ oc dricke der aff tho gonge om dagen/huer gong tho skeder fulde

✿ Du maat oc brende vand aff Loesticke/oc dricke der aff tho gonge om dagen tho skeder fulde huer gong/ thi det bryder Stenen/oc hielper snarlige

✿ Vand som er brent aff Linde blomster er gaat for Sten om mand dricker der aff morgen oc afften/ huer gong tre skeder fulde til lige/thi det bryder Stenen

✿ Du maat oc giffue den siuge vand som er brent aff Nitredicke tho gonge om dagen/tho skeder fulde huer gong

✿ Vand som er brent aff Natskade det er gaat for Sten om man dricker der aff tho gonge om dagen / huer tid tho skeder fulde/thi det fordriffuer Stenen

✿ Vand som er brent aff Neller er gaat for Sten / om man

dricker der aff tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde
❧ Du maat oc brende vand aff vor Frue Sengehalm / och giffue den siuge tho gonge om dagen / tre skeder fulde huer tid/thi det fordriffuer Stenen
❧ Du maat oc brende vand aff Skow Krabber oc giffue den siuge dricke tre gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde thi det fordriffuer Stenen
❧ Regnfan vand er megit gaat for Sten / om man dricker der aff morgen oc afften/huer gong tho skeder fulde
❧ Stenbrecke vand er gaat for Sten / om man dricker tho gonge der aff om dagen/huer tid tre skeder fulde
❧ Vand sō er brent aff Abrød det rt gaat for Sten/om man dricker der aff tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde
❧ Du maat brende vand aff Vie løff/och dricke der aff tho gonge om dagen/tre skeder fulde huer tid/thi det bryder Stenen/oc hielper snatlige
❧ Du maat oc dricke vand aff huide Lilyer tho gonge om dagen/tho skeder fulde huer tid/thi det bryder Stenen
❧ Vand som er brent aff Egeløff er gaat for Sten/ om mand dricker tho gonge der aff om dagen tre skeder fulde

Naar man kan icke pisse Cxxx Capittel

NAar mand kan icke pisse da maa man brende vand aff Holtz vrt oc aff hennis røder/oc dricke der aff tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde / thi det hielper hannem til ath pisse
❧ Vand som er brent aff Quesyrt/som mange kalle Bied vrt/det hielper fast ath pisse/om man dricker der aff morgen oc afften/huer tid tre skeder fulde

✤ Du maat oc giffue den siuge vand som er brent aff Cōmille blomster tho gonge om dagen/huer tid iiii. skeder fulde/thi det hielper megit til ath pisse

✤ Du maat oc brende vand aff Fwgel tunge den vrt/och dricke der aff tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde

✤ Mand maa och dricke vand som er brent aff Huideløg tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde/thi det hielper megit til ath pisse

✤ Vand som er brent aff Greskat hielper fast til ath pisse om man dricker det aff tho gonge om dagen / huer tid tre skeder fulde til lige

✤ Du maat oc dricke vand brent aff Mynte tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde/det hielper til ath pisse

✤ Du maat oc giffue den siuge at dricke vand som er brent aff Mirredicke/tho gonge om dagen / huer tid tho skeder fulde/det hielper megit til ath pisse

✤ Vand som er brent aff Persilye er megit gaat om man dricker der aff tre gonge om dagen/tre skeder fulde/ huer tid thi det hielper megit til ath pisse

✤ Vand som er brent aff vor Frue Sengehalm hielper megit til ath pisse/om man dricker det aff tre genge om dagen iii. skeder fulde til lige

✤ Du maat oc giffue den siuge vand som er brent aff Ridderspore tho gonge om dagen/huer tid fire skeder fulde / thi det hielper megit til ath pisse

✤ Man maa och dricke vand som er brent aff Stenbrecke tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde

✤ Man maa och dricke vand brent aff Abrød tre gonge om dagen/huer tid iiii. skeder fulde/det gør ath pisse

✤ Han maa oc dricke vand aff Malurt tho gonge om

dagen/huer tid tre skeder fulde/det gør ath pisse

❧ Vand som er brent aff Dil hielper ath pisse / om mand dricker der aff tho gonge om dagen iii. skeder fulde til lige

❧ Du maat och giffue den siuge vand brent aff Fennicke tho gonge om dagen/try lod huer tid/det gør ath pisse

❧ Vand brent aff Kaal hielper til ath pisse/om man dricker der aff tho gonge om dagen/ huer tid tre skeder fulde

Faar Kolde piss och om mand pisser i draabe tal Cxxxi Capittel

Om nogen haffuer kaalde piss eller pisser i draabe tal da maa han dricke vand som er brent aff Abrød tho gonge om dagen/tre skeder fulde huer tid/thi det fordriffuer kaalde piss/och om man pisser i draabe tal

❧ Vand som er brent aff blaa Lilyer hielper for Kolde piss oc for draabe piss/om man dricker tre eller fire gonge der aff om dagen/huer tid tho skeder fulde

❧ Du maat och giffue den som haffuer saadan brøst/vand som er brent aff Huideløg tho gonge om dagen / tre skeder fulde huer tid/thi det hielper vel ath pisse

❧ Den som haffuer Kolde piss/eller pisser i draabe tal/han maa dricke vand som er brent aff Bethonye tre gonge om dagen/tre skeder fulde til lige/det hielper

❧ Huo som haffuer saadan brøst han maa dricke vand som er brent aff Mirredicke tho gonge om dagen/ tho skeder fulde til lige/det hielper for Kolde piss

❧ Vand som er brent aff Persilye er gaat for Kolde piss om man dricker der aff tho gonge om dagen/tho skeder ful-

de til lige

☞ Den siuge maa oc dricke vand aff vor Frwe Sengehalm tre gonge om dagen / huer tid tre skeder fulde / thi det hielper faar kolde piss / oc drøppe piss

❧ Eneber vand er ganske gaat for kolde piss / oc drøppepiss / Om man dricker der aff tho eller tre gonge om dagen huer tid tre skeder fulle til lige

Om nogen Pisser blod eller vaar Cxxxii C

Den som Pisser blod eller vaar / Han maa dricke vand som er brent aff Polleye tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde til lige / thi det hielper hannem megit

❧ Den som haffuer saadan brøst han maa och dricke vand som er brent aff Egeløff / tre gonge om dagen / tre skeder fulde til lige / thi det hielper hannem for saadan brøst

☞ Vand som er brent aff Jern vrt maa man dricke tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde Det hilper hannē fore den siugdom

❧ Dw maat oc giffue den Siuge vand som er brent aff dē huide Kattost den rod blendet met vin fire gonge om dagen det hielper den som pisser blod

❧ Dw maat oc giffue den som pisser blod vand sō er brent aff Tormentille / tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde til lige

Faar Vaarter induertis eller wduertis CXXXiii Capittel

M noge fonger mange vorter paa sine hender eller anderstedis paa sit legeme Da maa han brende vand aff oc Blaa smaa Fiole/oc døp-pe en klud der vdi /oc legge hannem paa dem Det fordriffuer dem snarlige

❧ Mand maa och brende vand aff smaa Brende Neller. Oc dricke der aff tho gonge om dagen / huer tid tho skeder fulde det læger dem induertis / Han skal och døppe en klud der i och legge hånem vduertis paa dem /thi det fordriffuer dem visselige

❧ Vand som er brent aff Baldrian /som mange kalle Kat vrt Er gaat for Vaarter Om man dricker der aff tho gon-ge om dagen huer tid tre skeder fulle til lige Mand skal och døppe en klud der i /oc legge hannem paa vaarterne

❧ Vand som er brent aff Hunde Tunge den vrt er gaat for vaarter Om man dricker tøswer der aff om dagen huer tid tre skeder fulde/Oc døpper en klud der i och legger paa dem

❧ Dw maat oc døppe en klud i vand som er brent aff de smaa gule Lilyer som først voxer om vaaren/och legge paa vaarterne det fordriffuer dem

❧ Dw maat oc døppe en klud i vand som er brent aff den brede Vegbrede/oc legge paa dem / thi det leger dem

❧ Dw maat oc døppe en klud i vand sō er brent aff Dill oc legge tit paa vaarterne/oc tho dem der met / thi det for-driffuer dem

❧ Dw maat oc døppe en klud i vand som er brent aff Sca-biose den vrt som voxer almindelige paa marken och døppe en klud der i /oc legge hannem paa vorterne

Faar bulde bag i Artzen

DEn som fornemmer ath der voxer nogen bulde Eller ath kødet bliffuer megit hoffuit bag i Artz hullet (met orloff sagt) Da maa hå tage vand sö er brent aff Malurt/oc døppe en klud der vdi meñ det er noget varmt / oc legge hannem paa den bulde / eller heffuelse / thi det fordriffuer hende snarlige Om man bruger det tre eller fire gonge om dagen

☙ Dw maat oc døppe en klud i vand som er brent aff Etter /oc legge hannem noget varm tre eller fire gonge om dagen paa den heffuelse/ eller kød som saa vdgaar / thi det fordriffuer det snarlige

Om Bagtarmen gaar vd Cxxxv Capit

OM nogen haffuer eller faar den brøst Ath hans bagtarm gaar vd paa hannem Da maa han dricke tho gonge vand om dagen som er brent aff Holtz vrtis røder /Som mange kalle S. Elene rod / hver tid tho skeder fulde till lige Han maa oc døppe en klud i samme vand oc legge bag paa samme tarm /Thi det hielper megit

☙ Dw maat oc brende vand aff Mercke /oc døppe en klud der i men det er varmt oc legge paa Engetarmẽ Thi det hielper oc fordriffuer heffuelsen

☙ Dw mat oc tage vand som er brent aff Tidssel oc døppe en klud der i /oc legge hannem maadelige varm paa bag tarmen / det lener hannem och den heffuelse / saa ath han gaar ind igen

Om Pitten bliffuer bullen eller hoffuen

CXXXvi Capittel

BLiffuer Pitten bullen eller hoffuen saare paa hoff budet / Da maa han døppe en klud i vand som er brent aff Fennicke / och legge hannem maadelige varm paa bullen eller heffuelsen / Det hielper megit och fordriffuer heffuelsen

☞ Vand som er brent aff Benwede tre løff Er gaat for saadan Bulle och heffuelse om man døpper en klud der i oc legger hannem der paa maadelige varm

☙ Du maat oc tage vand som er brent aff Natskade oc døppe en klud der vdi Oc legge hānem paa bullen eller heffuelsē / thi det leger oc lener heffuelsen

☙ Man maa oc døppe en klud i vand sō er brent aff May blomster (som kallis Lilium Conuallium paa Latine och voxer i skouen) Oc legge hannem nogit varm paa Bullen eller heffuelsen/thi det lager oc fordriffuer bulden

Om Stenene hoffne paa nogen Cxxxvii C

OM Stenene hoffnē eller kløe megit paa nogē/ Da maa han døppe en klud i vand som er brent aff Holtz vrt (som mand kaller S. Elene tod) Oc tho Redpene (met orloff sagt) der met Och legge same vaade klede maadelige varmt paa dem/ Thi det bort tager den heffuelse oc kløde

☙ Vand som er brent aff en vrt kallis Katteslert Er gaat for saadan heffuelse och kløde / Om mand døpper en klud der i / Oc legger hannem noget varm paa Stenene

☙ Mand maa oc døppe en klud i vand som er brent aff

Salute vand/och legge hannem saa varm paa Stenene/det fordriffuer heffuelsen oc kløen

Bliffuer der hwl paa nogens hemmelig ting

Cxxviii Capittel

Finger nogen hwl paa sin hemmelig ting da maa han tho dem met vand som er brent aff de smaa gule Lilye blomster som først voxe om vaaren / och kallis Tidløse aff mange/han maa oc døppe en klud der i oc legge der paa

❧ Vand som er brent aff Scabiose den vrt lager samme hwl/om man døpper en klud i det/och legger hannem saa luncken paa hulene/oc thor dem rene der met

Om hemmelig tingen er fuld aff hede

Cxxix Capittel

Haffuer nogen suar hede eller fornemmer man stor brynde paa sin hemmelig ting da maa han brende vand aff Birkeløff/ och døppe en klud der vdi/oc swøbe hannem der om/ thi de lesker heden oc fordriffuer hannem snatlige

❧ Du maat oc døppe en klud i vand som er brent aff Natskade/och legge hannem paa steden som brender/det køler oc lesker heden

❧ Vand som er brent aff en vrt kallis Fem fingre/oc voxer almindelige her i landene/er gaat om mand døpper en klud der i/oc legger hannem paa heden / da køler det och lesker hannem

¶ Vand som er brent aff Pyltze blad er gaat for saadan hede/om man døpper en klud der i/och legger hannem paa steden som heden mest er/thi det køler

Naar hemmelig tingen er megit saar
Cxl Capittel

NAar hemmelig tingen er megit saar da maa mand døppe en klud i vand som er brent aff Commille blomster/oc tho steden offte der met/ thi det lager saarene snarlige

¶ Du maat oc døppe en klud i vand som er brent aff Nat skade/oc tho saarene der met/thi det heler dem

¶ Mand maa och døppe en klud i vand som er brent aff Bethonye/och legge hannem paa saarene/thi det heler dem snarlige til ath lægis

Om mand mister sin mandhed och kan icke beuare sig met Quinde
Cxli Capittel

MIster nogen sin mandhed ath han kan icke beuare sig met Quinde da maa han dricke tho gonge om dagen vand sõ er brẽt aff en urt kallis Fwle tunge tre skeder fulde huer tid til lige / det hielper ath fonge sin mandhed igen

¶ Han maa oc dricke vand som er brent aff en urtis røder som kallis Stat hart/oc voper paa enge/och haffuer brune blomster/tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde / det hielper hannem til sin mandhed igen

¶ Han maa och dricke vand som er brent

aff Redicke/tre skeder fulde til lige/det giffuer hannem løst til Quinde igen

☙ Han maa och dricke vand som er brent aff Søuenbom tho skeder fulde til lige/thi det gør løst til Quinde

Naar mand vil stille wkyskhed Cxlii Ca

DEn som er formegit wkysk oc ville det gerne stille han maa dricke vand som er brent aff Jern vrt tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde/ thi det bort tager løst oc begere til Quinde

☙ Vand som er brent aff Aakane blomster betager løst til Quinde/om mand dricker der aff tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde til lige

☙ Vand som er brent aff Dill och blendet met Edicke maa mand dricke tre gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde til lige/det bort tager løst til Quinde

☙ Han maa och dricke vand som er brent aff Rude/aarle om morgenen fire skeder fulde til lige/thi det fordriffuer den megle wkyskhed aff legemet

Om nogen haffuer verit for megit wkysk oc forderffuit sin Leffuer Cxliii Capittel

DEn som haffuer verit formegit wkysk/och der offuer forderffuit sin Leffuer han maa dricke vand som er brent aff gule Fiøler tho gonge om dagen huer tid tho skeder fulde til lige / thi det stercker Leffueren igen

☙ Vand som er brent aff Leffuer vrt stercker Leffueren

igen/om man dricker der aff tho gonge om dagen tre skeder fulde til lige

✠ Vand som er brent aff Mwr rude/hwn kallis saa fordi ath hwn voxer paa gamle mwre/det vand stercker Leffueren igen om man dricker der aff tho gonge om dagen / huer tid tho skeder fulde

✤ Den siuge maa oc dricke Saluie vand tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde til lige/ thi det stercker Leffueren megit igen.

Naar en quinde er wfructsömelig aff kuld eller frost.   Cxliiii Capittel

OM en Quinde er wfructsommelig/ oc hwn formercker at det skeer hede for nogen kuld eller frost skyld da skal hun dricke vand som er brent aff gule Fioler/vdi iiii. vger/huer dag tho gonge / tre skeder fulde til lige/det vermer hende

✤ Hwn maa oc dricke vand som er brent aff Matrem/vdi sex vger/huer dag tho gonge/tre skeder fulde til lige/ thi det vermer hennis nature/ oc gør hende fructsommelig

✤ Hwn maa oc dricke Rosemarin vand tho gonge om dagen/tho skeder fulde til lige/det gør hende fructsömelig igen

✠ Vand som er brent aff Løg er de Quinder gaat ath dricke afften oc morgē tre skeder fulde til lige/thi det vermer dem

Naar quinde ligger i Barselseng   Cxlv Ca.

OM nogen Quinde ligger i Barselseng och pines met Barn da maa hun dricke vand som er brent aff Polleye/sex skeder fulde til lige / thi det hielper hende megit til ath føde sit foster.

☞ Hwn maa oc dricke vand som er brent aff Rød Bync ke tre gode skeder fulde til lige / thi det hielper hende megit

☞ Den quinde som pines met Barn Hwn maa døppe ith klede i vand som er brent aff røde Kaall blad/och holde det saa lunket op til sig

❧ Hwn maa oc dricke tho eller tre skeder fulde Rude vand thi det hielper hende snarlige til ath føde

Om en quinde haffuer ith døt Barn hoss sig CXLvi Capittel

Haffuer nogen Quinde nogit død Barn hoss sig da skal hwn dricke vand tre gonge om dagen som er brent aff Holtz vrt (som mā kaller S. Elene rod) tre skeder fulde til lige/det hielper det døde foster vd

☞ Hwn maa och dricke tre skeder fulde aff vand som er brent aff Byncke / det vdhielper det døde foster

❧ Dricker hwn Cōmille blomme vand i otte dage till lige/huer dag tre skeder fulde/da vddriffuer det sāme døde foster

❧ Dricker hwn vand som er brent aff Centaurea / fire dage till lige / huer tid fire skeder fulde / da vddriffuer det samme døde foster sactelige

❧ Vand som er brent aff Nelle Røder Er oc goat/om hwn dricker der aff tho gonge om dagen /huer tid tre skeder fulde thi det vddriffuer det døde foster

❧ Vand som er brent aff Saluie Maa hun oc dricke tho gonge om dagen / huer tid tre skeder fulde Thi det vdhiel- per det døde foster

❧ Hwn maa oc dricke vand som er brent aff Vigerløff Sex gode skeder fulde /det vddriffuer det døde foster

❧ Hwn maa oc dricke vand som er brent aff huide Lilyer vdi fire dage Om morgenen oc Afften fire skeder fulde til lige thi det vddriffuer det døde foster

Om der bliffuer noget hoss quinde effter barn byrd CXlvii Capittel

OM nogen Quinde fornemmer ath der bliffuer nogit hoss hende effter hennis barn er fød/ Da maa hun dricke vi skeder fulde aff Polleye vand/ thi det renser hende sactelige oc vel

❧ Hwn maa oc dricke vand som er brent aff Kattost tho gonge om dagen / huer tid fire skeder fulde / thi det renser hende megit

❧ Hwn maa oc dricke vand som er brent aff den brede Vey brede / tre gonge om dagen huer tid tre skeder fulde/ thi det renser hende megit

❧ Hwn maa och dricke vand som er brent aff den Spitze Veybrede fem eller sex skeder fulde thi det renser hende snar lige

❧ Hwn maa oc dricke tre skeder fulde huer dag aff vand som er brent aff de lange hulwrter / i fire dage

Om nogen quinde faar brøst i barselseng Cxlviii Capittel

OM nogen Quinde bliffuer forsømet i Barselseng oc fonger saadan brøst ath hun kan icke holde sit vand hoss sig/ Da maa hwn tage Rose vand Lilye vād Cōmille blōme vād/ oc Isoppe vād lige megit oc blēde dē til sāmē/ oc dricke det aff tho gōge om dagē

huer tid tre skeder fulde til lige / det hielper hende megtelige
Hun maa och tage vand som er brent aff Løg / och two sig vnder der met / Och døppe en klud i samme vand och legge hannem der offuer det hielper megit

Om en Quinde kan icke haffue sin tid

CXliij Capittel

Om nogen Quinde kan icke haffue sin tid Och ville dog gerne haffue hende / Da maa Hwn dricke tre skeder fulde aff vand som er brent aff S. Elene Rod Om afften naar hun gonger i seng Det hielper hende til ath faa sin tid igen

Hwn maa oc dricke tre gonge om dagen Tre skeder fulde til lige aff vand som er brent aff Blaa Lilye røder thi det hielper hende sin tid igen

Pollepe vand er hende och gaat Om hwn dricker tho gonge der aff om dagen tre skeder fulde till lige thi det hielper hende til ath fonge sin tid igen

Den Quinde sō icke kan haffue sin tid Hwn maa dricke tho gonge om dagen Vand som er brent aff Syncke fire skeder fulde til lige

Hwn maa oc dricke vand som er brent aff Cōmille blōmer tho gonge om dagen / huer tid tre skeder fulle till lige det hielper hende til sin tid igen

Ow ma at oc giffue hende vand ath dricke som er brent aff Entian vrter blad / tho gonge om dagen fire skeder fulde til lige / det hielper hende

Hwn maa och dricke vand som er brent aff Fennicke tho gonge om dagen / fire skeder fulde til lige / thi det hielper hende til sin tid igen

Hwn maa och dricke vand som er brent aff Kattost tho

gonge om dagen / tre skeder fulde til lige / Det hielper hende til sin tid igen

✠ Vand som er brent aff Nelle røder det hielper hende til sin tid igen / Om hun dricker det aff tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde

✠ Vand som brent aff Maiorem hielper hende til sin tid igen / Om hun dricker tho gonge der aff om dagen huer tid tre skeder fulde

✠ Vand sõ er brent aff Søuenbõ det hielper hende til sin tid om hun dricker tho skeder fulde det aff

✠ Hwn maa och dricke vand som er brent aff Malurt sex skeder fulde / thi det hielper hende snarlige at fonge sin tid igẽ

✠ Vand som er brent aff huide Lilyer hielper hende snart til ath fonge sin tid igen Om hun dricker der aff tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde

Om en quinde haffuer sin tid formegit
CL Capittel

Den Quinde som haffuer sin tid for lenge / eller formegit Hwn maa dricke vand som er brent aff Bøne blomster / tho gonge om dagen / tho skeder fulde til lige det stiller det snarlige

✠ Hwn maa oc dricke vand som er brent aff den brede Vey brede / thi det stiller det snarlige / Om hwn blender det i Bolus Armeni ith qwintin / oc ith qwintin aff blodsten / oc dricke det aff tho gonge om dagen / Huer tid tho skeder fulde til lige

✠ Hwn maa oc dricke vand tre gonge om dagen / som er brent aff Egeløff / huer tid fem eller sex skeder fulde / thi det stiller hennis tid snarlige

Om en quinde haffuer sin tid formegit

✿ Vand som er brent aff Isop hielper hende vel til sin tid om hwn dricker tho gonge der aff om dagen / tre skeder fulde till lige

✿ Hwn maa och dricke vand som er brent aff Katteskert den urt/tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde till lige/thi det stiller hennis tid megit

✿ Vand som er brent aff de smaa huide Lilyer/ som voxe i skowen/oc kallis Lilium conuallium paa latine/ det hielper hende til sin tid/om hun dricker der aff tre gonge om dagen huer tid tre skeder fulde

✿ Hwn maa oc dricke vand som er brent aff Oxe tunge den urt/tre gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde / thi det stiller samme tid

✿ Hwn maa och dricke Rosen vand/ tho gonge om dagen tre skeder fulde til lige/det stiller det megit

✿ Vand som er brent aff Erter/eller aff deris blomster och blad/det er gaat til Quinde i saadan brøst/om hwn dricker tho skeder fulde der aff/och blender ith quintin støt Corel sten der i tilforn

✿ Der skal oc huer Quinde selff acte/och fuld vel tilse ath hwn icke stiller sin tid saar snarlige/eller for megit hastelige før en hwn fornemmer ath det gøris hende endelige behoff

Om en quindis tid er huidactig Cli Capt

HUat en Quindis tid er megit bleg eller huidactig da er hwn hende mest skadelig/ for hwn gør da werst/thi skal hwn føre der snarlige raad oc lege-dom til met det første/ath hwn fonger icke stor siugdom der aff

✿ Hwn maa dricke vand tre gonge om dagen som er brent

aff blinde Neller blomster eller samme vrtis toppe/tre skeder fulde til lige /thi det hielper hende megit

❧ Hwn maa oc dricke vand som er brent aff Blodurt/tho gonge om dagen/tre skeder fulde til lige/ thi det hielper hende megit for samme huide tid

❧ Vand som er brent aff Meyoran er hende megit gaat for samme siuge/om hwn dricker tho gonge der aff om dagen huer tid tre skeder fulde til lige

Om Moderen er forkølet paa nogen quinde Clii Capitel

OM Moderen er forkølet paa nogen Quinde da maa hwn dricke vand som er brent aff Pollepe tho gonge om dagen/iii. skeder fulde til lige/ thi det vermer den forkølede Moder igen

❧ Vand som er brent aff Byncke det vermer den forkølede Moder/om hwn dricker det aff tho gonge om dagen / tre skeder fulde til lige

❧ Vand som er brent aff Quessurt/som mange kalle Bied vrt det vermer Moderen igen/naar hwn er forkølet / om hwn dricker tho gonge der aff tre skeder fulde til lige

Om Moderen er forstoppet Cliii Capi

OM Moderen er forstoppet eller forslimet paa nogen Quinde da maa hwn dricke vand sō er brent aff blaa Lilye rødder tre gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde til lige/thi det hielper hende

❧ Hwn maa dricke vand som er brent aff Bynck tho gōge om dagen/huer tid tre skeder fulde/thi det hielper hende for samme bestoppelse

❧ Vand som er brent aff Commille blomster hielper hende for saadan bestoppelse/om hwn dricker der aff tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde til lige.

✠ Vand som er brent aff Mynte hielper hende for saadan bestoppelse om hwn dricker der aff tre gonge om dagen/ tre skeder fulde/thi det renser Moderen/ och fordriffuer den bestoppelse.

❧ Vand som er brent aff Abrød hielper for den bestoppelse om hwn dricker der aff tho gonge om dagen/ tre skeder fulde til lige/thi det renser Moderen.

Naar Moderen støder op Cliiii Capit.

OM Moderen støder op paa nogen Quinde saa ath hwn vemmis der aff/eller om hwn gør hende ont hoss sin Naffle/da maa hun dricke vãd sõ er brent aff blaa Lilye røder / tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde til lige/thi det fordriffuer den opstødelse aff Moderen.

✠ Vand som er brent aff kattost det hielper megit for saadan Moderens opstødelse/om hwn dricker der aff tre gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde.

❧ Hwn maa och dricke vand tho gonge om dagen som er brent aff Commille blomster tre skeder fulde til lige/ thi det hielper ath Moderen skal icke opstøde/eller gør hende saadan ve om Nafflen.

✠ Vand som er brent aff Mussøre hielper for den opstødelse/om hwn dricker tre gonge der aff om dagen/huer tid tre skeder fulde/det hielper oc for den ve hoss Nafflen.

❧ Hwn maa oc dricke vand som er brent aff Neller tre gõge om dagen/tre skeder fulde til lige/thi det hielper for den

opſtødelſe oc de aff Moderen

❧ Hwn maa och dricke vand ſom er brent aff Abrød tho gonge om dagen/fire ſkeder fulde til lige/thi det hielper for ſaadan opſtødelſe aff Moderen

Vand ſom er brent aff Celidonia/en vrt ſaa kallis paa latine/oc haffuer gule blomſter/oc gul milk i ſig/det hielper for Moderens opſtødelſe/om hwn dricker der aff tre gonge om dagen/huer tid tho ſkeder fulde

❧ Vand ſom er brent aff huide Lilyer det hielper hende for ſaadan opſtødelſe/om hwn dricker der aff tho gonge om dagen/tre ſkeder fulde til lige

Faar bulde i Moderen. Clv Capittel

OM nogen Quinde fornemmer nogen bulde i Moderen/eller nogen heffuelſe nederſt paa hende da maa hwn dricke vand ſom er brent aff S. Elene rod/fire ſkeder fulde faſtendis/ och døppe en klud der vdi/oc legge hanem paa den heffuelſe paa Moderen/det lener oc lager hende

❧ Vand ſom er brent aff de ſmaa blaa Fiole er goat for ſaadan bulde och heffuelſe paa Moderen/ om hwn dricker der aff tre gonge om dagen/huer tid tre ſkeder fulde

❧ Vand ſom er brent aff Byncke hielper for ſaadan bulde oc heffuelſe paa Moderen/om hwn dricker der aff tho gonge om dagen/huer tid tre ſkeder fulde

❧ Hwn maa och dricke vand ſom er brent aff Radhel/fire ſkeder fulde faſtendis om morgenen/thi det hielper

Om hemmeligheden er ſaar eller bullen. Clvi Capittel

Om hemmeligheden er saar eller bullen

Om en Quinde fonger bulle Blegner eller Saar paa sin hemmelighed / Da maa hwn tho sig offte met vand som er brent aff Byncke / thi det leger oc renser megit vel oc snarlige

✠ Hwn maa oc tho sig offte om dagen met vand som er brent aff Bynckc Thi det heler megit saadanne Bulde blegner och hull

☛ Hwn maa och tho sig offte om dagen met vand som er brent aff Commille blommer paa steden som bullen er Thi det läger megit snarlige

☞ Hun maa oc tho steden offte met vand som er brent aff Jern vrt / Oc døppe en klud der i oc legge det paa Det heler megit vell

✠ Vand som er brent aff Løg hielper oc megit for samme brøst / om mand thor steden der met Hwn maa oc døppe en linen klud der i oc legge det paa

Om en Quinde er Swar och haffuer onth om Naffien CLvii Capittel

Naar en Quinde er Suar Oc haffuer megit ont eller wred om sin Naffle Da maa hwn dricke vand tre gonge om dagen som er brent aff Vedbende som voxer vd met iorden / Tre skeder fulde huer tid / Det hielper hende for saadan ve

☞ Vand som er brent aff Biertens fryd / Det hielper hende megit snarlige Om hun dricker det aff Tre skeder fulde Fastendis om dagen Det fordriffuer oc det Vred som er om naffien Oc anden suaghed som er kommen aff kuld

❧ Her effter finder dw vand ffor alle honde vduertis Siugdõme paa legemet

For Vansmegtelse effter Siugdõ Clviii C

DEn sõ bliffuer Vansmectig paa sit legeme Eller paa nogen aff sine lemmer effter nogen Siugdom/han maa dricke to eller tre skeder fulde vand om dagen /som er brent aff S. Elene vrt och hennis rod/Oc døppe en klud i samme vand oc smørge de lēmer der met som ere vansmectige / oc lade det tørris aff sig selff Det styrcker dem megit

❧ Mand maa och dricke tho eller tre skeder fulde aff vand som er brent aff Cardo benedicta Och stryge der aff paa de vansmectige lemmet/det stercker dem megit

❧ Mand maa oc stryge de Vansmectige lemmer met vand som er brent aff Kalffue blod /thi det styrcker dem megit oc hielper dem til deris velmact igen

❧ Mand maa oc stryge de Vansmectige lēmer oc ledemode met vand som er brent aff Maloran/thi det styrcker dem megit igen

❧ Vand som er brent aff Oyetunge den vrt styrcker Lemmerne om mand dricker der aff tre skeder fulde om dagen Oc stryger samme lēmer der met

❧ Mand maa och stryge Lēmerne sõ ere vansmectige met vand som er brent aff Salute / thi det styrcker dem

Den som vil haffue huide hender Clix C

Ho som vil haffue huide hender han maa tho dem i vand som er brent aff huide Lilyer / Thi det gør dem huide oc deylige

✿ Han maa oc tho dem i vand som er brent aff Nelle frø klad oc knopperne / som offuerst sit der paa dem Thi det gør dem hele deylige oc huide

✿ Mand maa oc tho sig i vand sō er brent aff Valmwe frø oc hendis knopper / thi det gør huide oc rene hender

☘ Mand maa oc tho sine hender i vand som er brent aff det huide aff Hønse Eg / thi det gør dem huide

Faar Orm i fingerne Clx Capittel

Den som haffuer Orm paa sine fingre eller hender han maa tage vand som er brent aff Oxe galle eller Tiure galle / oc strycge offte paa steden / thi det fordriffuer dem snarlige / han maa oc døppe en liden klud der vdi / Och legge hannem tre eller fire gonge der paa om dagen

☞ Han maa och døppe en klud i vand som er brent aff Rude / Och legge hannem paa sāme Orm tre eller fire gonge om dagen thi det døder ormen oc læger megit

☘ Vand som er brent aff Sønenbom / Det døder Orme snarlige Om man døpper en klud der i och legger hannem paa steden tre eller fire gonge om dagen

Faar Vorter oc ligtorne paa hender och føder Clxi Capitel

For Vorter oc ligtorne paa hender lix blad

Den som fonget Vorter paa henderne eller paa fø
derne/han maa tho dem offte met vand som er
brent aff Hiertës fryd/Oc skaffue/eller skere dë
det næste han kan det lide / Och dryppe det paa
aff samme vand Oc aff Matrem vand thi det hielper

❧ Han maa oc tho samme Vorter oc Ligtorne /met vand
som er brent aff Redicke rødet /oc stryge det aff stosse paa dë
thi det fordriffuer dem snarlige

❧ Man maa oc gemme det vand som drøpper aff Vintre /
naar man skeer dem om vaaren / El et naar mand legger dë
paa ilden vaade oc gëmer de draabe som rinder det aff Och
stryget Vorterne oc Ligtornene met det/thi det fordriffuer dë

❧ Vand som er brent aff Sprinck korn (som mange kalle
Vaid vrt) Oc hun giffuer huid milk aff sig naar hun brydis
Det vand leger Vorter och Ligtorne / om man stryger det
offte paa dem om dagen

Naar henderne skelffue Cxii Capittel

Om henderne skelffue eller beffue paa nogen/Da
maa han tho dem offte met vand som er brent
aff Hylde blomster / oc lade dem tørris aff dem
selffue/det hielper den som haffuer saadan brøst
Han maa och tho sine hender met vand som er
brent aff En vrt kallis Fem fingre Oc gror alminnelige paa
marken /det hielper snarlige oc er forsøgt

❧ Vand som er brent aff Hwlwrt Et och gaar om mand
thor henderne det vdi oc lader dem tørris aff dem selffue

❧ Naar henderne saa røstis paa nogen Da maa han tho
dem met vand som er brent aff Hiertens fryd) Och lade
det tørris aff sig selff Det hielper megit

Mand maa oc tho henderne offte som skelffue met vand som er brent aff rød Kaal/oc lade dem tørris aff dem selffue igen/thi det hielper megit for saadan beuelse

Vand som er brent aff de smaa huide Lilyer / som gro i skoffuen/oc kallis Lilium conuallium paa latine / det hielper megit om mand thor henderne der met offte / och lader dem selffue tørris

Vand som er brent aff Rude er oc gaat for saadan beuelse/om mand thor dem der met offte om dagen/oc lader dem tørris aff dem selffue

Mand maa oc tho dem offte met vand som er brent aff rød Gyncke/det hielper oc megit

Han maa oc tho sine hender i vand som er brent aff Saluie tit om dagen/thi det hielper for saadan beuelse

Naar mand haffuer ve paa hofften Cxliii

Den som fornemer ve eller verck paa sin hofft han maa døppe en klud i vand som er brent aff bloe Lilye røder/oc legge hannem paa hofften

Vand som er brent aff Bethonye er gaat for saadan ve paa hofften/om mand dricker tho gonge der aff om dagen/huer tid tho skeder fulde/och thor hofften der met

Mand maa och døppe en klud i vand som er brent aff Radhel/oc legge hãnem paa hofften/oc lade hannem tørris aff sig selff/det fordriffuer den ve

Vand som er brent aff Natskade er oc gaat for hoffte ve om mand døpper en klud der i/oc legger hãnem paa hofften

Du maat oc døppe en klud i vand sõ er brent aff Abrød oc legge hannem paa hofften/oc dricker tho skeder fulde aff samme vand om morgenen oc tho om afftenen

Om nogen Lem soffuer Clxiiii Capittel

DEn som haffuer en hand eller nogen anden Lem som soffuer/eller er saa dødactig ath han icke vel finder eller føler/han maa dricke Lauendel vand ette vget/huer dag tho gonge/ oc huer tid tho skeder fulde til lige/oc stryge samme Lemmer offte der met som han haffuer mest brøst paa

❧ Han maa oc dricke tho gonge om dagen vand sō er brent aff øricke Saluie/huer tid tho skeder fulde til lige / oc stryge oc gnide de siuge Ledemode der met/det hielper megit

✠ Vand sō er brent aff Rosemarin er gaat for saadan brøst om man dricker der aff morgen oc afften/ huer tid tho skeder fulde til lige/oc stryger der paa som brysten er mest

Om nogen Lem er lam aff Popelsie eller slag Clxv Capittel

DEt menniske som Lem/Hand eller fod /eller nogen anden Lē bliffuer lam paa aff Popelsie/eller aff nogen anden siugdom/fald eller slag/skal dricke vand som er brent aff den store Basilicon tho gonge om dagen huer tid tho skeder fulde til lige/thi det fordriffuer saadan lemmelse

❧ Mand maa oc smørge den lamme Lem met vand som er brent aff kalffue blod/thi det fordriffuer den lemmelse om man bruger det offte oc daglige

✠ Den siuge maa oc stryge och smørge de lamme Lemmer met varmt Lauendel vand offte om dagen / thi det hielper dem megit til deris velmact igen

❧ Den siuge skal oc dricke tho gonge om dagen vand som er brent aff Matoran/tre skeder fulde til lige / och tho och stryge de lamme Leder der met offte/det hielper dem til deris velmact igen

❧ Han skal oc smørge oc stryge de samme Leder oc Lemmer met Rosemarin vand/ oc lade det tørris aff sig selff/thi det hielper dem megit til deris velmact igen

❧ Vand som er brent aff Saluie er den Lamme megit sunt om han dricker der aff morgen och afften/huer tid tre skeder fulde til lige/oc smørger de Lamme Leder der met

❧ Han maa oc smørge oc stryge de lamme Leder met vand som er brent aff Tidløse/som ere de gule smaa Lilyer/ som først opuope mod sommeren i vttegaarde

Faar Podagel Clxvi Capittel

OM nogen fonger Podagel da skal han strax met det første tho oc gnide sine føder vel met varmt vand som er brent aff Pollepe/ oc døppe en klud der i/oc legge paa dem/ det fordriffuer Podagelen/om han gør det strax met det første han fornēmer hānē

❧ Den som fornemmer ath han faar Podagel han maa dricke vand som er brent aff tring Hulurt/tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde til lige/oc stryge oc gnide føderne der met offte/det fordriffuer Podagelen

❧ Han maa och tho føderne met vand brent aff den lange Hwlurt/och stryge dem vel der met/ thi det hielper megit faar Podagel

❧ Mand maa oc smørge Podagelen met vand sō er brent aff Dye blod/oc gnide oc stryge steden der met vel

Om mand haffuer Podagel aff hede
Clxvii Capittel

Ornemmer nogen ath han haffuer sin Podagel aff stor hede/eller met suar hede da maa han døppe en klud i vand som er brent aff de smaa blaa Fiole/oc stryge oc gnide steden der met/thi det fordriffuer hannem oc lesker heden

❧ Han maa oc døppe en klud i vand som er brent aff Huff løg/oc stryge oc gnide samme Podagel der met/thi det fordriffuer hannem oc heden met

❧ Han maa oc døppe en klud i vand som er brent aff Greskar/oc stryge oc gnide Podagelen der met/thi det fordriffuer hannem oc heden met

❧ Han maa oc døppe ith klede i vand som er brent aff Stire/som voxer paa enge oc i marcken/oc stryge steden der met thi det fordriffuer heden oc Podagelen.

Faar Krampe   Clxviii Capittel

En som haffuer eller søger Krampe han maa dricke vand som er brent aff Dil tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde til lige/han maa oc døppe en klud i samme vand/oc stryge och gnide steden der met som krampen er/thi det fordriffuer hende.

❧ Han maa och døppe en klud i vand som er brent aff Hwlurt/och gnide steden der met som krampen er/thi det fordriffuer henden megit

❧ Han maa oc døppe ith klede i vand som er brent aff Lauendel/oc tho oc gnide steden der met som krampen er/ thi

det fordriffuer hende

❧ Vand som er brent aff Rød kaall Er oc gaat for kram pe om mand døpper ith klede der i / oc thor och gnider steden der met som hwn er mest / Thi det fordriffuer hende megit

Faar Siugdom som er oc flyder i Ledemodene CLxix Capittel

Haffuer mand Siugdom som flyder i Lenderne eller bryder i dem Da maa mand brende vand aff de Smaa Blaa blomster som voxe paa agerne i Maymaanet / Och ere lige saadanne som de smaa Blaa Fiole Oc døppe en klud i samme vand Oc stryge paa de ledemode oc lemmer som de fornemme saadan brøst och induertis siugdom / thi det fordriffuer den sot aff ledemodene

☞ Vand som er brent aff Oxe blod er gaat for saadan Siugdom i Ledemodene Huad helder hwn er aff kuld eller hede om man døpper en klud der i Oc stryger oc gnider ledemodene der met vdi otte eller ni dage

❧ Dw maat oc tage vand som er brent aff den vrt Muss øre / Oc døppe en klud der i / oc legge hannem paa ledemodene thi det fordriffuer siugdommen aff dem

✤ Dw maat oc døppe en klud i vand som er brent aff Lauendell Oc legge hannem offte saa vaad paa samme siuge ledemode / thi det fordriffuer siugdomen aff dem

❧ Vand som er brent aff Saluie som haffuer smaa ører Det er gaat for Siugdom i Lenderne / Om man døpper en klud i samme vand / oc stryger oc gnider dem der met offte

✠ Dw maat oc tage vand som er brent aff Hwsslög / oc døppe en klud der i / oc strygе oc gnide / de siuge ledemode offte der met om dagen / thi det hielper dem megit

✠ Vand som er brent aff Natskade / det hielper megit mod siugdom i ledemodene / Om man døpper i klud der i / och legger hannem paa dem tre gonge om dagen

✠ Vand som er brent aff Rude det er oc gaat mod siugdō i ledemodene / Om man døpper en klud tre gonge om dagē i samme vand / oc legger hannem paa ledemodene / thi det fordriffuer siugdommen aff dem

Faar Jct oc Verck Clxx Capittel

Den som haffuer eller fornemmer Jct paa nogen aff sine Lemmer Eller paa nogen serlestis sted Da maa hā Døppe en klud i vand som er brent aff Quessurt som mange kalle Biedutt / Oc stryge och gnide steden der met som han fornemmer mest Jct / thi det hielper hannem megit for samme Jct oc pine

✠ Vand som er brent aff dē Lille Radhell Er gaat for Jct Om mand døpper en klud der i Oc stryger oc gnider stedē der met sō Jctē mest bryder oc slar / thi det fordriffuer hende

✠ Vand som er brent aff Sedefer røder / Det mwe de Rige lade købe paa Apoteken / Oc døppe en klud der i oc tho strygе oc gnide steden der met / Det fordriffuer Jcten megit

Faar Ont oc forderffuit Blod Clxxi Ca

Fornēmer nogē at hā haffuer Ont oc forderffuit Blod i sig / Oc fonger der aff megen klaade skab eller ādē vdslet paa sit legeme Da maa hā dricke vād sō er brent aff Agermønye tho gōge

om dagē/Hwer tid tre skeder fulde til lige/Thi det renser blodit megit vel igen

☞ Vand som er brent aff Boras blomster Eller aff hennis øffuerste knopper oc vnge smaa blad/Er gaat emod det onde oc forderffuede blod/Om mand dricker det aff tho gōge om dagen/tre skeder fulde til lige Thi det renser blodit igen

✠ Den som haffuer ont blod han maa dricke om dagen tho gonge vand som er brent aff Bøne blomster blad oc toppe/Tre skeder fulde til lige/thi det renser blodit igen

☞ Han maa och dricke/tho gonge om dagen vand som er brent aff de Gule Fioler/huer tid tre skeder fulde til lige Thi det renser blodit megit oc snarlige igen

✣ Vand som er brent aff Oxe Tunge den vrt/renser och blodit megit/Om man dricker der aff tho gonge om dagē huer tid tre skeder fulde til lige

☞ Vand som er brent aff Rosemarin det renser oc blodit igen megit Om man dricker tho skeder fulde der aff om dagen fastendis oc det fordriffuer det forderffuede blod

✠ Vand som er brent aff Scabiosa den vrt/renser det onde forderffuede blod/Om man dricker der aff tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde til lige

✣ Vand som er brent aff Malwrt renser det forderffuede blod igen/Om mand dricker der aff tho gonge om dagen huer tid tho skeder fulde til lige

Faar klaade skab oc Orm Clxxij Capit

Den som haffuer megen klaade skab oc vdslet/han maa dricke vand som er brent aff Gule Lilyer/tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde til li-

ge / thi det hielper faar saadan skab oc klaade
✤ Vand sō er brent aff Kattost er gaat for saadan skab oc klaade Om man døpper en klud der i oc thor oc stryger steden offte der met Och legger hannem paa steden / Det heler megit

✤ Den som haffuer saadan klaade han maa dricke vand tho gonge om dagen som er brent aff Hiertens fryd / tho skeder fulde til lige / och døppe en klud der i och legge paa steden

✤ Mand maa oc tho steden / tho eller tre gonge om dagen met vand som er tundet aff Vintre om fasten naar mand skeer dem

✤ Den som haffuer saadan skab oc klaade Han maa dricke vand som er brent aff Rude Tho gonge om dagen / tre skeder fulde til lige Thi det fordriffuer saadā skab oc klaade

✤ Vand som er brent aff Scabiosa den vrt / Er gaat faar saadan skab Om man dricker der aff tho tho gonge om dagen / huer tid tre skeder fulde til lige Thi det lager skabbē

✤ Vand som er brent aff Malurt Er gaat for saadan skab Om man dricker der aff tho gonge om dagen / huer tid tho skeder fulde til lige / Mand maa oc blende Malurte vand i sin drick / thi det hielper for saadan skab oc klaade

✤ Vand som er brent aff Celidonye Er och gaat for skab Om man dricker der aff tho gonge om dagen / huer tid tho skeder fulde til lige

Om nogen er meget vdslagen met skab
CLXXiii Capittel

Om nogen er meget vdslagen met skab

Haffuer nogen stor vdslet aff skab da maa han døppe en klud i vand som er brent aff Sure/oc legge hannẽ paa dem/oc lade hãnem offte tørris aff sig selff om dagen paa dem/det heler dem

☙ Vand som er brent aff blaa Lilye røder / det heler dem snart/om man legger en klud der i/och legger hannem offte der paa om dagen/oc lader hannem tørris aff sig selff

☙ Du maat och brende vand aff Eske løff/och døppe en klud der i/oc legge paa dem/det heler dem snart

☙ Vand som er brent aff Hiertens freyd heler dem snart / om mand døpper en klud der i/oc legger paa dem/oc lader hannem offte tørris aff sig selff igen

☙ Vand som er samblet aff Vintre naar de skeris om fastẽ læger dem och snart/om man stryger der aff offte paa dem om dagen/oc lader det tørris aff sig selff

☙ Mand maa oc stryge oc gnide samme siugdom tho eller tre gonge om dagen met vand som er brent aff Redicke / thi det læger dem snarlige

☙ Vand som er brent aff Aakane blomster det læger dem snarlige/om mand thor oc gnider dem der met offte om dagen/oc lader det indtørris aff sig selff

☙ Mand maa oc dricke vand tho gonge om dagen/tho skeder fulde til lige som er brent aff Scabiose den vrt / mand maa oc stryge oc gnide steden der met

☙ Vand som er brent aff Spring korn/som mãge oc kalle Skid vrt er gaat der fore/om mand thor och gnider steden der met/thi det heler oc læger megit

☙ Vand som er brent aff huide Lilyer hielper megit/oc læger snart/om mand thor steden offte der met/ och lader hannem tørris igen aff sig selff

For sorte blegner som haffue en huide kredz vden omkring dem   Clxxiiii Capittel

DEn som haffuer sorte blegner paa sig met en huid kredz omkring dem han maa dricke tho gōge om dagen vand som er brent aff den brede Vegbrede oc døppe en klud der i/oc legge hānem paa dem

Han maa oc døppe en klud i vand som er brent aff Ege løff tho gonge om dagen/oc legge der paa/det heler dem

Mand maa oc døppe en klud i vand brent aff Greskar oc legge hannem tho eller tre gonge paa dem om dagen/och lade hannem tørris aff sig selff/thi det lager megit

Vand som er brent aff Loesticke/heler de samme sorte blegner megit snart/ om mand døpper en klud der i/tho eller tre gonge om dagen/oc legger paa dem til de tøris igen

Vand som er brent aff grøne Valnøder før de bliffue mode lager samme blegner megit snarlige/ om mand dricker tho skeder fulde der aff om dagen/ afften och morgen / och døpper en klud der i thō gōge om dagen/oc legger paa dem

Vand som er brent aff Bøne blomster heler samme blegner snart/om mand døpper en klud der vdi / tho eller tre gonge om dagen/oc legger paa samme sorte blegner

Faar store onde blegner som vdfalde
Clxxv Capittel

OM nogen haffuer store sorte blegner som gaar en huid kredz omkring/och fornemmer stor hede da maa han dricke tho gonge om dagen vand sō er brent aff den brede Vegbrede/tho skeder fulde

til lige/och døppe en klud i samme vand/och legge hannem offuen paa dem/thi det drager heden vd aff dem oc læger

Vand som er brent aff Hussløg læger samme hede blegner/om mand døpper en klud i dem/tho eller tre gonge om dagen/oc lader det tørris aff sig selff

Du maat oc døppe en klud i vand som er brent aff Natskade tre gonge om dagen/oc legge paa samme store eder blegner/thi det vdsløcker heden oc læger dem snatlige

Vand som er brent aff Celidonye læger samme hede blegner/oc drager heden aff dem/om mand døpper en klud der i oc legger paa dem

Huo som dricker tho skeder fulde aff Rosemarin vand om afftenē oc om morgenen/oc døpper en klud der i/oc legger det paa/det læger hannem snarlige

Faar Pestilentze bulde Clxxvi Ca.

Haffuer nogen Pestilentze bulde/eller andre store bulde eller obne saar effter dem paa sit legeme ehuor som helst de ere da maa han tho samme bulde och saar met vand som er brent aff Marubie/ sō man oc kaller kat vrt/oc døppe en klud i samme vand/oc legge hannem paa bulden eller saarene.

Mand maa och tho steden som bulden eller skaden er tho gonge om dagen met vand som er brent aff blaa Lilye røder oc døppe en klud der i/oc legge paa dem

Vand som er brent aff Bøner er gaat til ath tho Pestilentze bulde oc saar met Mand maa oc lade den tøcke ting aff samme bøne vand/som er neden paa bonden naar det brendis bliffue hoss vandet/thi det tørrer bulden och

saarene megit
❧ Du maat oc tho bulden oc saarene met vand sō er brent aff Cardo benedicta/oc støde puluer aff samme vrt/och strø det i saarene/thi det heler oc tørrer megit Saa maat du døppe en klud i samme vand/oc legge hannem der paa / det heler dem snart

❧ Du maat och tho Pestilentze bulde oc de obne saar met vand som er brent aff den brede Veybrede / thi det heler dem megit snarlige

❧ Du maat tho samme Pestilentze bulde oc obne saar met vand som er brent aff Hylde blomster/oc døppe en linē klud der i/oc legge paa skaden/thi det heler megit

❧ Vand som er brent aff Ko skarn / det heler megit / om man thor bulder eller saarene der met tho gonge om dagen oc veder en klud i samme vand/oc legger der paa

❧ Du maat och tho samme bulde eller saar met vand som er brent aff Hiertens fryd tho gonge om dagen/ och døppe en klud der i/oc legge hannem paa saarene

❧ Mand maa och tho Pestilentze bulde met vand som er brent aff Neller/oc døppe en klud der i/oc legge paa dem

❧ Du maat oc tho samme bulde met vand som er brent aff Hunde tunge/oc døppe en klud der i/och legge paa dem/thi det heler megit snarlige

For induertis Pestilentze bulde   Clxxvii

En som fornemmer ath han haffuer Pestilentze bulde induertis i sig da maa han dricke vand tre gonge om dagen som er brent aff Akeleye / huer tid tho skeder fulde til lige/ thi det hielper megit

Ti

for saadanne Bulde induertis ath læge dem

☞ Mand maa oc dricke vand som er brent aff Kattost/ tre gonge om dagen /huer tid tre skeder fulde til lige /thi det heler de induertis Bulde

✠ Dw maat och dricke vand som er brent aff Baldrian som mange kalle Valerian /fire skeder fulde Om morgenen fastendis /Det heler de induertis Bulde

✠ Mand maa oc dricke vand som er brent aff Jsop / tho gonge om dagen /tre skeder fulde til lige/Thi det læger megit vel de induertis Bulde i menniskem

✠ Vand som er brent aff en Vrt kallis Scabiosa/ oc voxer almindelige paa marken /læger de induertis Bulde Om mand dricker der aff tre gonge om dagen / tre skeder fulde til lige

☞ Dricker man oc tho gonge om dagen Saluie vand tre skeder fulde til lige / Da bryder det de induertis Bulde oc heler dem megit snarlige

✠ Mand maa oc dricke vand som er brent aff Malurt tho gonge om dagen /tre skeder fulde til lige /thi det heler dem induertis snarlige

Om nogen er hoffuen vduertis eller induertis 'CLXXviii Capittel

Om nogen er vduertis eller induertis hoffuen/ Da maa han dricke vand som er brent aff Holtz vrtis røder (som mange kalle S. Elene rod) Tho gõge om dagen /tho skeder fulde til lige Och døppe en klud der i oc legge hannem paa samme helsfuelse /det fordriffuer hende

✠ Mand maa oc dricke vand som er brent aff Blaa Lily

er / tre skeder fulde om dagen fastendis / och døppe en klud der i Oc legge hannem paa heffuelsen

☙ Det er oc gaat ath mand dricker tho gonge om dagen vand som er brent aff Kattoste / Och døpper en klud der i oc legge hannem paa samme heffuelse

☙ Dw maat oc dricke vand som er brent aff Hylde blomster tho gonge om dagen / Huer tid tho skeder fulde til lige thi det hielper for saadan heffuelse induertis / Dw maat oc døppe en klud i samme vand oc legge hannem paa heffuelse vduertis

☙ Dw maat oc dricke vand som er brent aff Hiorte Tunge blad / tho gonge om dagen / Hwer gong fire skeder fulde oc døppe en klud der i / Oc legge hannem der vduertis paa det hielper for den heffuelse

☙ Mand maa oc dricke vand som er brent aff Linde bloster tho gonge om dagen / tho skeder fulde til lige Oc døppe en klud der i oc legge hannem paa heffuelsen

☙ Dw maat oc giffue den siuge vand ath dricke afften och morgen / tre skeder fuld til lige Aff Hiertens freyd brent / Dw maat oc døppe en klud der i oc legge hannem paa heff uelse det hielper megit

☙ Dw maat oc døppe en klud i vand som er brent aff Re dicke / oc legge hannem paa heffuelsen

☙ Dw maat och døppe en klud i vand som er brent aff Abrød / oc legge paa heffuelsen / det hielper

☙ Den siwge maa oc dricke tho skeder fulde Rosen vand oc blende ith qwintin smaa filet fiskben der vdi / thi det hielper megit for den heffuelse

Naar mand vil Suedis

M nogen ville gerne suedis / oc kan dog icke Da maa han dricke vand som er brent aff dẽ brede Veybrede sex skeder fulde til lige Thi det hielper megit underlige til ath suedis / om han tecker sig varm

❧ Den som ville gerne Suedis han maa dricke vand sõ er brent aff Cardo Benedicta fire skeder fulde oc tecke sig saa varm met kleder naar han vil Suedis han maa oc dricke vand som er brent aff den Krusede Lectyge / sex skeder fulde til lige / Och tecke sig varm met kleder naar han vil Suedis

❧ Vand som er brent aff Natskade skal mand blende met Malurte vand / Oc dricke saa der aff sex skeder fulde til lige Och tecke sig varm met kleder saa fonger han snarlige Sued

❧ Den som vil swedis han maa dricke fire skeder fulde aff vand som er brent aff Isop / thi det hielper hannem til ath suedis / han skal oc tecke sig varm

Naar mand Suedis formegit Clxxx C

M nogen fornemmer ved sig selff ath han Suedis formegit Saa ath han bliffuer der aff Vansmectig Da maa hã stryge sit hoffuit bryst / sider oc reffbẽ Oc andre steder paa sit legeme der som han Swedis mest / met Rosemarin-Vand / det hielper for saa dan wnaturlig sued

❧ Vand som er brent aff Røde Rosen / Det hielper megit for saadan wnaturlig sued / Om man dricker der aff tho gonge om dage oc huer tid tre skeder fulde til lige

☙ Dw maat oc brende vand aff Iorber oc deris blad blō ster oc knopper oc stryge paa kroppen der som mest Suedis thi det betager megit saadan sued

Om man haffuer ond fugtighed i liffuit

CLxxxi Capittel

MEn som fornemmer ath han haffuer nogen ond fugtighed i sig Da maa han dricke vand som er brent aff Centaurea (som mange kalle Aurin paa danske) Oc dricke tho gange der aff om dagen tre skeder fulde til lige det vddriffuer dē onde fugtighed aff liffuit

☙ Han maa oc dricke vand sō er brent aff Hiertens froyd fire skeder fulde om dagen / det vddriffuer den onde fugtighed aff liffuit

☞ Mand maa oc tage vand som er brent aff Mitredicke fire skeder fulde fastendis / och blende lidet Salt der vdi til forn / Oc døppe saa en fier i samme vand / oc stinge hende ned i halsen Ath han kan spy och vdgiffue den onde fugtighed aff liffuit

Faar vduertis och induertis store hede

CLxxxii Capittel

FOrnēmer nogen stor hede / eller brynde vduertis eller induertis paa sit legeme Da maa hā dricke vand som er brent aff Swre Tre gonge om dagē tho skeder fulde til lige / Han maa och døppe en klud der i oc legge hannem vduertis paa heden

❧ Han maa och døppe nogre Hampe blaat i vand som er brent aff Endiuie/oc legge dem paa steden/thi det vddrager heden krafftelige
✿ Mand maa oc dricke vand som er brent aff de smaa blaa Fiole tho gonge om dagen tre skeder fulde til lige/oc døppe nogen Hamp i vandet/oc legge paa heden
❧ Mand maa oc dricke vand som er brent aff Lectyge/oc dricke der aff tho gonge om dagen / huer tid tre skeder fulde til lige Man maa oc døppe en klud i samme vand/oc legge offuer heden/det heler snarlige
✿ Den singe maa oc dricke tho gonge om dagen vand som er brent aff Jordber tre skeder fulde til lige
❧ Mand maa oc brende vand aff den hulde Tidssel/ och dricke der aff tre gonge om dagen/huer tid fire skeder fulde det fordriffuer heden Man maa och legge der aff vden paa heden met nogre Hampe blaar
❧ Den som haffuer saadan hede han maa dricke vand tho gonge om dagen som er brent aff Natskade/huer tid tho skeder fulde til lige/oc legge der aff vduertis paa
✿ Han maa och dricke vand som er brent aff Solsicker/tre gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde/det lesker den induertis hede
❧ Mand maa och brende vand aff Regnfan/och døppe en klud der i/oc legge hannem vduertis paa heden
✿ Mand maa oc dricke Rosen vand tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde/det lesker heden
❧ Mand maa oc dricke vand tho gonge om dagen som er brent aff Aakane blomster/tre skeder fulde til lige/och legge der aff vden paa/thi det vdsløcker induertis och vduertis hede

Ath ledske vduertis hede   Clxxxiij Cap

Den som haffuer nogen suar hede vduertis paa sit legeme han maa døppe en klud i vand som er brent aff Holtz vrt / och legge hannem vden paa heden / thi det drager heden vd

Han maa oc døppe en klud i vand som er brent aff Bulme / oc legge hannem paa den hede sted

Han maa oc døppe en klud i vand som er brent aff Huss løg / oc legge paa steden / det vddrager heden

Vand som er brent aff Hiorte tunge / det vddrager heden om man døpper nogre hampe blaar der i / oc legger dem paa steden / thi det vddrager heden

Vand som er brent aff Greskar men de ere vnge oc grøne / det lesker heden megit / om man døpper en klud der i / oc legger hannem paa heden

Vand som er brent aff Natskade det lesker heden megit om man døpper en klud der i / oc legger paa steden

Du maat oc legge en klud paa steden met vand som er brent aff Veybrede / det lesker heden

Vand som er brent aff grøne Hasle nøder det lesker heden om man døpper en klud der i / oc legger paa steden tho eller tre gonge om dagen

Du maat oc brende vand aff de grøne Valnuer oc deris blad / oc døppe en klud der i / och legge paa steden som heden er / det vddrager hannem

Om nogen er faarkølet
Clxxxiiii Capittel

OM benet eller nogen anden lem er eller bliffuer forkølet paa nogit mennisske da maa han tage vand som er brent aff Seneps blad/ oc stryge oc vride steden offte der met/ thi det vermer hannem megit vel oc snarlige igen

✠ Han maa oc døppe en klud i vand som er brent aff Cômilke blomster/oc stryge oc vride steden offte der met/thi det vermer hannem igen

✠ Mand maa oc stryge oc vride steden offte met vand som er brent aff gule Fiole/thi det vermer samme lem megit vel Han maa och dricke tho gonge om dagen aff samme vand tre skeder fulde til lige.

✠ Han maa och dricke tho gonge om dagen vand som er brent aff Hulurt/huer tid tho skeder fulde til lige / thi det vermer blodit igen

✠ Han maa och dricke Saluie vand tho gonge om dagen/ huer tid tre skeder fulde til lige/och stryge oc gnide steden der met/thi det vermer hannem igen

✠ Han maa oc stryge och vride steden met Rude vand/thi det vermer hannem megit

Om faargiftelse Clxxxv Capittel

OM en som bliffuer forgiffuen eller om han ode eller finge forgifft i sig/eller dricker hende i sig da maa han dricke fastendis tre skeder fulde aff vand som er brent aff Angelica først om sommeren / thi det fordriffuer den forgifft aff hannem

✠ Vand som er brent aff Ackeleye det er gaat emod forgifft om mand dricker tho gonge om dagen der aff / tho skeder

fulde til lige/ det vddriffuer forgifften

✿ Mand maa oc dricke tho gonge om dagen vand som er brent aff Polleye tre skeder fulde til lige/ thi det vddriffuer faargifften

✿ Mand maa oc dricke tre eller fire gōge om dagen vand som er brent aff Byncke fire skeder fulde til lige/thi det vddriffuer forgifften megit

✿ Vand som er brent aff Vepbrede/det vddriffuer forgifften om man dricker der aff tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde til lige

✿ Vand som er brent aff Cardo Benedicta det fordriffuer forgifft aff liffuit/om man dricker der aff tho gonge om dagen/huer tid tre skeder fulde til lige

✿ Vand som er brent aff Baldrian det vddriffuer forgifft om man dricker der aff fire skeder fulde fastendis

✿ Mand maa oc dricke fire skeder fulde fastendis aff Stennicke vand/thi det fordriffuer forgifften

✿ Mand maa oc dricke sex skeder fulde Jern vrte vand/ thi det fordriffuer forgifften aff liffuit

✿ Mand maa och dricke sex skeder fulde aff Mitredicke vand fastendis/thi det vddriffuer forgifften

✿ Du maat och dricke Rude vand tre dage til lige/huer gong sex skeder fulde/det vddriffuer forgifften

✿ Du maat och dricke vand som er brent aff Abrød fire skeder fulde fastendis/det vddriffuer forgifften

✿ Mand maa och dricke Malurte vand viii. skeder fulde/ det er gaat for all forgifft

Faar Raalde siuge Clxxxvi Cap

Onger noget menniske kaalde Siuge Da maa han dricke vand som er brent aff Commille blō me tho gonge om dagen / huer tid tre skeder fulde til lige / thi det fordriffuer kaalde siuge
Vand som er brent aff Blaa Lilyer fordriffuer kaalde Siuge om mā dricker der aff tho gonge om dagē tho skeder
Vand som er brent aff Hylde blomster/fordriffuer kolde siuge om man dricker tho gonge der aff om dagen / huer tid fire skeder fulde til lige
Vand som er brent aff Centaurea det er gaat for kolde Siuge om mand dricker det aff tho gonge om dagen huer tid fire skeder fulde til lige
Vand som er brent aff Hiertens Fryd / det er gaat for kolde siuge / Om man dricker der aff/ tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde til lige
Du Maat oc tho/stryge oc vride dine lemmer met vand som er brent aff Abrød for kaalde siuge
Mand maa oc dricke vand som er brent aff Celidonye tho gonye om dagen / tre skeder fulde til lige / Det fordriffuer kaalde siwgen megit snarlige
Vand som er brent aff vor Frwe Sengehalm(den vrt) Tre skeder fulde/ blendet met tre skeder fulde Malurt vād skal mand dricke fastendis det fordriffuer kaalde siuge
Vand som er brent aff Tormentille skal man dricke affen oc morgen huer tid fire skeder fulde/det hielper

Faar den hede Kaalde Siwge
CLxxxvii Capittel

Faar den hede kaalde Siuge   lxx blad

OM mand fornemmer ath kaalde siugen tager hannem met megen hede / Och han brender fast induertis Da maa han dricke vand som er brent aff Swre / och blende sin drick der met / thi det fordriffuer heden

✠ Mand maa och dricke tre gonge om dagen vand som er brent aff Borass den vrt / tre skeder fulde huer gong thi det fordriffuer den hede kolde siuge

✿ Dw maat oc dricke vand som er brent aff de smaa Flo le tre gonge om dagen / tre skeder fulde det ledsker heden

✠ Vand som er brent aff Greskar blendet met bom Olye er gaat for hede kaalde siuge Om mād lader stryge sin rygh der met oc gnide hannem vel oc tit der met

✿ Dw maat oc dricke vand som er brent aff Jord røg sō mand kaller Fumus terre paa Latine Tho gonge om dagen tre skeder fulde til lige / thi det fordriffuer heden

Faar kolde siuge hoss hiertet Clxxviij Ca

FOrnemmer nogen ath han haffuer hemmelig kolde siuge induertis hoss sit hierte met hede eller beuelse Da maa han dricke vand som er brent aff Borass den vrt tho gonge om dagen / huer tid tre skeder fulde til lige Thi det hielper for hierte kolde siuge

✠ Vand som er brent aff Oxe Tunge den vrt / det er gaat for kolde siuge oc hede om hiertet / Om mand dricker tho gonge der aff om dagen huer tid tre skeder fulde

✿ Vand som er brent aff Radhel Det er gaat for den hede oc kolde Siuge om hiertet er / om man dricker tho gonge der aff om dagen tre skeder fulde huer tid

Faar daglig kolde siuge Clxxix Ca

EN som haffuer daglige Kaalde siuge Han maa dricke vand som er før brent aff Malurt blendet met vãd aff vor Frue Sengehalm det fordriffuer daglig Kaalde Siuge

☞ Vand som er brent aff Persicke blomster/det er gaat for daglig kaalde Siuge/om mand dricker der aff tho gonge om dagen/tre skeder fulde til lige

☙ Mand maa oc dricke vand som er brent aff Tormentille tho gonge om dagen fire skeder fulde til lige/thi det fordriffuer den daglige kaalde Siuge

☙ Dw maat oc dricke vand som er brent aff den vilde Endiuie/tre gonge om dagen huer tid tre skeder fulde til lige

Faar fierde dagis kolde siuge Cxc Capit

DEn som haffuer den Fierde dagis Kolde siuge/hã maa dricke vand som er brent aff Agermønye/tho gonge om dagen/fire skeder fulde til lige thi det for driffuer den fierde dagis kaalde siuge

☙ Mand maa oc dricke fire skeder fulde fastendis aff vãd som er brent aff Cardo benedicta/det fordriffuer den fierde dagis kaalde Siuge

☙ Man maa och dricke tho gonge om dagen vand som er brent aff Jern vrt/huer tid tre skeder fulde til lige/det fordriffuer den fierde dagis kaalde siwge

☙ Mand maa och dricke vand som er brent aff Katwrt som mange kalle Baldrian fire skeder fulde fastendis om morgen/det fordriffuer den siwge

☙ Dw maat oc dricke vand som er brent aff den Spidsse Veybrede tho gonge om dagen/huer tid fire skeder fulde thi

det fordriffuer fierde dagis kaalde siuge

Mand maa oc dricke vand som er brent aff Tormentille tho gonge om dagen / fire skeder fulde til lige / thi det fordriffuer fierde dagis kaalde siuge

Mand maa oc dricke Malurte vand / tho gonge om dagen huer tid fire skeder fulde til lige / thi det fordriffuer den fierde dagis kaalde siuge

Om nogen haffuer huer anden dagis

Eller huer Tredye dagis kaalde Siuge

Cxii Capitel

DEn som haffuer huer andē dagis eller huer Tredye dagis kaalde Siuge Hā maa dricke vand sō er brent aff Hylde blomster / tho gonge om dagē huer tid tre skeder fulde til lige / thi det fordriffuer Anden dagis oc Tredye dagis kaalde Siuge

Mand maa oc dricke vand som er brent aff Jern vrt tho gonge om dagen / tre skeder fulde til lige thi det fordriffuer anden oc Tredye dagis kaalde siuge

Vand som er brent aff Tormentille er gaat faar saadan kaalde Siuge Om mand dricker der aff / tre gonge om dagen huer tid tre skeder fulde til lige

Vand som er brent aff Malurt er gaat for Anden och Tredye dagis kaalde Siuge Om mand dricker det aff morgen oc afften tre skeder fulde til lige

Faar Pestilentze Cxiij Capit

OM Pestilentze regerer megit Da maa mand dricke vand som ere brent aff Kalwrt som mange kalle Baldrian tho skeder fulde om morgenen for

mand gaar aff hwset/det beskermer hannem for Pestilentze
❧ Han maa oc dricke tho skeder fulde fastendis om morgenen aff vand som er brent aff Tormentille/ før mand gaar vd aff hwset i lucten Han maa och blende ith halfft quintin Bolus Armeni der i/det beuarer hannem for Pestilentze

Frøcter nogen for Pestilentze Cxciii C.

DEn som frøcter for Pestilentze han maa dricke vand som er brent aff Surer tho gonge om dagen huer tid tho skeder fulde/ det beuarer hannem for Pestilentze
❧ Vand som er brent aff Endiuie er gaat for Pestilentze om man dricker tho gonge der aff om dagen/ tho skeder fulde til lige/thi det beuarer vel for Pestilentze
❧ Man maa oc dricke vand som er brent aff Angelica om morgenen tho skeder fulde fastendis / før man gonger aff hwset/det hielper for Pestilentze
❧ Du maat och dricke vand som er brent aff Quess vrt som mange kalle Bied vrt/fire skeder fulde fastendis/ det beuarer dig for Pestilentze
❧ Du maat oc dricke vand som er brent aff Radhel tre skeder fulde om morgenen/det hielper for Pestilentze
❧ Du maat och dricke tre skeder fulde aff Scabiose vand fastendis/thi det er gaat for Pestilentze
❧ Eller du maat dricke tre skeder fulde aff Tormentille vand fastendis/det hielper for Pestilentze
❧ Mand maa och dricke vand som er brent aff Malurt fire skeder fulde fastendis om dagen/ det beskermer vel for Pestilentze

✠ Mand maa oc dricke fastendis tre skeder fulde aff Veybrede vand/thi det er gaat for Pestilentze

Om nogen haffuer Pestilentze Cxxiiii Cap

Om nogen er befengder eller haffuer Pestilentze da skal man tage tho skeder fulde aff vand som er brent aff Angelica / och siøde ith halfft quintin aff hennis rod / och blende det vel met en sked fuld aff Edicke/och ith quintin Theragelse tilsammen oc giffue den siuge det ath dricke før han soffuer met Pestilentzen/och legge hannem paa den side som han formeinmer hende ath han kan vel suedis/da faar han bod igen / och hielper for Pestilentzen

✠ Mand maa oc dricke stray met det første tho eller tre skeder fulde aff vand so er brent aff den brede Veybrede/oc døppe en klud der i/oc legge offuer hans Leffuer

✠ Du maat och giffue den siuge tho skeder fulde aff vand som er brent aff det grøne skind paa Valnødder sider / och blende samme vand met en sked fuld aff Edicke/ det er gaat for Pestilentze

✠ Tag fire skeder fulde aff Tormentille vand / och blende samme vand met halff anden sked Edicke / och ith quintin Teragelse/oc giff den siuge det ath dricke / och leg hannem ned/oc vrid hanss hender oc føder met Edicke støt met Rude Malurt och salt/oc lad hannem vel suedis Gør det och lige saa om anden dagen/det hielper for Pestilentzen

For stor hede i Pestilentzen
Cxxv Capittel

Haffuer mand stor hede i Pestilentze da maa mand dricke vand som er brent aff de smaa blaa Fioler/oc blende sin drick der met/thi det bortager den hede i Pestilentze

Du maat oc døppe en klud i vand som er brent aff Huss løg/oc legge hannem vden paa steden / thi det borttager heden i Pestilentze

Du maat och giffue den siuge tho skeder fulde aff vand som er brent aff Aakane blomster/ oc blende hanss drick met samme vand/thi det bort tager den hede Pestilentze

Han maa och dricke Lectyge vand tre gonge om dagen huer tid tre skeder fulde/thi det fordriffuer den hede Pestilentze/oc lesker tørsten megit

Om mand drømer megit Cxcvi Capit.

Den som haffuer stor och vnderlige drøme/eller drømer megit han skal dricke tre skeder fulde aff vand som er brent aff en vrt kallis Engels søt/ oc Polipodium paa latine/ och et lige som smaa bregne/oc gror vnder Ege tre/det vand skal mand dricke naar mand gaar i seng/thi det er gaat for saadanne drøme

Vand som er brent aff Hiorte tunge den vrt/ det er gaat for saadanne drøme/om mand dricker der aff tre skeder fulde om afftenen/før mand gaar i seng/thi det hielper for saadanne suare drøme som mand haffuer

Faar druckenskaff
Cxcvii Capittel

OM nogen bliffuer gerne/eller snart drucken aff Vin eller øl da maa han dricke vand som er brent aff Bethonye fastendis fire skeder fulde / det beuarer hannem den gantske dag/ath han bliffuer icke drucken

❧ Vand som er brent aff grønt Zedefer eller aff hennis ber oc blad beuarer menniskẽ vel fra druckenskaff/om man dricker tre skeder fulde fastendis der aff før man gaar til drickis enckten til Vin eller øl

❧ Item kant du icke faa saadant vand falt her i riget da maat du ede ith gaat sticke Zedefer før du begynder at dricke/thi det staar megit mod druckenskaff

❧ Ath hele Saar med Vand

Ath hele ferske saar — Cxcviii Capit.

HAffuer nogen ferske saar som han vil hele met vand da maa han tho dem met vand som er brent aff blaa Lilyer och døppe en klud i samme vand och legge paa saarit

❧ Mand maa oc dricke fire eller fem skeder fulde Bethonye vand afften och morgen/thi det heler saarene induertis/oc løber vd mod saaret ath læge det

☞ Dw maat och tho Saaret met vand som er brēt aff Radhell / Oc døppe en klud der i och legge der paa

✠ Dw maat oc dricke Benedicte Vand Afften oc morgē fire skeder fulde / oc tho saarene der met offte om dagen

C Dw maat och tho Saarene met vand som er brent aff Centaure / Oc døppe en klud der i / oc legge paa dem

❧ Den Saare maa oc dricke afften oc morgen / vand som er brent aff Egeløff tre skeder fulde til lige / det heler Saaret oc stiller blodit megit snarlige

✠ Mand maa oc dricke vand som er brent aff Baldrian tre eller fire skeder fulde til lige / thi det læger induertis och løber vd til Saaaret ath læge det met

❧ Mand maa och tho Saaret met vand som er brent aff Rølicke / oc døppe en klud der i och legge paa Saarit

✠ Vand som er brent aff Hunde Tunge den vrt det læger saaret megit Om man thor det offte der met

✠ Hulurt vand læger oc saaret megit om mand thor det offte der met / Oc døpper en kuld der i Oc legger det paa

❧ Vand som er brent aff Romsk kaal læger Saaret snart Om mand thor saaret der met / oc døpper en klud der i oc legger paa saarit

❧ Mand maa och dricke daglige fire skeder fulde aff vand som er brent aff Bycke / Oc døppe en klud der i oc legge hannem der paa

❧ Han maa och dricke vand som er brent aff Rød kaal tre skeder fulde / oc stryge saaret der met

✠ Mand maa oc dricke Salute vand tho gonge om dagē tho skeder fulde til lige / Oc tho saaret der met oc døppe en klud der i oc legge offuer saarit

❧ Man maa oc tho Saarit met Malurte vand / oc døp-

pe en klud der i oc legge hannem offuer saarit det hielper
✠ Dw maat oc tho Saaret daglige met vand sō er brent aff Hwide Lilye blomster/oc aff rødderne/thi det heler Saaret/Dw maat oc døppe en klud der i/oc legge paa saarit

Ath Stille Blodet i saar Cxcix Capittel

Ilt dw stille Blodet paa nogit ferst Saar/Da maat dw døppe en klud i vand som er brent aff de Blaa smaa Fiole/oc legge hannem paa saarit
✿ Dw maat oc døppe en klud i vand sō er brent aff den brede Veybrede/oc legge hannem offuer Saaret met nogen bom Olye
☞ Den saare maa oc dricke fem eller sex skeder fulde aff vand som er brent aff de første och smeste vnge Egeløff och døppe en klud der i oc legge offuer saarit det stiller blodit
✠ Vand som er brent aff kattoste Røder stiller blodit om mand døpper nogē bom vld der i oc legger paa saarit
✿ Mand maa och døppe bom vld i vand som er brent aff Saluie oc legge paa saarit det stiller blodit
✠ Mand maa oc døppe nogen bom vld i vand som er brent aff Røde Rosē oc legge paa Saarit thi det stiller blodit snarlige

Faar lede vand i Saar Cc Capittel

Ornemmer den som hwgen eller saar er ath hans lede vand løber vd i saaret/Da maa han dricke tho gonge vand om dagen som er brent aff Celidonye fire skeder fulde til lige/Och det maa han gøre i tre eller fire dage til lige/Och tho Saaret met

samme vand / Oc døppe ith klede i samme vand och legge det offuer saaret / Thi det drager lede vandet der fra och steder icke til ath det løber vd ath saaret

Dw maat oc brende vand aff Regen orme / Oc døppe en linen klud der i / och tho Saaret tho gonge om dagen der met / oc døppe ith lidet sticke bom vld i samme vand oc legge det paa Saarit

Ath Saarit skal icke Bulne Eci Capit

Vilt dw foruare Saarit ath det skal icke Bulne Och ath der skal icke komme hede der vdi / Da maat dw døppe en klud i vand som er brent aff den brede Vegbrede / oc legge offuer plasteret paa Saarit / Det beuarer Saarit ath der kommer icke hede vdi Och ey heller i bulde / thi maa mand det gøre fire eller fem dage

Den som er saar maa och dricke tho gonge om dagen vad so er brent aff Hesle nøder blad oc knopper / thi det betager heden megit induertis / han maa oc døppe en klud i samme vand / oc legge hannem vden paa Saarit / thi det beuarer for den vduertis hede ath saarit skal icke bulne eller komme hede der i

Dw maat oc døppe en klud i vand som er brent aff Røde Rosen Och legge hannem offuer Saarit och plasterit / Om dw fornemmer hede der i / thi det bort tager all heden der fra

Dw maat oc døppe en linen klud i vand som er brent aff huide Lilye Røder / oc tho Saarit der met / Och legge en klud offuer Saarit met samme vand / det køler oc leger vel

Om Saarit giffuer røde aff sig Ccij Capit

Aar der megen røde eller vaar aff Saarit Da maa mand tho det met vand som er brent aff den brede Veybrede / Och døppe en klud der i oc legge hannem offuer saarit / thi det beuarer for saadan røde oc vaar At det icke flyder eller kômer aff Saarit

Mand maa oc tage vand som er brent aff Huide Lilyer oc hennis røder / och døppe en klud der i oc tho den wrenhed aff Saarit der met / thi det heler oc hielper for saadã røde oc vaar / oc læger saarit

Dw maat oc tho Saarit met Malurte vand / oc døppe en klud der i / oc legge paa Saarit / thi det forwarer for fistel / oc for andre bulder / oc læger megit

Faar dybe Saar Cciij Capittel

M Saarit er megit dybt Da maa mand døppe en ren klud i vand som er brent aff Kattosi och tho saarit der met och legge hannem offuer det / Thi det opfylder kødet megit igen

Mand maa oc tho Sarit met Hwnig vand / Oc døppe en klud der i oc legge hannem der paa / det renser saarit / och opfylder kødet igen oc læger megit

Vand som er brent aff Romsk kaael Er oc gaat om mand thor Saarit der met / oc legger det offuer saarit

Faar Saar som ilde lucte CCiiii. Capitel.

Faar saar som ilde lucte

Haffuer nogen saar som stincke oc ille lucte da maa han døppe en linen klud i vand som er brent aff Comīnille blomster/och tho saarit der met/thi det renser/heler borttager den stanck oc onde aff saarit

Den som haffuer fule saar som ille lucte han maa dricke vand som er brent aff Kattost/och tho saarit der met/thi det renser det onde kød/oc fordriffuer stancken

Mand maa och tho saarit met Hunig vand/thi det bort tager den onde luct/oc læger det

Du maat oc tho saarit met vand som er brent aff Nelle røder/thi det renser megit/oc fordriffuer den onde luct

Man maa och tho saarit met Rosen vand/ thi det renser oc læger oc bort driffuer den onde luct oc stanck

Om der er madke i saarit CCb Capittel

Kommer der madke eller orme i saarit da maa han tho det met vand som er brent aff Egeløff/thi det fordriffuer dem oc læger oc renser saarit

Man maa oc tho saarit met vand som er brent aff Agermønye tho gonge om dagen/thi det renser saarit oc fordriffuer madkene oc ormene

Du maat oc tho saarit eller den gamle bulde met vand som er brent aff Malurt oc døppe en klud det i/oc legge det paa/thi det renser oc døder madkene

Du maat oc tho saarit eller bulden met vand som er brēt aff Katte vrt/thi det fordriffuer madkene

Om man er stungen stødt eller falden hart

CCvi Capittel

DEn som bliffuer stungen/støt eller falder hart/oc slar sig nogit dybt saar saa ath blodit løber induertis i hannem/eller bliffuer leffrit der inde/ da maa han dricke vand sō er brent aff Agermøne tho gonge om dagen/thi det vddriffuer det leffrede blod/och læger megit induertis den brøst som mand haffuer der aff

✠ Man maa oc dricke vand som er brent aff Eske løff/ oc døppe en klud der i/oc legge hannem paa saarit/ thi det vddrager det leffrede blod/oc læger saarit

✿ Du maat oc giffue den siuge ath dricke tre gonge vand sō er brent aff Jord røg / som kallis Fumus terre paa latine fire skeder fulde til lige/thi det vddriffuer leffred blod

✠ Han maa oc dricke tho gonge om dagen tre skeder fulde til lige aff vand som er brent aff vild Saluie/thi det vddriffuer det leffrede oc onde blod

✠ Du maat oc giffue den siuge ath dricke tre gonge vand som er brent aff den huide Tidsel som mand kaller Marie korn/thi det vddriffuer det leffrede blod

✿ Du maat och dricke vand som er brent aff Hiorte tunge afften oc morgen/huer tid tre skeder fulde

Om nogen Lem forsuinder   Cxvii capit.

DEn som forsuinder nogē Lem paa eller vāsmectis ath han bliffuer Lam eller atħ han kan icke vel tage/røre eller føle hannem da skal han strygе och gnide samme Lem vel met vand som er brent aff Kalffue blod/oc døppe en klud der i/oc legge hannem saa varm offuer samme Lem

✠ Du maat oc stryge oc gnide den samme Lem met vand som er brent aff menniskis blod/oc døppe ith klede der i/ och legge det saa varmt paa menniskē

☙ Du maat och tho de Lemmer som saa forsuinder met vand som er brent aff Rosemarin/oc legge det met ith klede offuer samme Lemmer/det hielper dem megit til paff igen
☙ Vand som er brent aff Senips blad och knopper det hielper samme vansmectige Lemmer megit/om mand thor och stryger dem vel det met/och legger det saa varmt paa steden

Om nogen haffuer Fistel   CCviii Cap.

Haffuer noget menniske fonget Fistel paa sit legeme ehuor som helst det er da maa han døppe en klud i vand som er brent aff Blaakorn/ oc legge hannem paa steden / och tho steden før met samme vand
☙ Du maat oc døppe en klud i vand som er brent aff den brede Vepbrede/oc tho Fistelen tho eller tre gonge om dagen der met/oc legge hannem siden der paa/saa dør han
☙ Den som haffuer Fistel han maa dricke tho gonge om dagen vand som er brent aff Benedicte blad oc røder tre ske der fulde til lige Han maa oc døppe ith klede i samme vand oc legge paa hannem/thi det døder hannem
☙ Du maat oc døppe en klud i vand som er brēt aff Jern vrt/tho gonge om dagen/oc legge hānem paa samme Fistel thi det døder hannem/oc heler steden
☙ Man maa oc tho steden met vand som er brent aff Mirredicke/oc legge det paa steden/thi det døder Fistelen
☙ Den siuge maa och tho Fistelen met vand som er brent aff Nelle røder/oc legge der aff paa hannem
☙ Han maa oc stryge oc tho steden tre gonge om dagen met vand som er brent aff Hwlurt/det hielper

Han maa tho Fistelen tre eller fire gonge om dagen met vand som er brent aff Celidonye/oc døppe en klud der i/och legge paa steden/thi det heler hannem

Vand som er brent aff Tormentille det døder Fistelen/oc heler steden/om man thor hannem vel der met/oc døpper en klud der i/oc legger offuer hannem daglige

Merck oc vel ath du skalt først døde samme Fistel/och siden tho hannem met forscreffne vand/och legge det offuer hannem ath han kan lægis

Om nogen haffuer Krefft   CCix Capit.

Den som fonger Krefft paa Brystet eller nogen anden sted paa sit legeme han maa døppe en klud i vand som er brent aff blaa Lilyer oc hennis rø-der/oc legge hānem paa steden/det døder Krefften oc læger saarit megit

Mand maa och tho Krefften met vand som er brent aff Cardo benedicta tre gonge om dagen / och støde puluer aff samme vrt oc strø paa hannem/och døppe en klud der i och legge paa steden/det heler hannem snarlige och krafftelige det er tit forsøgt

Du maat oc tho Krefften idelige met vand som er brent aff Hiorte tunge/oc legge der aff met en klud paa saarit/thi det døder hannem oc læger

Mand maa oc tho Krefften tho gonge om dagen met vand som er brent aff Nelle røder/oc døppe en klud der i oc legge hannem offuer saarit/det døder hannem

Du maat och støde grøn Celidonye met Edicke / och brende vand der aff/och tho Krefften der met/ och døppe en

klud der i oc legge paa hannem / det døder oc læger hannem

❧ Om maat tage Tormentille røder oc skiide dem i vin oc brende vand der aff / oc to krefften der met Och døppe en klud der i / oc legge det paa det læger hannem vndelige

Om mand haffuer en wlff paa sit liff CCx Capittel

Den som haffuer en Vlff nogen sted paa sit liff / han maa brende vand aff Blodurt oc tho steden offte det met som han sider Och døppe en klud i samme vand / oc legge hannem paa samme wlff thi det læger hannem vel och snarlige

☞ Han maa oc brende vand aff Nitredicke / oc tho saa tit idelige det met / Oc døppe en klud i samme vand oc legge paa wlffuen / thi det heler hannem

Faare Forgifft Ccxi Capittel

Om nogen bliffuer stungen eller beden aff en forgifftig Orm eller ederkoppe eller fonger noget forgifftigt saar aff dem / eller andē forgifft Da maa han tho samme saar eller bid / tho gonge om dagen met vand som er brent aff den Brede Veybrede / oc døppe en klud der i oc legge paa Saarit det heler megit vel

❧ Vand som er brent aff May blomme (som kallis Lilium Conuallium paa latine / det vddrager den forgifft til sig om mand døpper en klud der i oc legge paa Saarit

Om nogen er stungen i Tarmene Ccxii C

OM nogit Mennicke bliffuer stunget gennem sine Tarme Da maa hā brēde vād aff Regnorme / och dricke der aff tre gonge om dagen huer tid tho skeder fulde til lige / Thi det heler hānem megit induertis som Tarmene ere stungne igennem paa

Om nogen bliffuer Stungen Cxxiij C

BLiffuer nogit Mennicke skuden Eller Stungen aff Torn / Eller om han treder Søm eller Torn i sine føder / eller anderstedis paa sit legeme Da maa han døppe nogre rene hampe blaar i vand sō er brent aff Blaa Lilyer røder / Och legge dem paa saarit thi det vddrager Jernet / Torn / søm eller andet som der inde vaar

❧ Den som haffuer Jern / Torn / søm / ben / eller andet i sit legeme han maa dricke tho gonge om dagen vand som er brent aff Bethonye / tho skeder fulde til lige / Oc døppe en klud i samme vand oc legge paa saarit / thi det drager det vd som der inde er

Om nogen er falden eller slagen Cxxiiii C

FAlder nogen eller slar sig suarlige i sit hoffuit Saa ath panden bøgis ind eller gaar sønder Oc mister der aff sit maal / Da maa han dricke Lauendel vand tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde Thi det hielper hānē at faa sit maall igē

❧ Mand maa oc dricke vand som er brent aff Maymaanetz blomster (sō kallis Liliū Cōualliū paa latine)

Naar mād bliffuer blaa aff fald

Tho gonge om dagen huer tid tho skeder fulde til lige

✠ Den som haffuer saadan brøst han maa dricke tho gonge om dagen vand som er brent aff de smaa blaa Fiole tho skeder fulde til lige thi det hielper hannem at faa sit maal igen

Naar mand bliffuer blaa aff fald eller slag CCxv Capittel

BLiffuer nogen blaa paa sit legeme aff nogit fald eller slag aff stock eller Sten / Saa atj der bliffuer noget leffred blod induertis der aff hoss hannem Daa maa han dricke tho gonge vand om dagen som er brent aff Jord røg (som kallis Fumus terre paa latine) fire skeder fulde til lige / thi det er gaat for Leffret blod oc bort tager blaanelsen / om mand stryger det vden paa steden

✠ Vand som er brent aff Eske løff er gaat for den blanelse om mand døpper en klud der i oc legger hannem paa steden det fordriffuer leffred blod

✠ Vand som er brent aff vaar Frue Sengehalm er oc gaat for saadā blaanelse om mand døpper en klud der i oc legger hannem paa steden

Naar Been er sønder Ccxvi Capittel

SLar nogen sit Been i tw eller falder nogen sit Reffben i tu/eller slar det sønder /Da maa han dricke vand som er brent aff Baldrian (som mā ge kalle Katwrt) Tre gonge om dagen huer tid

fire skeder fulde til lige Thi det heler samme been induertis megit

Den Siuge maa oc dricke vand som er brent aff Centaure morgen och afften / fire skeder fulde huer tid / thi det heler de brøóne ben til sammē igen

Man maa oc dricke vand som er brent aff Regn Orm tre skeder fulde til lige / thi det heler de brøóne been

Den Siuge maa oc dricke afften och morgen / vand som er brent aff Tidløse det er de smaa Gule Lilyer som voxe først om vaaren i vrtegaarde fire skeder fulde huer tid thi det heler de brøóne been induertis

Faar den Onde Ild   Cxxvii   Capittel

Om noge menniskes Lem bliffuer betend met dē Onde ild / som mange kalle S: Anthonyes ild / Da maa han døppe en klud i vand som er brent aff Swret Oc legge den paa steden / thi det vddrager heden och ledsker megit

Dw maat oc døppe en klud i vand som er brent aff dē brede Veybrede / och binde den om kring thi det vdsløcker den onde ild oc hede

Dw maat och døppe en klud offte om dagen i Rosen vand oc binde hannem paa steden det lesker heden

Mand maa och døppe en klud i vand som er brent aff Tidløse (som er de gule smaa Lilyer som først opuoxe om vaaren) och binde samme klud paa steden / thi det lesker heden

Dw maat oc døppe en klud i vand som er brent aff Vie løff / Och binde hannem offte paa steden saa vuad

At det lesker heden

Om nogen haffuer brent sig CCxviii Ca

Den som brender sig aff Olye/het vand/het Jern eller aff Ild/da maa han døppe en klud i vand som er brent aff den brede Veybrede/oc legge hānem idelige saa vaad paa steden/thi det heler

☙ Vand maa och døppe en klud i vand som er brent aff Cardo benedicta/oc legge paa steden

☙ Mand maa oc blende vand aff Hussløg brent met Olye oc døppe en klud der i/oc legge paa steden

☙ Du maat oc døppe en klud i vand sō er brent aff Linde blomster/och binde hannem paa den brende sted/ det drager heden vd/oc heler saarit

☙ Vand som er brent aff Roer er gaat for saadan skade/om man døpper en klud der i/ oc legger paa steden

☙ Du maat oc tho den brende sted met vand som er brent aff huide Lilyer morgen oc afften/oc døppe en klud der i oc legge hannem paa den brende sted

☙ Du maat oc tho den brende sted met vand som er brent aff Mennickis piss/oc døppe en klud der i/ oc legge hānem paa den brende sted

☙ Du maat oc tho den brende sted met vand som er brent aff konsøg/oc døppe en klud der i/oc legge paa steden/ thi det køler oc lager saarit snart

Om mand brendis aff Solen
CCxix Capittel

En som bliffuer Solbrender eller sort i sit ansicte aff megen stor hede da maa han døppe en klud i vand som er brent aff Cardo benedicta/och legge hannem paa ansictet oc tho det stedsse der met

❧ Han maa oc tho sig met samme vand om huden gaar aff ansictet aff den hede solbrynde

❧ Man maa och tage vand som er brent aff Hussløg/och blende det met Olye/oc tho ansictet och anderstedis der met som solen haffuer brent huden aff/thi det heler oc gør hud der paa snarlige

Faar frost oc kuld   Cxxx Capittel

Onget noget menniske frost eller kuld i sine føder eller paa nogen anden aff sine Lemmer da maa han døppe en klud i vand som er brent aff Linde blomster/oc legge hannem paa den frøsne sted/thi det lager megit

❧ Du maat oc døppe en klud i vand som er brent aff Kat urt/och tho den frøsne sted der met/och legge hannem siden der paa om natten

❧ Du maat oc døppe en klud i vand som er brent aff Roer oc tho steden der met/oc legge hannem oc siden der paa/ thi det lager megit

Faar den kaalde Ild   Cxxxi capit.

Onget nogen menniske den kolde Ild saa ath han haffuer noget saar eller bulde eller Apostieme som brender megit /oc det er dog kalt oc fryss der vden

omkring oc rødner da maa han tho steden met Rosen vand oc døppe en klud der i och legge offuer steden/ thi det heler den kolde brynde/oc gør gaat mod kylden der hoss er

Om mand bliffuer beden aff nogit forgiff tigt diwr CCxvii Capittel

OM nogit menniske bliffuer beden aff nogit forgifftigt diwr/da maa han dricke tho gonge om dagē vand som er brent aff blaa Lilye røder tho steder fulde til lige/och døppe en klud der i/och legge paa steden/thi det vddrager den forgifft/oc læger saarit

Hand maa oc dricke vand tho gonge om dagen som er brent aff Saldrian/som man oc kaller Kat vrt/oc tho steden der met/oc legge det paa steden met en klud thi det vdbider det edet oc læger

Du maat och døppe en klud i vand som er brent aff vor Frue Sengehalm/och legge hannem paa saarit och tho det offte der met/thi det heler megit

Du maat oc giffue den syge Rude vand ath dricke/ oc døppe en klud der i oc legge hannem paa steden/oc tho hānem offte der met/thi det læger megit

Du maat oc tho steden offte met Salute vand/oc døppe en klud der i/oc legge paa steden/thi det drager oc bider den onde forgifft der aff

Du maat och tho steden tho gonge om dagen met vand som er brent aff huide Lilyer /och døppe en klud der i/och legge paa steden/det heler saarit

Du maat oc døppe en klud i vand som er brent aff den spidsse Veybrede/och legge paa steden/och tho hannem offte

met samme vand/det lager megit

Om der komme nogen Orm i mēnisken men han soffuer

CCxxvii Capittel

Onger nogit menniske Orm i sig men han soffuer da skall han strax met det første dricke sex skeder fulde aff vand som er brent aff Basilicon/thi det vddriffuer samme Orm

❧ Han maa och dricke tho skeder fulde aff vand som er brent aff Cardo benedicta/huilcken vrt som nu er almindelig her i Riget/thi det vand vddriffuer alle forgifftige oc onde Orme aff mennisken/som komme i hannem men han soffuer/eller anderledis

For forgifftige diwrs sting

CCxxviii Capittel

OM nogit forgifftigt diwr stinger nogen da maa han dricke tre skeder fulde aff vand som er brent aff Kat vrt/som mange kalle Baldrian/oc døppe en klud i sāme vand/oc legge paa saarit/thi det vddrager den forgifft oc lager saarit snarlige

❧ Du maat oc tho saarit idelige met vand som er brent aff Neller/oc døppe en klud der i/och legge paa steden/thi det vddrager den forgifft oc heler saarit

❧ Du maat oc tho saarit idelige met vand som er brent aff vor Frue Sengehalm/oc døppe en klud der i/och legge det paa/thi det vddrager forgifften oc lager megit

Om nogen bidis aff ith forgifftigt diur CCxxxv Capittel

DEn som bliffuer saa snarlige stungen eller biden aff nogit ont eller forgifftigt diur At han mister sit maall och kan icke tale Da maa han dricke vand sõ er brent aff løg fem eller sex gonge huer tid fire skeder fulde/thi det hielper hannem til ath tale igen oc til sin helbrede

Faar hugorme bid Ccxxxvi Capit

BLiffuer nogen biden eller stungen aff nogen hugorm Da maa han strax dricke sex skeder fulde aff vand som er brent aff Polleye / och tho Saarit tho gonge om dagē det met/Oc døppe en klud der i oc legge paa saarit/Det heler snarlige

☞ Mand maa oc dricke Commille blomme vand tre gonge om dagen huer tid tho skeder fulde/Oc tho stedē tho gonge der met / Och legge noget der aff met en klud paa saarit /thi det vddrager forgifften

☘ Han maa oc dricke tre skeder fulde aff vand sõ er brent aff Cardo Benedicta/oc tho saarit der met tøffuer om dagē oc døppe en klud der i oc legge der paa

☘ Mand maa oc døppe en klud i Fennicke vand/oc legge hannem paa Saarit /oc tho det vel der met

☘ Mand maa oc dricke tho gonge om dagen vand som er brent aff Huide Lilye røder tho skeder fulde til lige / oc døppe en klud der i/oc legge paa steden naar han er før vel thoen der met / thi det lager

Om en galen hund bider nogē Ccxxvii C

Naar en galen Hund haffuer bidet nogen Da maa han døppe en klud i vand som er brent aff den bre oc Veybrede tho gonge om dagē oc legge hānē paa Saarit hā skal oc tho saarit der met thi det læger

☙ Han maa och dricke tho gonge om dagen vand som er brent aff Maymaanedz blomster (som kallis Liliū cōual lium paa Latine) tre skeder fulde til lige / och tho saarit der met offte thi det læger megit

✿ Dw maat oc døppe en klud i vand som er brent aff Hiertens fryd oc tho saarit der met / oc legge hannem der paa siden thi det heler oc vddrager forgifften

☙ Dw maat och dricke Rude vand tho gonge om dagen huer tid tre skeder fulde / Oc tho saarit der met oc døppe en klud der i oc legge hannem offuer saarit / det heler megit

Naar en Ederkoppe stiger nogē Ccxxviii C

Hwo som bliffuer stungē aff en Ederkoppe Han maa dricke Morgen oc afften tre skeder fulde aff vand som er brent aff Cardo Benedicta / Oc tho stedē der met som stungen er / thi det helet

☙ Han maa oc døppe en klud i vand som er brent aff Borass den vrt oc legge paa saarit sō Ederkoppē haffuer stungit thi det heler oc bort tager pinen

✿ Dw maat och tho steden som stungen er met vand som er brent aff den brede Veybrede tho gonge om dagen oc døppe en klud der i oc legge paa saarit

☙ Dw maat oc tho steden som stungen er met vand som er brent aff Reddicke / och legge det siden der paa

Naar en Ederkoppe stinger nogen

met en klud /thi det vddrager forgifften

❧ Mand maa och tho steden met vand som er brent aff Aborød /oc døppe en klud der i och binde offuer steden / thi det vddrager forgifften oc heler stinget

❧ Mand maa och tho steden met vand som er brent aff Liliū Conuallium/som man kaller Maymaanetz blomster Tho gonge om dagen / och legge det offuer steden som plaster thi det vddrager forgifften

Naar Bi Brims eller Gedehams stinger nogen CCxxix Capittel

OM nogen Bi Brims eller Gedehams haffuer stungit nogit Menniske / Da maa han døppe en klud i vand som er brent aff den vrt Borats / och legge hannem offuer stingit Thi det bort tager sprecken oc heler megit vel samme sting

☞ Mand maa oc døppe en klud i vand som er brent aff Maymaanetz blomster (som kallis Lilium Conuallium paa latine) oc binde paa steden som stungen er/thi det heler samme sting

❧ Mand maa oc tho steden met vand som er brent aff Saluie /oc døppe en klud der i och binde der paa

Om nogen bliffuer stungen aff en Scorpion CCxxx Capittel

DEn som bliffuer stungen aff en Scorpion han maa dricke tho gonge om dagen vand som er brent aff Cardo benedicta/tho skeder fulde til lige Oc døp-

pe en klud i samme vand och legge hannem paa steden som stungen er / det heler hannem snarlige

☙ Han maa oc døppe en klud i vand som er brent aff Hiertens ffreyd Och binde hannem paa steden som stungen er aff Scorpion thi det lager snarlige

☞ Mand maa oc døppe en klud i vand som er brent aff Redicke tho gonge om dagen oc binde hannem offuer steden som er stungen / thi det drager forgifften vd

Faar den fallende Sot Cxxxi Capittel

Vo som haffuer den fallende Sot / Eller former ath hwn vil kõme hannem paa Da skall hã strax met det første dricke tho gonge om da gẽ vand sõ er brent aff dẽ smaa Blaa Fiole tho skeder fulde til lige Thi det er megit gaat for den siuge / Oc serlestis for børn oc vnge folk som hende faar

☙ Den siuge maa oc dricke i xvi dage til lige / tho gonge om dagen / fire skeder fulde aff vand sõ er brent aff dẽ brede Veybrede thi det fordriffuer den fallende sot

☘ Mand maa oc dricke tho gonge om dagen vand som er brent aff Hwlurt / huer tid fire skeder fulde til lige

☙ Den siuge maa oc dricke tho gonge om dagen vand som er brent aff Linde blomster / tre skeder fulde til lige / thi det er megit gaat for den faliende sot

☞ Mand maa och dricke tho skeder fulde aff Hiertens Freyd vand / som er blendet met ith quintin theriagelse tilforn thi det er megit gaat for den fallende sot

☘ Den Siuge maa oc dricke i sex dage til lige vand som er brent aff Maymaanetz blomster (som kallis Liliũ cõual

litim paa latine/fire skeder fulde til lige / och tho gonge om dagen/thi det hielper for den fallende sot

Han maa och dricke i xi. dage/huer dag tho gonge vand som er brent aff Rude/tho skeder fulde til lige/thi det er megit gaat emod den fallende sot

Mand maa oc dricke tre gonge om dagen vand som er brent aff Malurt fire skeder fulde til lige/thi det er oc megit gaat for den fallende sot

Faar Popelsie CCxxxii Capittel

Om nogen fornemmer eller frøcter ath han skal gonge Popelsie da maa han dricke vand som er brent aff Horass blomster/tre skeder fulde til lige fire gonge om dgen naar han vil gonge i seng/thi det beuarer hannem for Popelsie

Han maa och dricke fastendis om morgenen tho skeder fulde aff vand som er brent aff Lectyge/thi det beuarer hannem for Popelsie

Vand som er brent aff rød kaal er och gaat for Popelsie om man dricker tre skeder fulde der aff fastendis om morgenen i nogre dage til lige

Mand maa oc dricke fastendis tho skeder fulde aff vand som er brent aff Syncke/thi det beskermer menniskem faar Popelsie

Om man er slagen aff Popelsie
CCxxxiii Capittel

Om man er slagen aff Popelsie lxxxiiii bl

DEn som er slagen aff Popelsie saa ath han er lam i nogen hanss Lem/Hand/arm eller fod ath han kan icke vel røre samme Lem han maa dricke vand som er brent aff Basilicon tho gonge om dagen / tho skeder fulde til lige/och smørge och stryge steden tre gonge om dagen met samme vand/ thi det hielper hannem megit

✤ Han maa oc dricke tho gonge om dagen vand sõ er brent aff Lauendel/tre skeder fulde til lige/ och stryge och smørge Lemmerne vel det met offte om dagen/det hielper

✤ Han maa dricke tho skeder fulde fastendis aff vand som er brent aff Hiertens freyd/ oc smørge och gnide den lamme sted tre gonge om dagen der met

✤ Han maa oc dricke tho gonge om dagen vand som er brent aff Nelle røder/tre skeder fulde til lige/oc smørge och gnide de lamme Leder der met idelige

✤ Han maa och dricke tre skeder fulde fastendis aff vand som er brent aff Saluie/oc smørge steden der met

✤ Mand maa oc dricke tho gonge om dagen vand som er brent aff Rude/tho skeder fulde til lige/ oc smørge oc gnide de lamme Leder der met/det hielper megit

✤ ✤ ✤ ✤ ✤

Her effter følger huorledis och paa huilcke tider om aarit man ſkal brende forſcreffne vrte vand

Agermønye vand ſkal mand brende i Maymaaned aff bla-
dene/ſtelkerne oc knopperne ſmaa hackede
Anis vand ſkal man brende met blad och frøed naar det er
moden mod om ſommeren
Adrød vand maa mand brende ſiſt i Maymaaned aff bla-
dene oc ſtelkene vel ſmaa hackede tilſammen føre
Alrun vand ſkal mand brende ſiſt i Maymaaned aff hennis
blad oc røder vel ſmaa hackede tilſammen føre
Aakane vand ſkal man brende all eniſte aff hennis blomſter
naar de ere beſt tidige oc ſkøniſte
Angelica vand ſkal man brende førſt i Maymaaned aff hen
nis blad/ſtelke oc røder/før ſmaa hackede
Ackeleye vand ſkal man brende aff hennis blomſter oc top-
pe naar hwn ſtaar beſt i ſine blomſter

Bircke vand ſkal man brende aff den Bircke low ſom lø-
ber vd naar man hugger i hende før hwn før løff
Baldrian ſom mange kalle Valerian eller Kat vrt ſkal man
brende aff vrterne oc røderne ſiſt i Maymaaned
Blinde Nelle vand ſkal man brende om mid ſommers tide
aff hennis blad oc toppe/ſtrugne aff quiſtene
Bulme vand ſkal man brende om mid ſommers tide aff
bladene/blomſterne oc røderne vel før ſmaa hackede
Byncke vand ſkal man brende ſiſt i Maymaaned all eniſte.

aff bladene stelkene oc knopperne smaa hackede
Borass vand skal man brende sist i Maymaaned aff hennis blad/blomster oc røder/tilforn vel smaa hackede
Bethonye vand skal man brende sist i Maymaaned aff hennis blad/røder oc stelke/tilforn smaa hackede
Basilicon vand skal man brende om sommeren aff all urten naar hwn staar i sin beste tid met blomster
Blodurte vand skal mand brende sist i Maymaaned / aff hennis blad knoppe oc stelke/oc hacke hende før smaa
Bøne vand skal man brende aff bladene/blomster / och de øffuerste stelke sist i Maymaaned
Bied urt vand skal brende sist i Maymaaned aff den gantske urt blad oc røder vel tilforn stampet
Blaa fiole vand skal man brende aff hennis blomster først i sommeren naar hwn staar best i blomster
Blaa Lilye vand maa man brende aff hennis blomster/ eller aff hennis røder om man faar icke blomsterne
Blaa korn vand skal man brende aff hennis blomster naar hwn er best tidig om sommeren
Bøne skale vand skal man brende aff Bøne skale men de ere grønne oc moden tidige om sommeren
Benedicte vand skal man brende aff hennis blomster blad oc røder smaa hackede naar hwn staar i blomster

✠ C ✠

Commilie blomme vand skal man brende om midsommers tide aff hennis blomster blad oc toppe smaa hackede
Cardo benedicte vand skal man all enriste brende aff hennis blad oc toppe sist i Maymaaned eller strax der effter
Celidonye vand skal man brende aff hennis blad / blomster oc røder sist i Maymaaned før smaa hackede

Centaure vand som kallis Autin skall mand brende om Medsommers tide aff hennis blomster blad och stelcke før smaa hackede

D

Dille vand skal mand brende sist i Maymaaned aff all dē gantzke vrt vel smaa hacket tilforn

Diffuelss bid vand skal mā brende aff hennis blad blomster och røder smaa hackede naar hun staar i blomster

E

Eneber vand skal man brende all eniste aff Eneberene naar de bliffue sorte først om høsten

Engelss søt vand Polepodium skal man brende mellē begge vor Frue dag aff hennis røder oc blad smaa hackede

Endiuie vand skal mand brende aff hennis blad och toppe smaa hackede / sist i Maymaanet

Eskeløff vād skal man brēde aff løffuene oc toppene i May monet støtte met edicke tilforn tre dage

Erte vand maa man brende aff hennis blomster och toppe naar hun staar best i blomster om sommeren

Ege blad vand / skal mā brende sist i Maymaanet aff blad som vore paa vnge Ege tre / thi det er best

F

Fennicke vand maa mā brende aff bladene i Maymonet oc aff røderne om S. Laurentz dagis tide

Femfingre vand skal mand brende om midsommers tide aff hennis blad stelcke oc røder / vel før smaa hackede

Fiole vand skal man brende aff hēnis blomster først i April monet / eller naar hun staar i blomster

G

Gule Lilyers vand / maa mand brende aff blomsterne och røderne i Maymaaned tilforn smaa hackede

Tafflen paa vand ath brende

Søze sube vand maa mand brēde i Maymaanet aff all ve
tē / det er gaat for Pestelentze
Gresskar vand skal man brende aff Gresskarene all eniste
naar de ere moyen mode / oc skere dem før smaa
Gule Fiole skal man brende sist i Maymaanet aff knopper
ne blomsterne stelcke oc bladene smaa hackede
Gressløg vand skal mand brende aff hennis røder all eniste
Om Midsōmerss tide naar de ere skøniste

H

Huideløg vand maa mand brende i Høstmaaned aff røder
ne oc bladene
Haarsse Mynte skal man brende Om midsommers tide aff
hennis blad oc knoppe
Hylde blomster vand skal man brende aff blomsterne naar
de ere best tidige om sommeren
Hwide Lilye vand skal mand brende aff blomsterne naar de
ere best tidige om sommeren
Hwnde Tunge vand skal man brende om midsōmer aff
hennis blomster blad oc røder
Hunde key vand skall man brende aff bladene och blomster
ne naar hun staar best i blomster
Hampe vand skal man brende aff de øffuerste quiste oc top-
pe naar hwn faar først frø om sōmeren
Hwlurt vand / skal mand brende mit i Maymaanet aff bla-
dene røder oc quiste tilforn vel smaa hackede
Hwssløg vand skal mā brende først i Maymoned all eniste
aff bladene oc dricke lidet der aff til lige
Hwnde Tunge vand skal man brende sist om midsōmer aff
hennis blad blomster stelke oc røder før smaa hackede
Huid tidsel vand skal man brende sist i Maymaanet aff hē
nis blad och toppe vel før smaa hackede tilsammen

til

Tafflen paa vand ath brende

Hør vand ſkal man brende ſiſt i Maymonet aff hēnis blad toppe oc ſtelke vel før tilſāmen ſmaa hackede

Hønſe bane greſſ vand ſkal man brende ſiſt i Maymonet aff hennis blad blomſter oc ſtelke vel ſmaa hackede tilforn

Hiorte Tunge vand ſkal mand brende i Maymoned alleniſte aff hennis blad tilforn vel ſmaa ſtøtte

Holtz vrt vand ſkal man brende om ſommeren aff hennis røder i Maymonet tilforn vel ſmaa ſtøtte

Jern wrte vand / aff den ſtore Jern vrt ſom haffuer ſtore blaa blomſter ſkal mā brende aff all vrtē ſiſt i Maymoned

Jord røg vand/ſō kallis Fumus terre paa latine ſkall mā brende ſiſt i Maymoned aff all vrten før ſmaa hacket

Jordber vand ſkal mand brende aff Jordber naar de ere førſt mode oc aff toppene met/tilforn ſmaa ſtøtte

Iſop vand ſkal mād brende aff bladene oc blomſterne mod høſten naar hwn ſtaar beſt i blomſter

Jern vrte vand aff dē lille Jern vrt Verbena/ſkal man brēde aff bladene oc toppene naar hwn ſtaar i blomſter

Kaarſſ vrte vand ſkal man brende aff bladene quiſte oc toppene naar hun ſtaar i blomſter / før ſmaa ſtøt

Kat wrte vand ſkal man brende aff bladene quiſte oc røder Om midſōmerſſ tide før ſmaa hacked

Kirwel vand ſkal man brende om ſōmeren naar hun ſtaar beſt i blomſter aff hēnis blad toppe oc blomſter

Karſſe vand ſkal man brende ſiſt i Maymoned aff hennis blad toppe oc ſtelke vel ſmaa hackede tilforn

Kattoſte vand ſkal mand brende mellem begge vor Frwe dage aff Rødderne tilforn vel ſmaa hackede

Tafflen paa vand ath brende

Kirffuel vand skal man brende mit i Maymoned aff bladene røder oc stelke vel tilforn smaa hackede

Karde vand skal mand brende aff hennis blad och tøppe naar hun staar i sin beste tid

Kodrøbell vand som kallis S. Peders vrt / Eller hiēmelss nøgel / skal man brende aff hennis blad blomster och stelcke først naar hun staar best i sine blomster / vel før smaa hackede

Kleuerblad vand skal mād brende om midsōmerss tide aff hennis blad blomster oc toppe vel smaa hackede

Kruse mynte vand skal man brende om Midsōmerss tide aff bladene quiste oc toppene naar hun er skønist

Loesticke vand skal man brende mit i Maymaanet aff hen dis blad toppe oc stelcke vel før smaa hackede

Lauendel vand skal man brende om medsōmers tide aff hē nis blomster och blad tilsāmen vel smaa hackede før

Lilye vand aff de huide lilyer / skal man brende all eniste aff hennis blomster naar hun staar skønist i blomster

Legtyge vand skal man brende Om Midsōmers tide aff toppene oc bladene naar hun er skønist

Liuse brand vand skal man brende aff hennis blomster top pe oc blad naar hun staar i blomster om sommeren

Løge vand skal man brende først om høsten aff røderne / sō er den rette løg smaa hacked

Lwsswrte vand skal man brende aff hennis blad quiste oc blomster om Midsōmerss tide

Linde vand skal mā brende om sōmeren aff blomsterne naar hun staar skønist i sine blomster

Leffuer vrte vand skal mā brende om Midsommerens tide

aff bladene oc toppene naar de ere skønist

❧ M ❧

Matrem vand maa man brende aff bladene / toppene och stelkene i Maymaaned / vel hacket tilforn

Malurte vand skal man brende sist i Maymaaned aff bladene / stelkene oc knoppene / før smaa hackede

Mercke vand skal man brende sist i Maymaaned aff den gantske vrt / tilforn smaa hacket

Mester vrt vand skal man brende aff røderne i Høst maaned / oc skere oc støtte dem vel smaa tilforn

Mussøre vand skal man brende sist vdi Maymaaned aff røderne stelke oc bladene vel før smaa hackede

More vand skal man brende sist i Maymaaned / all eniste aff røderne tilforn smaa hackede eller støtte

Mynte vand skal man brende mit i Maymaaned aff all vrten som hwn staar skønist i sin beste tid

Maymaanedz blomster som kallis Lilium conuallium paa latine skal man brende aff hennis blomster mit i Maymaaned / naar hwn staar i blomster

Mayoran vand skal man brende sist i Maymaaned aff hennis blad oc øffuerste toppe oc quiste vel smaa hackede

Marubie vand som och kallis Ratturt skal man brende aff bladene / stelke oc røder vel smaa hackede tilsammen

Mor røder vand skal man brende sist i Marss maaned aff røderne oc bladene tilforn vel støtte

Morber vand skal man brende aff berene naar de begyndis først ath moess om Høsten

Mwr Rude vand skal man brende i April aff den smaa Rude som voxer paa mure / aff all vrten

❧ N ❧

Taflen paa vand ath brende

Natskade vand skal man brende aff hennis blad oc aff bere
ne naat de ere grøne før de moess
Nelle vand skal man brende aff hennis blad och blomster
aff strugne om S. Margrete dagis tide Man maa oc bren
de vand aff toppene oc hennis frø om Høsten
Neglike vand maa man brende om Midsommers tide aff
hennis blomster oc toppe naat hwn staar skønist

Oxe tunge vand skal man brende om midsommers tide aff
hennis blad/stelke oc blomster før vel smaa hackede
Oxen trøst vand skal man brende aff hennis blad/blomster
oc quiste/naar hwn staar i blomster om Høsten
Oxricke Saluie vand skal man brende aff hennis blad stel
ke oc toppe naat hwn staar i blomster

Pollepe vand skal man brende aff hennis blad blomster och
stelke naat hwn staar i blomster/før smaa hackede
Persilpe vand skal man brende om Midsommers tide aff
hennis blad/knoppe/stelke oc røder/vel før smaa hackede
Peberrod vand skal man brende først i Høst maaned all eni
ste aff røderne/tilforn vel smaa støtte
Pione vand skal man brende aff hennis blomster naat de
ere skønist Man maa oc brende vand aff røderne

Queff vrt som oc kallis aff mange Sied vrt/oc Pimpinel
la paa latine/skal man brende sist i Maymaaned aff hennis
blad/blomster oc røder/tilforn vel smaa hackede tilsammen

Rosemarin vand maa man brende aff blomsterne om man
kan faa saa mange/eller aff bladene i Maymaaned

 iiii

Radhel vand skal mand brende aff Røderne mit i Maymo-
net oc hacke dem vel smaa tilforn

Ridderspore vand skal mand brende om midsommer aff bla-
dene blomsterne oc quistene før smaa hackede

Rølicke vand skal man brende sist i Maymaanet aff hēnis
blad oc stelke oc hacke dem vel smaa tilforn

Rød kaall vand skal mand brēde aff bladene Om S. Knud
kongis dagis tide eller ved det pass

Regnffan vand skal mand brende aff hennis blomster oc top-
pe naar hun staar deyligst i blomster

Rosen vand skall mād brende all eniste aff blomsterne naar
de staa i deris beste tid / oc plocke dem føre tene

Rude vand skal man brende aff toppene oc de øffuerste blad
oc blomster tilforn vel smaa hackede

Redicke vand skal mand brende all eniste aff røderne / før
vel smaa støttet ved S. Knud kongis dags tide

Rødløg vand skall man brende aff røderne som er den ret-
te løg / om høsten naar han moeff

Roe vand skal man brende aff Roerne om høsten naar de
ere mode vel før smaa hackede

☙ S ☙

Surt vand / skal mand brēde aff all den gantske vrt i May-
maanet tilforn vel smaa hacket

Sancte Rene rodz vand skal man brende sist i Maymaa-
ned aff hēnis rod smaa hacket oc støt til forn

Saluie vand skall mand brende aff hennis blad quiste och
toppe naar hun staar i blomster

Scabiose vand / skabs vrt skal mā brende aff hennis blad stel-
ke oc røder til hobe hacket sist i Maymaanet

Seuen bom vand skal mand brende aff hennis blad all

enifte om midsõmerss tide før smaa hackede
Stai hatt vand skal mã brende aff hennis røder sist i May monet vel tilforn smaa hackede
Skiourt vand som oc kallis Sprinckorn skal man brende aff hennis blad toppe oc stelke naar hun er best voxen
Stor Iern vrte vand som kallis Cicorea skal man brende aff blad toppe oc quiste om medsommerss tide
Skreppe vand skal man brende aff hennis blad toppe och quiste Om midsõmers tide før smaa hackede
Solsicke vand skal man brende aff hennis blomster oc toppe naar hun staar deyligst i blomster om Sommeren

T

Tidløse vand skal mand brende først i Maymaaned aff hẽnis blomster blad oc røder tilforn vel smaa hackede
Toste vand skal man brende aff hennis blad blomster och stelcke om Medsõmerss tide vel før smaa hackede
Tormentille vand skal mand brende aff hennis blad quiste oc røder mellem begge vor Frue dag
Tidsel vand skal mand brende all enifte aff Røderne tilforn vel smaa stamppede om Medsõmers tide

V

Vedbende vand skal man brende aff bladene och berene om Paaske tide/de blad ere best som voxe paa Ege træ
Vedbende vand/Aff dẽ som voxer paa iorden skal man brẽde aff bladene om midsommers tide
Valnøde vand skal mãd brende aff det grøne som sider paa skalene førster i Høst maanet
Valmue vand skal man brende om Midsõmerss tide aff hẽnis blomster blad oc toppe/de huide valmuer er best der til
Veybrede vand skal mand brende aff hennis blad røder och

stelke mid i Maymaaned/vel tilforn smaa hacket
Vor Frue Sengehalm vand skal man brende aff hēnis blad stelke oc røder om midsommers tide/før smaa hackede
Vie vand skal man brende mid i Maymaaned aff hennis blad oc toppe aff strugne fra quistene
Vigerløff vand skal man brende aff hennis blad och toppe aff strugne aff quistene om midsommers tide
Vater kersse vand skal man brende aff hennis blad oc knoppe oc øffuerste quiste sist i Maymaaned
Vin tre vand skal man brende aff det vand der rinder aff Vintre/røderne och quistene naar man sker dem om Fasten
Man maa och brende vand først om sommeren aff hennis spirer oc første smaa løff oc blad

Her endis denne Bog om Urte vand ath bruge mod alle haande siugdomme Som er vdscreffuen paa danske aff Christiern Pedersen/som waar Cannick i Lund/ oc prentet i Malmø/ Midfaste tide/Aar effter Gudz byrd M. D. XXXiiii

ABCDEF

Occa
ſio